

MOVIS

Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj
Missionsblatt der Katholischen Kroaten-Missionen in der Schweiz
■ Rujan / September 2022. ■ Godina / Jahrgang 53. ■ Br. / Nr. 3/208

Côte d'Ivoire

Croatia

Mladifest 2022.

Pedeset tisuća mladih iz cijelog svijeta u Međugorju

Proplamsaji duha

Kamena i živa ptica, kameno i živo srce

MLADIFEST - MEDUGORJE 2022.
naslovnica slike: Mladifest 2022.
u Medugorju (foto: BANI)
obrada naslovnice: publidesk.ch

Ovaj broj MOVIS-a potpisani
je za tisak 26.9.2022.

Tekstove za sljedeći
broj MOVIS-a primamo
do 5. studenoga 2022.

IZ SADRŽAJA

3 Treća stranica

Prijevod uvodnika ... (DE)

4 Tema broja

Genij čovječanstva i čovječnosti ...

5-29 Misije

Izvješća iz pastoralnog života u HKM

30 MOVIS-ov intervju

Razgovor s prof. dr. Josipom Grbecem

35 Stranica za mlade

Ne budit tjeskobni i u strahu

36 Proplamsaji duha

Kamena i živa ptica, kameno i živo srce

37 Hrvatski moj jezik materinski

Manipulacija jezikom u promidžbenim porukama

38 Suživot s medijima

Umjeće slušanja temeljni je preduvjet
dobre komunikacije

41 Međugorje

Pobjeda života i ljubavi

42 Mladifest 2022

Medunarodni festival mladih u Medugorju

45 Zdravi odgoj

Povratak uobičajenom životnom ritmu ...

47 Korisne informacije

Stroze zakonske odrednice u svezi socijalne
skrbi za strance

IMPRESSUM

MOVIS

Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj
Missionsblatt der katholischen Kroaten-Missionen in der Schweiz

Herausgeber/izdaju:
Kath. Kroaten-Missionen in der Schweiz
Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj

Adresse/adresa:
Bederstrasse 76, 8002 Zürich
Telefon: 043 317 96 33
E-Mail: movis@hkm-movis.ch | www.hkm-movis.ch
Bürozeiten / uredovo vrijeme:
utorak, srijeda i petak: 14.00-18.00

Odgovorni urednik /Verantwortlich:
fra Antonio Šakota, tonisakota@gmail.com

Glavni urednik /Chefredakteur:
fra Mičo Pinjuh, fra_mico@bluewin.ch

Uredništvo /Redaktion:
fra Antonio Šakota, fra Mičo Pinjuh, fra Branko Radoš,
fra Miljenko-Mika Stojić i fra Vine Ledušić

LayoutKonzept:
Electronic Publisher Bubalović
E-Mail: publisher@publidesk.ch | www.publidesk.ch

Dobrovoljni prilozi za MOVIS/Spende
MOVIS / Kroatien-Missionen in der Schweiz

Raiffeisenbank - 8001 3431 4863 2
9001 St. Gallen
SWIFT: RAIFCH22xxx

IBAN: CH86 8080 8001 3431 4863 2
MOVIS (c/o Antonio Sakota, Schlossgasse 32, 8003 Zürich)

Druck/tisk:
Vogt-Schild Druck AG, Derendingen
Erscheint vierteljährlich / izlazi 4 puta godišnje

Naklada / Auflage: 14000

ŽIVOT JE ČOVJEKOV NEPONOVLJIV BOŽJI DAR

- Vrijedan radosnog življenja u svakome trenutku

Ljetni odmor, protkan različitim susretima s dragim nam ljudima, ljekovitim opuštanjem u najljepšemu moru, usponima na planinske vrhove našeg djetinjstva i poniznim molitvama u svetištima gdje je sve nekako drugačije, mnogima od nas je poput najljepše bajke. Očito, ljeti smo okruženi zahvalnim suputnicima. Jedan od zahvalnjih je i dobra knjiga. Tako, ovoga puta odlučih ponijeti na ljetni predah jednoga od velikana prošloga stoljeća, Viktora Frankla, odnosno njegovu knjigu o smislu života («Über den Sinn des Lebens»). Frankl je, inače, poznat kao osnivač psihoterapijskog pravca pod nazivom «Logoterapija» – liječenje smisalom (od grkih riječi logos – smisao i therapeuein – liječiti). Njegov psihoterapijski pristup dobiva na težini činjenicom da je riječ o osobi koja je preživjela Holokaust – sinonim besmisla. Kako ga je učasno životno iskustvo nagnalo da za najsnažnijeg životnog pokretača kod ljudi imenuje upravo onaj pojam od kojeg ljudi ponekad bježe i koji se na prvu čini prilično apstraktan? Pitanje smisla života iznimno je široka i slojevita tema, koju ovdje ne kanim razglabati na dugo i široko. Radije ču se u ovom uvodniku zadržati na detaljima koji su se meni učinili bitnima, nadajući se da će i pokojemu Movisovu čitatelju biti od pomoći.

Mudri ljudi kažu da je za dobar život važno znati postavljati dobra pitanja. Frankl kaže da jedno od najpogubnijih pitanja koje možemo postaviti jest ono: «Što mogu očekivati od života?» Naprotiv, pitanje koje nas može približiti smislu našega postojanja glasi: «Što život ovog trenutka očekuje od mene?» Zašto je prvo pitanje pogubno? Jednostavno, život neće odgovoriti potvrđno na moja očekivanja, kako god ona plemenita i dobra bila. Život ih ponekad prekriži. Životne nedaće prema pojedincima znaju biti pričično okrutne, kao što su bile prema Viktoru Franklu. Usljed takvih okrutnosti, čovjeku «svašta zna pasti na pamet». Drugim riječima, pitanje smisla u najmanju ruku izbjegli. Dok sam razmišljao o ovim riječima, palo mi je na pamet i pitanje o Bogu. Ista bih pitanja mogao postaviti i u odnosu prema izvoru i smislu svoga života: «Što mogu očekivati od Boga?», i: «Što Bog očekuje od mene?» I u ovom slučaju, prvo pitanje ne vodi nikamo, dok ovo drugo liječi i vodi naprijed. Očekivanja od Boga mogu biti iznimno plemenita i iznimno infantilna. Mogu biti izričaj dobrog srca, kao i onog koje kroz život uviđa želi proći neokrznuto. U svakom slučaju, očekivanja od Boga najčešće dovode do razočarenja, nerazumijevanja i konačnog udaljavanja. Netko će reći da se tako razočara, ne shvati i udalji od boga stvorenog na vlastitu sliku. A što mi donosi postavljanje ovog drugog pitanja: «Što Bog želi od mene?»

Frankl u svojoj knjizi donosi primjer osuđenika na doživotni zatvor koji je vremenom treba biti i pogubljen. Bez ikakve nade u neko bolje sutra, okovan osudom vlastitih prijestupa, bijaše ukrcan na brod koji je njega i druge osuđenike trebao odvesti na neki otok gdje će čekati smrt. Međutim, dogodi se brodolom. Treba spašavati živote. Stražari u jednom trenutku odluče osloboditi ovog utamničenika. I što je tada učinio, nenadano ponovno slobodnih ruku? Spasio je deset života! U isti mah se sjetih prizora pod križem, Isusa i dvojice razbojnika u iščekivanju smrtnoga izdaha. Nijedan od razbojnika više nije imao priliku vratiti se u prošlost i ispraviti počinjene prijestupe. Što su mogli očekivati od života? Ništa! Smrtnu osudu i posljednji izdah. Međutim, jedan od njih ipak izusti one riječi: «Sjeti me se.» I čuo je odgovor u obliku potpunoga oprosta: «Još danas ćeš biti sa mnom u raju!» Na pruženu priliku nije mogao uzvratiti, nije se imao kad odužiti niti bilo koje djelo učiniti kojim bi bar malo sapravljao ljagu sa sebe. Ljagu je sapravljao Život, Izvor života, sami Bog, djelo njegove ljubavi u žrtvi Sina Jedinorođenoga. Ove misli nam, dragi čitatelji, pomažu shvatiti da je život vrijedan življenja, pa i onda kada se mora trpjeti. Netko reče da zna trpjeti onaj koji zna živjeti i onaj koji zna živjeti zna i trpjeti. Shvatimo ne samo da je život vrijedan življenja nego da smo i sami vrijedni, svaki pojedini. Ako nekad i dođemo u iskušenje pomisliti da smo odbačeni, nevrijedni i prezreni, uprimo pogled u Smisao našega života – Logos – u Isusa Krista, koji svakoga trenutka kuca na vrata naših života jer, ne samo da nešto od nas očekuje, nego ima u nas povjerenje znajući da svaku naše iskustvo, rane i bolesti, trpljenje i besmisao, može biti preobraženo po njegovoj milosti na slavu Boga Oca. Dragi Bog uvijek računa na nas i od nas nešto posebno očekuje. I baš zato je život tako lijep i poseban, jedinstven, neprocjenjiv i neponovljiv, vrijedan življenja u svakome trenutku!

fra Antonio Šakota,
nacionalni koordinator HKM u Švicarskoj

EDITORIAL

DAS LEBEN IST EIN UNWIEDERBRINGLICHES GESCHENK GOTTES AN DEN MENSCHEN

– WERTVOLL UND IN JEDEM MOMENT FREUDVOLL UND LEBENSWERT

Der Sommerurlaub, verwoben mit vielen Begegnungen mit uns lieben Menschen, mit heilsamer Entspannung an der schönsten Meeresküste, dem Besteigen der Berggipfel aus unserer Kindheit und demütigen Gebeten in Pilgerstätten, wo alles irgendwie anders ist, ist für viele von uns wie das schönste Märchen. Im Sommer sind wir offensichtlich in besonderer Weise von dankbaren Wegbegleitern umgeben. Ein solcher kann auch ein gutes Buch sein. So entschloss ich mich, einen der Großen des letzten Jahrhunderts, Viktor Frankl, besser gesagt, sein Buch "Über den Sinn des Lebens" mit in meine Sommerferien zu nehmen. Frankl gilt übrigens als Begründer des psychotherapeutischen Fachgebiets «Logotherapie» – Sinnvolle Heilung (zusammengesetzt aus dem griechischen Wort logos – Sinn und therapeuein – heilen). Sein psychotherapeutischer Ansatz gewinnt dadurch an Gewicht, dass er ein Überlebender des Holocaust ist – einem Synonym für Sinnlosigkeit. Wie hat ihn eine schreckliche Lebenserfahrung dazu gebracht, genau den Begriff, vor dem Menschen manchmal davonlaufen und der zunächst ziemlich abstrakt erscheint, als den stärksten Lebensantrieb für den Menschen zu benennen? Die Frage nach dem Sinn des Lebens ist ein sehr breites und vielschichtiges Thema, auf das ich hier nicht näher eingehen möchte. Vielmehr möchte ich hier nur einige Details aufzeigen, die mir wichtig erschienen, in der Hoffnung, dass sie auch manch einem Movis-LeserIn hilfreich sein werden.

Frankl beschreibt in seinem Buch das Beispiel eines zu lebenslanger Haft verurteilten Menschen, der schließlich hingerichtet werden soll. Ohne Hoffnung auf eine bessere Zukunft, gefesselt durch die Verurteilung seiner eigenen Übertretungen, wurde er auf ein Schiff gebracht, das ihn und andere Verurteilte auf eine Insel bringen sollte, wo sie auf den Tod warten sollten. Es kam jedoch zu einem Schiffbruch und es ging um das reine Überleben aller. Schließlich beschlossen die Wächter diesen Häftling freizulassen. Und was tat er als er plötzlich und unverhofft wieder frei war? Er hatte zehn andere Leben gerettet! Dabei erinnerte

ich mich an die Szene unter dem Kreuz, Jesus und die beiden Schächer, die auf den Tod warteten. Keiner der Schächer hatte die Möglichkeit, in die Vergangenheit zurückzukehren und die begangenen Verbrechen gutzumachen. Was konnten sie vom Leben erwarten? Nichts! Lediglich das Todesurteil und den letzten Atemzug. Dennoch sprach einer von ihnen noch diese Worte zu Jesus: «Denk an mich.» Und er hörte die Antwort in Form einer vollständigen Vergebung: «Heute wirst du mit mir im Paradies sein!» Er konnte diese ihm gebotene Gelegenheit nicht erwidern, er hatte weder Zeit etwas zurückzugeben, noch irgendeine Tat zu vollbringen, die ihn zumindest ein wenig von der auf ihn lastenden Schuld befreien würde. Die Schuld wurde vom Leben weggespült, der Quelle des Lebens, von Gott selbst, ein Werk seiner Liebe im Opfer seines eingeborenen Sohnes. Diese Gedanken, liebe Leserinnen und Leser, helfen uns zu verstehen, dass das Leben auch dann lebenswert ist, wenn man leiden muss. Jemand sagte einmal, wer zu leiden weiß, weiß auch zu leben, und wer zu leben weiß, weiß auch zu leiden. Machen wir uns bewusst, dass nicht nur das Leben lebenswert ist, sondern dass auch jeder von uns wertvoll ist. Wenn wir jemals versucht sind zu denken, dass wir abgelehnt, wertlos und verachtet werden, richten wir den Blick auf den Sinn unseres Lebens – auf Logos – auf Jesus Christus. Er ist in jedem Moment unseres Lebens gegenwärtig, nicht weil er etwas von uns erwartet, vielmehr weil er vertrauen in uns hat und im Wissen, dass alle unsere Erfahrungen, Wunden und Krankheiten, Leiden und Sinnlosigkeiten durch seine Gnade aufgelöst und zu Ehre Gottes des Vaters ins Gute verwandelt werden können. Der liebe Gott zählt immer auf uns und erwartet etwas Gutes und Besonderes von uns. Und genau deshalb ist das Leben so schön und besonders, einzigartig, unschätzbar wertvoll und unwiederbringlich – in jedem Moment lebenswert!

MOVIS • 3/208 • rujan • 2022 5

GENIJ ČOVJEČANSTVA I ČOVJEČNOSTI

Uz 200. obljetnicu Fjodora Mihajlovića Dostojevskog

Z bog prošlogodišnje pandemije i sveopćeg «zatvaranja» ispod radara je prošao - gotovo neopaženo - jedan znameniti nadnevak. Naime, dvjestota obljetnica rođenja jednoga od najvećih pisaca, Fjodora Mihajlovića Dostojevskoga, na čija se djela nikada nije spustila prašina. Njegovi su tekstovi danas aktualniji nego u doba kad ih je pisao. Slovi kao jedan od najznamenitijih pisaca svih vremena koji je psihološki tankočutno osvjetljavao dubine i bezdane čovjekove duše i srca, kao nitko prije, ali i nitko nakon njega. Nakon mlađenačkih prevratničkih lutanja zborg kojih je kao mladići došli pred streljački vod te u posljednjem trenutku carskim ukazom pomilovan, doživio je svoje pročišćenje i obraćenje u Sibiru, u progonstvu. O Isusu je napisao svoju nečakinjiju: «Na svijetu postoji samo jedna jedina pozitivna i divna osoba i lik: Isus Krist». Uz to što je bio genijalni psiholog, davno prije svremenih gurua psihijatrije i psihoanalize, Dostojevski je bio i prorok. U svojoj kratkoj priповijesti «San jednoga smiješnog čovjeka» koju je objavio 1877., savršeno točno je opisao što europski čovjek može očekivati sljedećih desetljeća: Nihilizam, totalitarizam, hedonizam. Svatko će se brinuti – tako je pretkazao – samo oko sebe i svoga vlastitoga «ja». Ali ni to neće biti dovoljno. Ljudi će izmislići stanovit ideošku i filozofsku nadgradnju kako bi opravdali svoj vlastiti egoizam. Rastakanje društva napredovat će ukorak sa znanošću.

D ok su drugi autori i njegovi suvremeni veličali tehnološki i industrijski napredak, Dostojevski nije tajio niti nijekao svoj osobni pesimizam. «Europa je ostavila i odbacila Krista te stoga ta ista Europa umire. Samo zbog toga!» Čovjek ne može birati proroke za sebe. Oni su tu pred nama i među nama kao svjetionici koji upozoravaju na opasnosti. Dostojevski nije bio nikakav mekušasti ni blagi svetac, makar se trudio živjeti uzornim obiteljskim životom. Svoje spoznaje i intuicije ne nudi u lako probavlјivim zalogajima, nego nerijetku u komplikiranim radnjama i dugim razgovorima. Kod njega je kao i u životu. Najdublje istine nalaze se ispod površine i treba ih temeljito iskapatiti, pretraživati. Ni njemu njegove spoznaje nisu padale u krilo. Kao mladići nije se zanimalo za duhovna pitanja ni zbiljnosti. Bio je u krugu prevratnika koji je najprije osuđen na smrt, a onda na sibirsko tamovanje. Na putu u Sibir neka mu je dobra duša gurnula u ruke nešto novca i Novi zavjet. Za cijelog njegova tamovanja to mu bijaše jedino štivo. I to je promjenilo njegov život. A deset godina na Sibir nije malo životno razdoblje. Kad je otpušten doma iz sibirskoga uznjištva, napisao je toj dobrotvorki pismo. Tu priznaje: «Dijete sam ovoga stoljeća, dijete nevjere i sumnje, sve do ovoga trenutka - a dobro to znam – sve do svoga groba». Ali je za vrijeme svoga uzništva upoznao Jednoga uz koga je zaboravio svoje uzničke okove i koji mu je pomogao nadići vlastitu nevjenu. «Vjerujem, nema ništa ljepšega, dubljega, simpatičnijega, razumnijega, odvažnijega i savršenijega od Krista Isusa.» U Sibiru je iskusio osobno obraćenje za koje je bio sigu-

ran da nikada ne će (pro)pasti u staro zlo. «Kad bi mi tko matematički dokazao da je Isus Krist onkraj istine te kad bi bzbilska istina bila izvan Krista, ja bih ipak ostao radije uz Isusa Krista nego uz tu i takvu istinu». Napetost i nutarnje sukobe koje ćemo otkriti u glavnih junaka u njegovim romanima istovjetni su s duševnim stanjima koja ćemo pronaći kod autora prije njegova obraćenja. Za njih Boga nema, ne postoji, nije nazočan u njihovu misaonom svijetu. Bog je posve odsutan. Prije nego je njegov svremenik F. Nietzsche proglašio «smrt Boga», Dostojevski opisuje posljedice toga izričaja. Sluti on da će se nekršćanske ideologije spašenja – utjelovljene potom u racionalizmu, nacizmu, fašizmu, komunizmu i danas relativizmu – razobličiti u svoj svojoj neljudskosti, ubojitosti, nečovještvu. «Savjest bez Boga jest nešto strašno, užasno!» – upozorava Dostojevski – «ona se može izrodit u najbestidniji nemoral». U svojoj prvoj uspiješnici «Zločinu i kazni» Dostojevski priopovijeda kako student Raskolnikov, opijen megalomanskim idejama, postaje hladnokrvni ubojica, kojega na kraju na vjeru obraća jedna posrnula kršćanska djevojka. Ono što je Dostojevskom zadavalo muke nije općenito gubitak značenja vjere u društvu. Posve konkretno kritizira on nastojanja tobože naprednih teologa degradirati, spustiti Isusa na obični etički uzor. «Znamo, promatramo li Isusa kao obična čovjeka, tada on nije ni otkupitelj niti izvor života. Znamo i svjesni smo da nikakva znanost ne može ostvariti ljudski ideal».

U svome možda ponajboljem romanu «Demon» taj nenadmašni znalac ljudske duše i prorok F.M. Dostojevski stavљa u usta jednomu od glavnih lica sljedeće riječi: «Tada sam... po prvi put sam sebi jasno u životu formulirao kako ne poznajem ni dobro ni zlo niti ga osjećam te da za to nisam izgubio ni osjećaj, nego da dobro i zlo uopće ne postoje - pa mi je to stvaralo ugodu - te da je to jedna golema predrasuda; zato mogu biti slobodan od bilo kakve predrasude, te ću biti izgubljen kad postignem tu slobodu». Zapisao je te misli Dostojevski u romanu komu je izvorno nakanio dati naslov «Bezbožnici - Ateisti», u kome opisuje grozote koje čini banda bezbožnih poхlepnika za vlašcu koji bi htjeli promijeniti svijet. Svoj život završava Dostojevski sa sretnim ishodom. Naime, ostaje uz svoje obećanje, do kraja i bezuvjetno držati se Isusa Krista. Jedna od njegovih posljednjih zabilježenih misli glasi: «Vjerujem u Krista i pristajem uz tu vjeru ne kao maleno dijete, nego jer je moje Hosana prošlo kroz veliko čistilište sumnje». Nekoliko tjedana prije smrti odgovara Dostojevski svomu prijatelju fizičaru na upit, koju bi lektira preporučio njegovu sinu. «Dajte mu čitati samo ono što ostavlja lijepe i pozitivne dojmove te rađa uzvišenim mislima». A to je konkretilizirao na kraju pisma: «Naravno, prije svega Evandela, Novi zavjet».

Dostojevski govori o stanju u kome više ne postoji priznanje ni prihvatanje objektivne etičke ni moralne istine, gdje ne postoji dobro ni zlo, grijeh ni kazna. Posve je

ispравno spoznao da je to sloboda koja čovjeka odvodi u prokletstvo i propast. U današnjoj smo (ne)kulturi suočeni sa snažnim svjetonazorom koji promiće upravo takvo stanje. Prevladavajuća suvremena težnja sastoji se u tome da čovjek uopće ne teži za apsolutnim moralnim mjerilima, nego tvrdoglavu ustrajava na tome kako su sve norme relativne i subjektivne. Prema relativizmu ne postoji objektivna istina, nego sve zavisi od motrišta, osobnoga zrenika kako čovjek gleda na stvari i osobe. Ne postoji ni neka neovisna zbiljnost po sebi i u sebi, nego samo u našoj percepciji. Svijet koji promatramo postoji samo u našem umu te našim osjetilima, mi smo tvorci onoga što vidimo ...

T a perspektiva i motrište prisutno je veoma snažno na etičkom i moralnom području te je upravo na tome području krajnje opasno. Tvrdi se kako objektivno ne postoji ni pravo niti krivnja. Jedino što u tome temeljnjom području vrijedi jest naše osobno mišljenje. S relativističkog motrišta svaki je individuum ili pak svaka grupa individua mali svijet za sebe koji donosi svoje odluke, pri čemu svako mišljenje ima istu vrijednosnu moć. Ne postoje objektivne vrijednosti, i to se treba odnositi ne samo na moralno dobro ili zlo, nego i sve ostalo u životu, sve što se u dalnjem smislu obilježuje kao čudoredna vrijednost ili nevrijednost, čudoredna ispravnost ili neispravnost, dužnost ili odgovornost, zloča ili niskost nekoga ponašanja. To se isto tako odnosi i na vrijednosti koje nisu nužno čudoredne, posebno na estetske, primjerice, ljepotu te razne oblike umjetničkog izražavanja. «Moja je besmrtnost stoga stvar nužnosti», tvrdi neumoljivom logikom jedan od glavnih junaka u njegovu romanu Demon. Kratko prije smrti, «jer Bog nije htio počiniti daljnju pogrešku, naime, posve utrunuti oganj ljubavi koji je jednom zapalio u mome srcu. A ima li što dragocjenije od ljubavi? Ljubav je na višemu stupnju od bitka». Iz vlastitoga iskustva znao je Dostojevski kako nije dovoljna čisto ljudska sućut kao moralni poticaj. Da bi se čovjek izdigao, da bi nadrastao svoj vlastiti egoizam, mora se osjećati odgovornim pred jednom većom instancom, naime, pred Bogom. «Uzvišenost čovjekove duše dijelom se dade mjeriti pred tim, koliko je i pred kime je ona kadra svjedočiti svoje strahopočitanje i čašćenje». A mračnu alternativu životu u Božjoj ljubavi opisuje Dostojevski kao stanje patnje i boli nemogućnosti više ljubiti. Čovjek nije sposoban ljubiti i to je njegov osobni pakao. Od onih koji bi htjeli promijeniti svijet, a misle to učiniti bez snage i ljubavi Božje, očekuje Dostojevski samo strahotna stanja. «Oni namjeravaju svoj život oblikovati na ispravan način, ali će – budući da odbacuju Krista – završiti tako što će cijeli svijet preplaviti ljudskom krvlju». Nije li to bolno i tragično iskustvo posljednjih stoljeća i pol, zapravo sve tamo od zlosretne francuske revolucije, koja je završila u teroru i krv, a uvalila se idejama bratstva, jednakosti, slobode. Stoga vrijedi uvijek iznova posegnuti za ovim trajno aktualnim kršćaninom i piscem.

MISIJA ZÜRICH

Hrvatska katolička misija
Schlossgasse 32, 8003 Zürich
Telefon: 044 455 80 60 Faks: 044 461 19 39
E-Mail: hkm.zuerich@bluewin.ch
www.hkmzuerich.ch

Misionari: fra Ivan Prusina
fra Stjepan Neimarević
fra Antonio Šakota
Katehistica i orguljašica: s. Zora Jažo
Suradnice: Đurđica Novak, Ankica Blažević
i Marija Dukić

Raspored misa

- ZÜRICH: crkva sv. Josipa, Röntgenstr. 80, svake nedjelje u 8.00 i 12.15 sati
- ZÜRICH: crkva sv. Felix i Regula, Hardstr. 76, svakog petka krunika i sveta misa u 19.30 sati
- ZÜRICH: Misija kapelica, Schlossgasse 32, ponedjeljak - subota u 7.30 sati
- DIETIKON crkva sv. Josipa, Urdorferstrasse 44, svake nedjelje u 10.30 sati
- WINTERTHUR: crkva sv. Ulricha, Seuzacherstrasse 1, svake nedjelje u 11.00 sati (ljeti u 10.30)
- HOREN: crkva sv. Josipa, Burghaldenstr. 5, svake nedjelje u 14.45 sati
- AFFOLTERN a./A.: crkva sv. Josipa, Seewadelstr. 13, svake 1. i 3. nedjelje u mj. u 17.00 sati
- BÜLACH: crkva Presv. Trojstva, Scheuchzerstr. 1, svake 1. i 3. nedjelje u mj. u 17.00 sati
- USTER: crkva sv. Andrije, Neuwiesenstr. 17, svake 2. i 4. nedjelje u mj. u 14.30
- MÄNNEDORF: crkva sv. Stjepana, Hasenackerstrasse 19, svake 1. i 3. subote u 19.00 sati
- WALD: crkva sv. Margarite, Rütistr. 31, svake 4. nedjelje u mj. u 17.00 sati
- GLARUS: crkva sv. Fridolin, Agidius-Tschudistr. 8, svake 2. subote u mjesecu u 19.30 sati

Dan zajedništva

U našoj misiji je održana jesenska duhovna obnova, a ujedno i proslava Dana zajedništva. Duhovnu obnovu je predvodio naš novi misionar fra Goran Azinović pod gesmom «Ne bojte se otvoriti vrata Kristu». *nastavak na 6. str. ▶*

Ne bojte se otvoriti vrata Kristu!

Misiji Kalendar

Božićne ispunjedi

Bülach, utorak, 6. prosinca 2022.
u 18.00 sati

Glarus, subota, 10. prosinca 2022.
u 19.15 sati

Zürich-sv. Josip, srijeda, 14. prosinca 2022.
u 18.00 sati

Horgen, četvrtak, 15. prosinca 2022.
u 18.00 sati

Dietikon, petak, 16. prosinca 2022.
u 18.00 sati

Winterthur, subota, 17. prosinca 2022.
u 18.15 sati

Männedorf, subota, 17. prosinca 2022.
u 18.30 sati

Affoltern a/A., nedjelja, 18. prosinca
u 16.00 sati

Wald, ponedjeljak, 19. prosinca 2022.
u 18.00 sati

Uster, utorak, 20. prosinca 2022.
u 18.00 sati

Prva pričest 2023.
Zürich, crkva sv. Felixa i Regule,
subota, 22. travnja 2023. u 11.00 sati.

Krizma 2023.

Zürich, crkva sv. Felixa i Regule,
subota 3. lipnja 2023. u 11.00 sati.

Mise za mlade

Jednom mjesечно u crkvi sv. Felixa i Regule u 18.00 sati.

Kršteni u Misiji

Ema Batinić, kći Danijelova i Antone
r. Bubalović, 25. lipnja 2022. u Dietikonu

Elena Antonio Cordeiro, kći Marcosa Antonio
Cordeiro i Ane Batarilo r. Knežević,
25. lipnja 2022. u Zürichu

Dario Jurić, sin Alenov i Elen r. Marić,
2. srpnja 2022. u Dietikonu

Nina Vučetić, kći Jurina i Martine
r. Bartulović, 27. kolovoza 2022. u Zürichu

Luka Matan, sin Goranov i Mladenke
r. Suša, 17. rujna 2022. u Zürichu

Eva Matan, kći Goranova i Mladenke
r. Suša, 17. rujna 2022. u Zürichu

Leonardo Stähli, sin Romanov i Angeline
r. Dogaš, 17. rujna 2022. u Niederhasli-u

Juro Viljušić i Valentina Miličić,
7. svibnja 2022. u Ilok

Josip Ivanković i Matea Bošnjak,
27. svibnja 2022. u Opatiji

Stefano Damiano i Martina Radić,
28. svibnja 2022. u Vodicama

Tin Bukovski i Marija Jurković,
11. lipnja 2022. u Zagrebu

Filip Maroš i Marijana Ivanković,
2. srpnja 2022. u Splitu

Kristian Grebenar i Nikolina Pranić,
2. srpnja 2022. u Opatiji

Gordan Vučković i Julija Ivačić,
15. srpnja 2022. u Varaždinu

Josip Kovačević i Patricia Grgić,
21. srpnja 2022. u Zadru

Ivan Miličević i Helena Kordić,
22. srpnja 2022. na Humcu

Franjo Jurić i Blaženka Puljić,
22. srpnja 2022. na Humcu

Kristian Buljubašić i Marija Vilus,
23. srpnja 2022. u Solinu

Tomislav Jurkić i Matea Dukić,
24. srpnja 2022. u Čardaku

Kristian Ramljak i Ivona Papić,
24. srpnja 2022. u Brajkovićima

Mislav Prcela i Anna Katharina Winghart,
30. srpnja 2022. u Košutama

Ivana Lukić i Matea Matošev

MISIJA ZÜRICH

Slavlje slike krizme 2022.

U subotu, 18. lipnja 2022., proslavili smo slavlje slike krizme u našoj misiji. Svečano euharistijsko slavlje predslavio je i sakrament potvrde podijelio Marko Semren, pomoćni biskup banjalučki i franjevac Bosne Srebrene.

Sakrament kršćanske zrelosti primilo je njih 54-ero: Adrian Balta, Helena Blažinčić, Vana Katarina Čičković, Anja Dujak, Marko Dujić, Petra Dujić, Marin Dukić, Ivan Galešić, Lovre Galešić, Nora Gavran, Roman Hauser, Vanessa Hauser, Ivan Herceg, Patricia Ilić, Ivan Jurić, Dominik Klarica, Jana Kos, Marko Kovačević, Ivano Lepan, Iva Lovrinović, David Luburić, David Mamić, Leo Marković, Manuel Maroš, Tiffany Matanović, Frano Matijašević, Karla Matijašević, Nina Mikulić, Matej Miletić, Laura Nikić, Stjepan Okić, Dominik Paučić, Elena Pečkaj, Gabriel Prcela, Marko Prskalo, Stanko Rezić, Leonie Šegrt, Magdalena Stanić, Antea Štulić, Julijan Šundić, Vlado Tustonja, Gabriel Vicić, Mateo Vojvodić, David Vreš, Luka Vukadin, Luis Mateo Vukša, Nina Vukša, Lucija Zekić, Mia Zorić, Mateo Zrno, Meri Žalac, Laura Živković, Suzana Ameti, Sonia Ferreira Mano.

Našim krizmanicima čestitamo i zazivamo na njih Božji blagoslov kako bi dar Božji koji su primili nosili sa sobom u život i strpljivo rasli u svojoj vjeri koju su, u slavlju slike krizme, ispojavili svojim ustima i srcem!

Dan zajedništva - Ne bojte se otvoriti vrata Kristu!

Duhovna obnova je počela u četvrtak 15. rujna, a trajala je do nedjelje 18. rujna, kada je svečanom svetom misom proslavljen i Dan misije. Fra Goran je govorio o raznim temama, a na poseban način o važnosti svetih sakramenata u našem svakidašnjem životu.

Kroz sva tri dana bilo je dosta ljudi, koji su imali mogućnost i za sakrament slike ispojedi. A sam završni dan, u nedjelju, misno slavlje je bilo u gradskoj dvorani u Dietikonu, gdje je bilo više od tisuću ljudi. Misno slavlje su uzveličali svojim pjevanjem naši zborovi. Nakon slike mise slijedio je zajednički objed i kulturno – zabavni program u kojem je nastupao tamburaški sastav Indigo iz Luzerna. Vjernici su dugo ostali u zajedništvu, jer nakon dvije godine, ponovno je održan Dan Misije, koji je ranije bio sprječen zbog korona virusa.

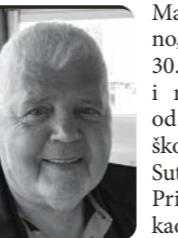
Neka nam Gospodin svima podari milost i dar i blagoslovi ovo vrijeme koje je pred nama, da iznova živimo u zajedništvu i evanđeoskoj radosti kao braća i sestre.

U prošlosti broju Movisa, kod slavlja Prve pričesti, dogodila nam se tipkarska pogreška te smo umjesto **Mia Dujić** napisali **Mia Dujmić**. Našoj se prvočišnicima ispričavamo i želimo joj obilje Božjega blagoslova.

Mato Ravlija

1945. – 2022.

Mato je rođen u selu Papratno, župa Kraljeva Sutjeska 30. lipnja 1945. od oca Bože i majke Ane, kao drugo od petoro djece. Osnovnu školu završio je u Kraljevoj Sutjesci a rudarsku školu u Privredi u Doboru, te je stekao zvanje rudara i kopača. Godine 1968. sklapa crkveni brak sa Anom rođenom Marić u Kraljevoj Sutjesci. U braku su suprugom Anom dobivaju šestero djece. Pri kraju 1970. godine, kao većina muškaraca iz toga kraja, odlazi u Švicarsku, u Zürich i zapošljava se na gredevini. Mato je imao težak život isprepleten osobnim tragedijama i teškim trenucima. Mlad ostaje bez majke i sestre a poslije i bez dvoje od šestero djece. Tek godine 1987. u Švicarskoj mu se pridružuje supruga Ana s djecom te preseljavaju u Wald. Djeca su mu podarila četvero unučadi. Mato je živio i radio u Waldu sve do mirovine. Umiroviljeničke dane je provodio između Švicarske i Hrvatske. Uz sve životne izazove nije gubio vjерu u Boga i ostao je trajno vezan uz misijsku zajednicu. Dokle god je fizički mogao nije propuštao misna slavlja u svome Waldu i s pravom bismo ga mogli nazvati patrijarhom ove zajednice. U tom duhu je odgajao i usmjeravao i svoju djecu. Zadnjih 10-tak godina se borio s Parkinsonovom bolešću ali i raznim drugim bolestima od kojih je na kraju i preminuo 12. kolovoza 2022. godine. Kršćanski je ispraćen slavljem slike mise i pokopan na groblju u Waldu.

Dragi naš Mato, hvala ti za sve dobro koji si činio u našoj zajednici i neka ti dobri Bog udjeli zasljenenu nagradu. Iskrena sućut supruzi Ani, djeci Robertu, Antoniju, Rudolfu i Rolandu i njihovim obiteljima, unučadi Mateju, Ivi, Lari i Lani i svima ožalošćenima. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Mijo Šapina

1964. – 2022.

Čovjek snuje a Bog dragi određuje. S dubokom boli proživljavamo smrt našeg voljenog oca i supruga Mije. Naš dragi Mijo je rođen 11. listopada 1964. godine u Kakanju, Bosna i Hercegovina, kao drugo od petoro djece, od majke Mare rođene Stojčić i poznog oca Vinka. Sa 13

godina dolazi s roditeljima, bratom i sestrama u Švicarsku. Završava školovanje, gdje je kasnije i radio do samog kraja svojeg života. 1993. godine je sklopio brak sa svojom suprugom Dubravkom s kojom mu je dragi Bog podario dvije kćerke, Mateu 1994. godine i Martinu 1998. godine. 2019. se u Mijin život došuljala podmukla bolest s kojom se hrabro nosio i borio. Bio je istinski vjernik, nije imao straha, predao je sve dragom Gospodinu. Primao je snagu bolesničkog pomazanja i snagu neizmjernih molitava svojih ukućana i cijele zajednice. 21. srpnja 2022. dragi Bog je našeg

ponos. Uvijek je pomagao svima jer je imao dobro srce. Marko nikad nije zaboravio svoju Slavoniju. Velika želja mu je bila da umirovljeničke dane proveđe zajedno sa suprugom u svome rodnom Štitaru. Tu želju si je ostvario 2015. godine. Bio je sretan i uživao u svakome trenutku.

Iznenada je preminuo 21. srpnja 2022. Na vječni počinak je ispraćen i pokopan uz zvuke tambara 25. srpnja 2022. u svom rodnom Štitaru. S tugom i ponosom potomstvo će ga pamtitи po dobroti njegova srca i truditi se nastaviti njezinim stazama, s ljubavlju i radošću kroz svaki dan. Ostala nam je velika bol, tuga i praznina. Iskrena sućut supruzi Dubravki, kćerima Matei i Martini, mami Mari, sestrama i bratu i njihovim obiteljima i svima ožalošćenima. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Stojan Kokić

1943. – 2022.

«Nisam veseo zato da bih ostavio dojam, veseo sam jer je život jedan, unikat, jer sam sretan što postojim, jer uživam u svakom trenutku». I baš tako je živio naš dragi tata svoj život. Njegova radost i veselje za životom je bila iskrena i dijelio je sa svakim bez obzira na nacionalnost, godine ili obrazovanje.

Stojan Kokić je rođen 24. rujna 1943. u Pridragi kraj Zadra. Već rano je napustio svoju kuću i otišao u Rijeku gdje je završio zanat za bродmehaničara. U 60-im godinama stiže u Švicarsku gdje na kraju ostaje preko 50 godina. Oženio je svoju Lucu 1970. godine i odgojili su svoju djecu Marka i Mirjanu s puno ljubavi i iskrenosti. A isto tako je bio uz svoju unučad koju je volio i podržavao na svakom koraku. Preko 40 godina je živio u Effretikonu, gdje je 22. kolovoza 2022. zatvorio zauvijek svoje oči. Ali ostaje puno toga od njega u nama svima. Ljubav prema svome rodnom kraju, nogometu, briškuli i biti vesel u svakom trenutku svog života.

Ispraćaj je bio po njegovoj želji u Pridragi kod Sv. Martina, gdje su sudjelovali rodbina i prijatelji. Puno hvala fra Antoniju Šakoti što je bio uz nas a posebno hvala osoblju Kantonspitala Winterthura i Pflegheima Bruggwiesen u Effretikonu. Vidimo se!

Iskrena sućut obitelji i svima ožalošćenima. Počivao u miru Božjem!

Marko Gašparević

1948. – 2022.

Marko je rođen 2. listopada 1948. u Štitaru kod Županje kao 6. dijete od majke Kate i oca Filipa. Svoje djetinjstvo je proveo u svom selu Štitaru. Trbuhom za kruhom, odlazi 1971. u Švicarsku, u Zürich. Crkveni brak sklopio je sa Mandicom, rođ. Mihanić u rujnu 1974. u Zürichu. U braku su rođili sina Tomislava (+1975.) i kćerke Suzanu i Gabrijelu. Kćerka Gabrijela podarila mu je dvije unuke, Valeriu i Lauru, a one su mu bile posebna radost i

ponos. Uvijek je pomagao svima jer je imao dobro srce. Marko nikad nije zaboravio svoju Slavoniju. Velika želja mu je bila da umirovljeničke dane proveđe zajedno sa suprugom u svome rodnom Štitaru. Tu želju si je ostvario 2015. godine. Bio je sretan i uživao u svakome trenutku.

Iznenada je preminuo 21. srpnja 2022. Na vječni počinak je ispraćen i pokopan uz zvuke tambara 25. srpnja 2022. u svom rodnom Štitaru. S tugom i ponosom potomstvo će ga pamtitи po dobroti njegova srca i truditi se nastaviti njezinim stazama, s ljubavlju i radošću kroz svaki dan. Ostala nam je velika bol, tuga i praznina. Iskrena sućut supruzi Mandici, kćerima Suzan i Gabrieli, setu Ivanu, unukama Valeriji i Lauri i svima ožalošćenima. Počivao u miru Božjem u svojoj rodnoj Slavoniji.

Lucija Šušnja

1966. – 2022.

Lucija je rođena 14. lipnja 1966. u Kakanju u obitelji majke Mare i oca Pere Benić uz dvojicu braće Franju i Zorana. Sa suprugom Jozom je u skladnom i neraskidivom braku bila 37 godina. Imaju dvije predivne kćeri Vesnu i Ivonu. Sa kćerkama je imala prelijepi odnos i uvijek im je bila najveća podrška. Lucija je završila školu za strojarskog tehničara, poput svog supruga.

Već izbor škole pokazuje koliko je ova žena bila posebna. I nije se dala pokolebiti ni onda kada je, skupa sa suprugom, došla živjeti u Švicarsku u Zürich 1988. godine, gdje joj, poput mnogih naših ljudi, nisu priznali zvanje koje je stekla. I dalje se borila za sebe, za svoju obitelj, svoje kćerke i predano radila poslove koji nisu bili njen struka. Lucija i suprug Jozo bili su ne razdvojni, jedno srce, jedna duša, a dva tijela. Njene kćerke, Vesna i Ivona su njene najveće ljubavi, njen ponos, predivne dvije mlade žene kojima odlazak njihove majke, njihove potpore, najteže pada. Živjela je za svoju obitelj, sve im je dala, puno dobrog učinila svakome, ne samo najблиžima. I znala je opratići. Nije se žalila, pa i u teškim trenucima. I u ovim posljednjim trenucima, kad ju je bolest prevladala, kad su njene kćerke i njen suprug osjećali svaku njezinu bol, ona se nije predavala, nije se žalila i dalje se borila. Čak ih je i u najtužnijim trenucima nasmijavala i bodrila. Voljela je sunce. Voljela ga je gledati sa svog prozora. A sunce je voljelo presijavati se u njenim predivnim zelenim očima i dugoj plavoj kosi. Njenim kćerkama se činilo kao da im je mama i sama bila sunce, toplo, svjetlo, jako i moćno. A i njevo ime - svjetlost, najbolje govori što je ona sve bila za svoju obitelj – svojom osobnošću, ljubavlju i požrtvovnošću osvijetlila im je živote zauvijek. Teško je prihvatići da tako mlađa žena na takav način mora otići od nas. Sveti njenih najbližih se urušava njenom smrću.

Iskrena sućut supružu Jozi, kćerkama Vesni i Ivoni; majci Mari; braći Franji i Zoranu; svekrui Anti i svekrvi Ani, te ostaloj mnogobrojnoj rodbini i prijateljima. Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

MISIJA BASEL

Hrvatska katolička misija
Waldenburgerstrasse 32, 4052 Basel
Telefon / Faks: 061 692 76 40
Mobilni: 076 331 63 79
E-Mail: petar.topic@bluewin.ch
www.hkm-baseil.ch

Misionar: fra Petar Topić
Suradnica: Marija Marušić

Raspored misa

- BASEL: Crkva sv. Mihaela, Allmendstrasse 34, svake nedjelje u 9.30 sati i u 11.00 sati
- BASEL: Svakog prvog petka u mjesecu misi i ispovjed u 19.00 sati
- LIESTAL: Crkva Bruder Klaus, Mühle-mattstrasse 3, svake nedjelje u 13.00 sati
- BASSECOURT: crkva St-Pierre, Rue de Prayé 6, svake 2. i 4. subote u mj. u 17.00 sati

Molitvena zajednica «Majka Tripit Divna»

Molitvena zajednica se okuplja **svake treće nedjelje u mjesecu** u Baselu u 10.30 sati i (pred)moli krunicu s vjernicima, a poslije mise članovi ostaju u crkvi u kratkom razgovoru i dogovoru.

Ljetna zamjena misionara

Velečasni Alen Palatinuš, župnik župe sv. Gerarda u Vršcu zamjenjivao je misionara preko ljeta od 3. do 31. 7. 2022. godine.
Hvala mu velika.

Vjenčanja

Andelo Kovačević i Ana-Marija Adamčević, 25. 6. 2022. u Baselu

Nikola Čaktaš i Martina Bralić, 4. 7. 2022. u Slavonskom Brodu

Daniel Nevistić i Marina Bralić, 15. 7. 2022. u Slavonskom Brodu

Josip Begić i Ivona Mandić, 15. 7. 2022. u Zagrebu

Fabijan Stivičić i Antonela Ilijašević, 29. 7. 2022. u Novoj Gradiški

Marijo Mrkonjić i Ivana Martić, 30. 7. 2022. u Babinoj Gredi

Tomislav Jagić i Marina Mikulić, 6. 8. 2022. u Podvinju

Misijska kronika

Sveta Krizma

Hrvatska katolička misija Basel proslavila je sakrament svete krizme u subotu, 18. 6. 2022. godine u 13.00 sati u Liestalu u crkvi Bruder Klaus. Sakrament svete krizme podijelio je krčki biskup msgr. Ivica Petanjak. S biskupom je došao i njegov tajnik don Josip Karabač, sin bivše misijske suradnice Štefice. Svaki krizmanik je na dar dobio Bibliju. Krizmanicima i njihovim roditeljima čestitamo.

Krizmanici: Bagarić Milla, Balinović Ivan, Blažan Maja, Bralić Josip, Cifrek Martina, Čoroša Ivana, D'antonio Letizia, Duspara Ivona, Duvnjak Katarina, Duvnjak Veronika, Franjiga Antonio, Gogić Luka, Gregorović Laura,

Grgić Tomi Leo, Hrnjak Antonio Maximilian, Hrnjak Sara Letizia, Ilišinović Leo, Kablina Dora, Kramar Patrick, Kramar Alex, Kramar Michael, Krizmanić Leonardo, Levarda Laura, Martinović David, Martinović Matea, Maslać Mara, Maslać Petar, Matković Gabriela, Mihaljević Stipe, Mikulić Fabijan, Mišković Lorena-Narda, Nujić Leticia, Nujić Patricia, Pandža Tamara, Papić Renato, Pavlić Ivan Mario, Piljić Marin, Prakljić Katarina, Rajkovača Vanesa, Šarčević Ilija, Šarić Matea, Šutalo Petra, Svalina Noa Anthony, Tomkić Josip, Tropčić Patricija, Tunjić Tajana, Vidović Marko, Vilić Kristina, Vilić Nikolina, Volić Ivano, Vranić Lorena, Vukadin David, Vukadin Luka i Vuleta David.

PROSLAVA 50 GODINA HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE BASEL

Hrvatska katolička misija Basel proslavila je 50 godina postojanja svečanom svetom misom u nedjelju, 19. 6. 2022. godine u 13.00 sati u Liestalu u crkvi Bruder Klaus. Svečanu svetu misu je predslavio krčki biskup msgr. Ivica Petanjak, a suslavili su misionar fra Petar Topić i don Josip Karabač. Zbor mladih je pjevao. Biskup ih je posebno pohvalio, a u propovijedi je istakao zahvalnost Bogu za 50 godina postojanja, duhovnoga života i rada Misije Basel. Naglasio je: Crkva je prvenstveno tamo, gdje se kršćani okupljaju na slavlje slike ili euharistije. Bez slike mise

kršćanski život umire, crkve su prazne, što se najbolje pokazuje u zemlji u kojoj živite. Bogu hvala da vi dobro posjećujete svetu misu i s ovom proslavom 50 godina postojanja Misije želimo Bogu zahvaliti na tom velikom daru.

Poslije slike misi imali smo u crkvenom dvořištu i pod šatorom apero, mezu, kolače, kavu. Hvala mladim obiteljima iz Liestala koje su sve to na čelu s gospodrom Renatom Radoš pri-premile i pospremili. Folklorna grupa HKUD Croatia iz Basela je priopćila i nošnjama uzveličala proslavu.

Biskup je rasjekao i podijelio svečanu tortu za 50 godina, koju je napravila gospođa Anica Levaković.

Taj dan je podijelio svakom krizmaniku i po Bibliju, a krizmanici su njemu darovali po čokoladu. Bilo je lijepo ovaj dan doživjeti i stoga svakom vjerniku za i najmanji doprinos hvala, a Bogu hvala i slava za ovih 50 godina postojanja Misije i neka ju prati i dalje svojom prisutnošću i blagoslovom.

Čestitam svim vjernicima 50 godina Misije i neka o ovom danu još više govore slike.

NAŠI POKOJNICI

Grga Kesić

1958. – 2022.

Grga je rođen 22. 07. 1958. godine u Domaljevcu (Po-savina) od roditelja Luke i Eve. Sklopio je brak s Marijom Vincetić 1982. godine i Bog im je ubrzo podario sina Luku. Početkom 1990. Grga s obitelji dolazi u Švicarsku, u Dornach (SO), gdje radi svoj izučeni zanat, automehaničar sve do zadnjega dana. Otišao je na ljetni odmor i ove godine u svoj rodni kraj kao i svake godine. Kupajući se na omiljenoj Savi doživio je 27. srpnja 2022. godine srčani udar. Pokopan je 31. srpnja na mjesnom groblju u Domaljevcu. Sprovod i svetu misu je predvodio fra Ante Pušeljić. Iskrena kršćanska sučut majci Evi, ženi Mariji, sinu Luki, unuci Danici, kao i rodbini i prijateljima. Pokoj vječni daruj mu Gospodine! Počivao u miru Božjem!

Marinko Topić

1968. – 2022.

Marinko je rođen 23. 08. 1968. godine od roditelja Križana i Mare u Žepču. Žena je Ivana i Bog ih je obdario s troje djece: Magdalena, Jakov i Petra. Marinko je u Švicarsku došao 1988. godine, sam. Zadnjih godina pojavila se najgora bolest kojoj se Marinko hrabro odupirao sve do ove godine. Umro je 5. lipnja 2022. kod kuće i odmah sutra 6. lipnja 2022. pokopan na mjesnom groblju u Orahovici kod Žepča. Iskrena sučut ženi Ivani, djeci, rodbini i svim prijateljima. Počivao u miru Božjem!

MISIJA BERN

Hrvatska katolička misija
Zähringerstrasse 40, 3012 Bern
Telefon: 031 302 02 15 Fax: 031 302 05 13
E-Mail: hkm.bern@bluewin.ch
www.hkm-bern.ch
Uredovno vrijeme:
ponedjeljak - petak, od 10.00 do 16.00
Misionar: fra Gojko Zovko, privat
Quartiergasse 12, 3013 Bern
Telefon: 031 331 56 52 Fax: 031 332 12 48
Natel: 079 379 66 66
E-Mail: goja.z@bluewin.ch
Suradnica: Ruža Rados

DAN MISIJE

Unašoj misiji slave se sv. mise u 9 crkava i 6 različitih gradova. Misionar fra Gojko uevo je Dan misije na drugu nedjelju u rujnu, kada vjernici iz svih dijelova naše misije dodu u Bern. Ovoga puta misno slavlje je predvodio novi provincial hercegovačkih franjevaca fra Jozo Grbeš iz Mostara. Po drugi puta nas je posjetila hrvatska časna sestra milosrdnica Edita Lukić, koja već 44 godine djeluje u Argentini, gdje vodi školski centar u Buenos Airesu. Darovali smo ju sa 5 000 CHF, za siromašnu djecu

navedenoga školskoga centra. Tradicionalno naša misija daruje i 10 000 CHF svake godine za školovanje mladih fratara i potrebe provincije, što je misionar fra Gojko darovao provincijalu. Poslje sv. mise bio je apero za sve.

Lijepo vrijeme i mnoštvo vjernika, nakon korone željno susreta, učinili su dan misije nezaboravnim. Sve je to lijepo kamerom zabilježio g. Ivan Ivić, što možete pogledati na stranicama misije, kao i svaku nedjeljnu sv. misu iz Berna.

Molitvene pobožnosti

Bern: crkva St. Mauritius, Waldmannstrasse 60, 3027 Bern: molenje krunice svakoga četvrtka u 18.30 sati, a svakoga posljednjega četvrtka krunica u 18.30 sa svetom misom i klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramenatu u 19.00 sati.
Bern: crkva St. Mauritius: svakoga prvoga petka u mjesecu krunica i ispovijed u 18.30, a svestra misa u 19.00 sati.

Na svim mjestima gdje se slavi misa pola sata prije mise molenje krunice i mogućnost za ispovijed.

Vjeronauk

U misiji se svake godine pripremaju djeca za prvu pričest (3.razred) i krizmu (8.razred) u Bernu, Bielu, Langenthalu i Thunu prema navedenom rasporedu. U sklopu Hrvatske dopunske škole održava se također vjeronauk.

Bern, Hrvatski katolički centar,
Zähringerstr. 40, 3012 Bern

Ponedjeljak (svaki drugi)
17.30 – 19.00 (prvopričesnici)

Srijeda (svaka druga) 15.00–16.30 prva grupa
16.30 – 18.00 druga grupa (krizmanici)

Langenthal, Kirchgemeindehaus
Hasenmattstr. 36

Srijeda (svaka druga) 14.00 – 15.30 prva grupa
15.30 – 17.00 druga grupa

Biel, Christ König, Geysriedstr. 31
Četvrtak (svaki drugi) 17.30 – 19.00 svi

Thun, Pfarramt St. Marien, Kappelenweg 9
Petak (svaki drugi) 16.00 – 17.30 prva grupa
17.30 – 19.00 druga grupa

Proslave Velike Gospe u Langenthalu i Thunu

Crkve u kojima slavimo sv. mise u Langenthalu i Thunu posvećene su Uznesenu BDM na nebo, pa stoga smo prema tradiciji u nedjelju poslje toga blagdana, 21. kolovoza slavili na oba mesta zajedno s domaćinima, ne samo u crkvi, nego i poslje svete mise. U crkvi smo slavili i na hrvatskom i na njemačkom, dok su naše žene donijele domaće kolače.

Vjenčanja

Luka Ranogajac i Bianca Barišić, 7. srpnja 2022. u Sesvetskim Selima

Ramon Schüpbach i Ivana Stanić, 21. srpnja 2022. u Požegi

Franjo Jurić i Blaženka Puljić, 22. srpnja 2022. na Humcu

Mario Petrić i Kistina Međugorac, 22. srpnja 2022. u Sl.Brodu

Dominik Čolić i Sandra Marijanović, 30. srpnja 2022. u Stenjevcu

Mile Radoš i Monika Radoš, 2. kolovoza 2022. u Seonici

Ivica Josić i Andrea Tomic, 6. kolovoza 2022. u Josipovcu

Mato Đojojić i Jelena Hodak, 13. kolovoza 2022. u Đakovu

Mate Stopić i Ivanka Kozina, 3. rujna 2022. u Sl. Brodu

Mateo Čorić i Lucija Ložić, 3. rujna 2022. u St. Urbanu

Kršteni u Misiji

Sophia Bošković, kći Josipa i Marije r. Ložić, 18. lipnja 2022. u Đakovu

Teodor Bavrka, sin Bernarda i Suzane r. Rajić Cakalini 16. srpnja 2022. u Bernu

Antonio Čolina, sin Ante i Andje r. Grgić, 9. kolovoza 2022. u Kongori

Lara Vukoje, kći Mladena i Brankice r. Obrić, 27. kolovoza 2022. u Bernu

Marija Kukuruzović, kći Ivana i Katarine r. Blažević, 17. rujna 2022. u Bernu

Adriano Kovačević, sin Ivana i Dajane r. Vlajislavljević, 18. rujna 2022. u Đakovu

Leana Bekić, kći Kristijana i Josipe r. Marić, 24. rujna 2022. u Konizu

Misijska kronika

Tradicionalno ljetno hodošće u Vukovar

Nasa misija svakoga ljeta organizira ljetno misijsko hodošće. Misionar pozove vjernike za godišnjih odmora u poznata naša svetišta, gdje ponesemo i naš karitativni dar. Ovoga ljeta 24. srpnja po treći put smo posjetili naš hrvatski Jeruzalem, Vukovar. Misionar je u franjevačkoj župnoj crkvi predvodio sv. misu i darovao za franjevački samostan i potrebne udruge u gradu 10000 švicarskih franaka. Grandonačelnik Ivan Penava i župnik Ivica Jagodić iskreno su zahvalili.

Nakon razgledanja samostanskoga muzeja i ručka na obalama Dunava posjetili smo memorijalno groblje, Ovčaru i znameniti toranj. Vukovar ostaje veliki simbol i mučenik domovinskog rata, gdje su hrabri branitelji odoliovali 87 dana nadmoćnoj srpskoj vojci koja je ispalila preko 7 milijuna granata i 2500 bom-

bi težih od 250 kg., te za to vrijeme pokazala čitavom svijetu svoje junacko srce i osvajački karakter neprijatelja.

Kruh sv. Ante 100 plus

356.10 Pfarramt St. Marien - Thun
300 Marko Begčević, IPB SPITEX AG,
Iva Hrnjak Bilić

200 Dr. Roman Gürtl, Nikola Klemenčić,
N.N., Marija Gudelj, Petar Radoš, Ivanku Martić,
Jure Ljubić, Toma i Jela Begčević, Vlado Perak,
Marko i Ruža Kopčić, Josip i Jelena Borozni,
Krstijan i Jelena Andrijanović, Drago Ivić,
Dragica Šuker, Slavica Petrović Lesjak

100 Josip Orlovski, Mile Radoš, Josef Bodri,
Damir Kljajić, Ljubica i Juro Crnogorac, Iljo
Kata Orkić, Stipe Radoš, Marko i Slavica Josić,
Frizt Stegmann, Marko Čolić, Gizela Dabić,
Valentina Stämpfli, Ivan Orlovski, Dario Bajić,
Arthur Markus Eschlert, Jozo Radoš, Mato
Rukavina, Rade Tunić, Franjo i Finka Erceg,
Obitelj Maršić, Dragan Kutija, Goran Bušić,
Murisa Pavlović Čobić, Ilijia Kopčić, Ivica Kopčić,
Marijana Gospočić, Kata Bošnjak, Lucija

100 Marijana Gospočić, Kata Bošnjak, Lucija
i Franjo Martinović, Marijan i Kata Bošnjak,
Marinko Matić, Matej Ilić, Ivana Jovanović,
S. Kezman,

Dario Bekić, Mato Ilak, Marko Šarić, Mato
Brainović, Marko i Jela Šantor, Ivka Šišić, Ruža
Graf, Dario Maras, Zdenka Kovačević, Goran i
Monika Rajić, Slavko Grgić, Vjekoslav Ilić, Ma-
rijan Andačić, Marko Lucić, Angelina Bošnjak,
Jozu Đorđević, Stephanie Simić, Darko Crno-
gorac, Tomislav Ćavar, Eva Santovito, Mario
Čabraja, Lucija Kaderli, Stefo i Marica Patljak,
Jure i Lyudmila Gelo, S. Kezman,

Pomogli smo

10 000 Vukovar
5000 Hrvatski centar Buenos Aires
2000 HKM-Lausanne, Fr. Provincija Mostar
500 N.N. Bern
400 Bibinje, Zenica, Bučići
300 B.M. Split
200 Petrinja, Donji Svilaj, Šampionica, Odžak
150 I.S. Samobor
100 I.M. Sisak

Izlet krizmanika u Europapark

Tradicionalno nakon krizme naši krizmanici posjećuju Europapark. Nažalost zbog korone nakanje prošle krizme nismo mogli, pa smo ovoga puta i prošle krizmanike pozvali, tako da je radost i zajedništvo bilo veliko. Lijepo vrijeme i novosti u Europaparku, novoizgrađeni objekti, upotpunili su radost i zadovoljstvo.

Marko Kovačević 1959. – 2022.

Rodio se u Srnavi, u Bosanskoj Posavini, 3.5.1959. od roditelja Ante i Ane r. Barlek. Brat Mato i sestre Snježana i Ružica, kao i on i mnogi drugi iz prekrasne i plodne Posavine, nakon osnovnoga i srednjega školovanja, napustili su zavičaj i osamdesetih godina došli u Švicarsku.

Započeo je u gastronomiji u Grindelwaldu, kasnije prešao u Spiez, Moosendorf i Bern, gdje je osnovao obitelj i vjenčao se 21.5.1984. sa suprugom Zdenkom, medicinskom sestrom, koja će ga kasnije brižno njegovati u teškim bolesničkim danima. Sin Anton (1987) darovat će mu potomstvo, te ga sa suprugom redovno posjećivati, kao i brat i sestre. Umro je u Bernu 06.07.2022. u Viktoriaspitalu, nakon što mu je misionar podijelio bolesničko pomazanje. Dan kasnije smo ga dostojanstveno ispratili u crkvi Svetе Marije u Bernu. Pokopan je u obiteljskoj grobnici u svojoj Srnavi. Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

Petar Božić 1950. – 2022.

Rodio se 1.9.1950. u Potocima, u Posavini, u brojnoj obitelji sa šestero braće i sestara. Nakon osnovnoga školovanja, kratkoga rada i ženidbe sa suprugom Ivkom 1975., odlazi u Švicarsku osigurati obitelji osnovne uvjete za život. Bog im daruje trojicu sinova – Marinka, Jozu i Marka – koji pred ratnim vikendom s majkom dolaze 1992. u Švicarsku. Sin Marinko se vraća u Domovinu, a ostali ostaju u Thunu. Svi su oženjeni, pa su im pored nevjesta, darovali i osmero unučadi. Rano ga je bolest shrvala, ali se hrabro borio uz njegu najbližih. Sa suprugom je bio redovito na našim nedjeljnim misama.

Umro je 18. srpnja u bolnici u Thunu. Ispraćen je u našoj crkvi Sv. Marije u Thunu od vjernika i prijatelja, te kasnije pokopan u svojim Potočima. Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

Mara Lacić 2021. – 2022.

Mlađoj obitelji Jure i Magdalene Lacić, nakon vjenčanja 2017., rodio se godinu kasnije sin Dejan, a 10.6.2021. i kćer Mara. Sve je bilo lijepo i idilično, pišu roditelji misionararu, do 17.8.2022., kada je mala Mara napustila ovaj svijet, spasivši kao i obično poslije ručka i ne probudiši se kasnije. Nažalost ni liječnici nisu bili otkrili naznake opasne bolesti. Mala Mara je prema pričanju svih uvijek bila vesela i nasmijana te je tako osvojila srca sviju. Veličanstven je bio i njen ispraćaj u crkvi u Lyssu i sveta misa koju je predvodio misionar fra Gojko, naglasivši da je najteže kada roditelji pokapaju svoju djecu, osobito u ovakvim slučajevima. Kasnije je ukopana u obližnjem groblju, gdje ju je ispratilo skoro dvjesto prijatelja i rodbine njenih neutješnih roditelja. Pokoj vječni daruj joj Gospodine.

MISIJA ST.GALLEN

Hrvatska katolička misija
Paradiesstrasse 38, 9000 St. Gallen
Telefon: 071 277 83 31, Faks: 071 277 83 36
Natel: 079 444 85 49
Misionar: fra Mićo Pinjuh
Katehistica i orguljašica: Prof. Jelena Kučak Vujnović
www.hkm-stgallen.ch
E-Mail: info@hkm-stgallen.ch

RASPORED MISA

- BALGACH: Katholische Pfarrkirche, svake subote u mjesecu u 18.30 sati
- WIL: Kapuzinerkirche (St. Antonius), svake nedjelje i zap. blagdana u 9.30 sati
- JONA: Kath. Pfarrkirche (St. Franziscus) u Kempratenu, svake nedjelje u 12.00 sati
- ST. GALLEN: Kath. Pfarrkirche St. Maria (Neudorf), svake nedjelje i zapovjednog blagdana u 18.00 sati, te krunica (u korižmi križni put) i sv. misa svake srijede u 18.30 (Wallfahrtskirche Heiligkreuz)

VJERONAUČNI SUSRETI I PROBE PJEVANJA

Balgach (utorkom)

- 16.15 - Prvopričesnici
- 17.00 - Dječji zbor
- 17.45 - Krizmanici
- 18.30 - Djevojački zbor
- 19.30 - Veliki zbor

Kempraten (srijedom)

- 16.15 - Prvopričesnici
- 17.00 - Dječji zbor
- 17.45 - Krizmanici
- 18.30 - Veliki zbor
- 13.00 - Djevojački zbor (i nedjeljom nakon mise)

St. Gallen (subotom)

- 9.30 - Prvopričesnici
- 10.15 - Dječji zbor
- 11.00 - Krizmanici
- 11.45 - Djevojački zbor

19.30 - Veliki zbor (ponedjeljkom)

Kršteni u Misiji

Josip Džidžić Davidov i Marijanin, 4. rujna 2022. u Wilu

Noa Mijatović Draganov i Katarinin, 10. rujna 2022. u St. Gallenu

Leano Marić Matin i Lindin, 17. rujna 2022. u Balgachu

Michael Petar Petrović Matijasov i Timin, 17. rujna 2022. u Balgachu

Gabrijel Žepačkić Daliborov i Marijin, 24. rujna 2022. u Abtwilu

Veronika Barić Ivičina i Snježanina, 25. rujna 2022. u Kempratenu

NIKOLINJSKA SLAVLJA

Ove godine ćemo, nakon dvogodišnje pri-nudne stanke, ponovo organizirati susrete u čast nebeskoga zaštitnika dječice, ugrožene mladeži, pomoraca i nepravedno optuženih pojedinaca. Slavljenički niz započet ćemo u subotu 3. prosinca u Oberuzwilu, nastaviti nedjeljnim susretom 4. prosinca u Joni i završiti u Balgachu 10. prosinca 2022. Planirane programske cjeline jamče svim posjetiteljima (malim i velikim!) ovogodišnjih susreta s nebeskim Daronoscem, obilje zdrave radosti i nesvakidašnjih zanimljivosti.

Vjenčanja

Mario Jukić i Danijela Joskić, 23. srpnja 2022. u Vitezu

Kristijan Marić i Antonela Begić, 23. srpnja 2022. u Poreču

Toni Gulan i Sanja Hrga, 30. srpnja 2022. u Zadru

Manuel Domazet i Mihaela Laco, 6. kolovoza 2022. u Trogiru

Goran Bolli i Sanja Trojanović, 10. rujna 2022. u Matuljima

CroMin 2022.

BOŽIĆNI KONCERT (Bruggen, 17.12. 2022.)

Mnogi su razložno strahovali da će se posljedice ove dvogodišnje pandemijske stanke značajno osjetiti na svim životnim područjima i brojnjim okupljanjima – jednako vjerskim i društvenim. Taj strah, kolikog bio razložan, čini se da ipak nije bio posve opravдан. Barem ne u očekivanim razmjerima. To se može pouzdano zaključiti po obnovljenim javnim okupljanjima – kako društvenim, tako i crkvenim. U pozitivna i ohrabrujuća iskustva, kada je riječ o našim značajnijim tradicijskim susretima, svakako spadaju CroMin i dvodnevni svehrvatski molitveno-pokornički po-hod Gospu u Einsiedeln. Ti su susreti brojem posjetitelja i žarom njihova djelatnoga sudjelovanja temeljni razlog nade u brži i bezbojniji povratak normalnom – opuštenjem i sadržajnjem životu. Ovaj 'novi početak', nakon pri-nudne dvogodišnje stanke, i mi smo u našoj Misijskoj zajednici dočekali velikim raspoloženjem i višestrukim planovima – novim i obnoviteljskim. Kada je riječ o potonjim, tradicijski Božićni koncert je svakako na prvome mjestu. Sustavne pripreme na svim razinama – organizacijskoj i umjetničkoj – već su u punom zama-hu, što je pouzdano jamstvo da idemo ususret dogadaju koji će nam nedvojbeno uljepšati predbožićne dane i osnažiti osjećaj povratka u 'novo normalno'.

Ilija Garić

1949. – 2022.

Ilija je rođen 11. travnja 1949. godine u Koraču kao treće po redu dijete Luke i Mare Garić. Bez oca je ostao već u svojoj 11. godini pa je, kao jedina muška glava u obitelji, još u ranom djetinjstvu morao raditi kako bi majci i se-strama barem malo pomogao u podmirivanju temeljnih obiteljskih potreba. Sakramentalni brak sa svojom izabrancicom Katom Pranjić sklopio je 10. siječnja 1970. godine u Koraču. U Švicarsku su, u potrazi sa sigurnijom budućnošću, došli tri godine kasnije. Ilija je svoj radni vijek proveo u tvrtkama: Gartenbau Schäpfle iz Speichera, Strassenbau Wallo i Ganzoni iz St. Gallena. Po umirovljenju 1.

studenoga 2005. supružnici Garić su se vratili u Hrvatsku – u svoj novo-izgrađeni dom u Slavonskom Brodu. Njihovim odlaskom HKM St. Gallen je ostala siromašnija za dvoje uglednih i istinskih vjernika, dokazanih pri-jatelja Misije i misionara, na koje su uvijek mogli s pouzdanjem računati. Ilija se, nedugo po povratku, vratio svojoj umjetničkoj ljubavi iz mlado-sti – HKD-u Tamburica Koraće. Redovite probe, javni nastupi i druženje s ljudima bili su vrijednosti u koje je ulagao svoje slobodno vrijeme, iznimnim trud, a nerijetko i nemala materijalna sredstva. Posebno se trudio oko mlađih ljudi, koji su imali dara i pokazivali volju i ljubav za očuvanje izvornog glazbenog izričaja svoga kraja. Živio je u svakom smislu – kao čovjek, suprug i vjernik – punim plućima. Iznenadna dijagnoza podmu-kle bolesti, otkrivena u svibnju 2019. godine, snažno je potresla njihovo obiteljsko ozračje. Uslijedila je višegodišnja žilava borba, tijekom koje su se višekratno izmjenjivali složeni kirurški zahvati i (uglavnom neugod-ni!) terapijski procesi. Ilija je svoj preteški križ, sukladno nepodijeljenim posvjedočenjima njegovih brojnih znanaca i prijatelja, nosio s iznimnom hrabrošću i dostojarstvom. Na tom usponu uz njegovu osobnu Golgotu, u stopu ga je, iz dana u dan, pratila njegova vjerna Kata. Njegovo plemenito srce prestalo je kucati 1. lipnja ove godine u njihovu domu u Slavonskom Brodu. Pokopan je, uz nazočnost svojih najbližih i velikoga broja prijatelja i znanaca, tri dana kasnije u rodnom Koraču. Misu zadušnicu je predslavio i izrekao veoma sadržajnu homiliju domaći sin fra Blažen Lipovac, dok je pokopne obrede vodio drugi domaći sin fra Mladen Jozić. Od pokojnika su se, toplim i biranim rijećima, oprostili: fra Ivan Marić u ime župne zajednice, gospodin Šandor Lipovac u ime HKD-a Tamburica Koraće, te mlada Ivona Guberac vlastitom pjesmom u ime mlađih članova HKD-a, kojima je Ilija najradije pomagao i koji su ga, zbog njegova iznimnog sebedarja i očinske skrbi za njih, neizmjerno cijenili.

Ovom prigodom, u ime HKM St. Gallen, izričemo Ilijinoj supruzi Kati i svima kojima je Ilija puno značio, iskrenu ljudsku sućut, a njega toplu pre-

poručujemo neizmjernoj ljubavi milosrdnoga Oca.

Miroslav Čović

1962. – 2022.

Miroslav je danje svjetlo, u kući svojih roditelja Dragana i Ruže Marijanović u bugojanskom selu Kopčić, ugledao 4. listopada 1962. Početno prijateljstvo s Nevenkom Krajina, koje je s vremenom preraslo u iskrenu i zrelu ljubav, dovelo ih je pred oltar župne crkve u Uskoplju 12. veljače 1983. godine. Gospodin je nji-hovo sakramentalno zajedništvo blago-slvio s petro vrijedne djece (Dragana, Ivana, Ružica Anto i Jozo) koji su im do sada podarili 9-ero unučadi. U Švicarsku je, u potrazi za pravednije plaćenim poslom i izglednijim životnim jamstvom, došao 1982. godine. Njegovo prvo životno i radno odredište bio je St. Gallen. Zaposlio se u tvrtki Weibel AG kao stručni predradnik za krovove, gdje je ostao sve do 2014. godine. Njihov obiteljski sklad ozbiljno je narušila iznenadna i neugodna dijagnoza, koja je, uz posvemašnju neizvjesnost, uključivala i jedan veoma složen operativni proces. Velikodušnost obitelji prerano preminula neznanca i uspjela transplantacija Miroslavu je podarila novu životnu priliku, a njegovoj brojnoj obitelji vratila nadu i osmeh na lice. Miroslav je bio iskreno i iznimno zahvalan ponajprije dragom Bogu na daru novoga početka, a onda i svom nepoznatom darovatelju i njegovoj plemenitoj obitelji na ljudskoj i kršćanskoj velikodušnosti. Iako ni to razdoblje nije bilo lišeno krijeva - brojnih kirurških i terapijskih procesa – Miroslav ni u jednome trenutku nije gubio nadu. Svoje krijeve je, uz svesrdnu pomoć svoje supruge i djece, nosio hrabro i strpljivo. U petak, 3. lipnja ove godine liječnički konzilij je, nakon svih i višekratnih medicinskih napora i pristojno priznavaju svoju 'nemoć', uljedno savjetovao obitelj da se počnu polako opravštati od svog supruga, oca, tasta, brata i pri-jatelja. Usnuo je u Gospodinu, okrijepljen svitim sakramentima, u subotu uoči Duhova, 4. lipnja. Misu zadušnicu i oproštajni obred od pokojnika u crkvi St. Fiden (na blagdan Duhova!) slavio je hrvatski misionar fra Mićo Pinjuh. Pokopan je, sukladno njegovoj izričitoj želji i obiteljskom dogovoru, na mjesnom groblju u Piškorevcima kod Đakovca u utorak 7. lipnja 2022. Svetu misu i pokopne obrede prevodio je svećenik fra Mato Mican.

Dok dušu pokojnoga Miroslava topli preporučujemo Božjoj ljubavi i milosrdju, njegovoj obitelji – užoj i široj – izražavamo iskrenu ljudsku i kršćansku sućut.

misijске suradnice prof. Jelene Kučak Vujnović – veoma skladno je otpjevao dvije glazbe-ne jedinice: «Snaga Duha Svetoga», tekstualnu uspješnicu Monike Krijan, koju je u glazbeno ruhu zaodjenula Tamara Perc, i «Zajedno u Kristu», autorce Romane Rođaković. Spomenobitelje zborovima i prikladne darove voditeljima nakon pojedinačnih nastupa, podijelili su fra Miljenko Mika Stojić, voditelj HKM Frauenfeld i gospodin Karl-Anton Wohlwend,

direktor Migratio. Nakon liturgijskoga programa i tjelesne okrijepe, uslijedio je sportski program na terenima obližnjega sportskog središta. Mladi sudionici su se natjecali u trčanju, skakanju u vreći i nogometu. **N**aši natjecatelji su bili posebno uspješni u pojedinačnim lakoatletskim disciplinama. Tako su se Valentina Jelušić i Marko Lucić okitili zlatnim odličjima u trčanju za mlađe kategorije. Medalje istovjetna sjaja u

skakanju u vreći izborile su Ana Vukadin (st. uzrast) i Claudia Marić (ml. uzrast). Srebrena odličja u istoj disciplini izborile su Valentina Jelušić (ml. uzrast) i Marija Plejić (st. uzrast), te starije nogometnici. Brončane kolajne u skakanju u vreći osvojili su sestra i brat Lena i Even Barać (st. uzrast) i Ivo Barnjak (ml. uzrast), te mlađe nogometnici.

MISIJA LUZERN

Hrvatska katolička misija
Matthofring 2/4, 6005 Luzern
Telefon: 041 360 04 47
Natel: 079 541 35 08
E-Mail: misija@hkm-luzern.ch i
hkm.luzern@bluewin.ch
www.hkm-luzern.ch
www.facebook.com/HKMLuzern
www.instagram.com/hkmluzern
Misionar: fra Branko Radoš
Suradnica: s. Ana Marija Biško

RASPORED MISA

- LUZERN: crkva sv. Karla, St. Karlstrasse, svake nedjelje i zapov. svetkovine u 12.00
- ENGELBERG: Espenkapelle, po dogovoru srijedom ili četvrtkom u 20.00 sati
- HITZKIRCH: Marienkapelle, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SARREN: Dorfkapelle, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SCHENKON: Kapelica Namen Jesu, svakog 1. i 3. petka u mjesecu u 19.00 sati

OBAVIJEŠT

Sve o životu misije HKM Luzern uz web i facebook odnedavno pratite i na www.instagram.com/hkmluzern/.
Stranicu uređuju naši mladi iz visa Natanael.

Duhovna misao

Zašto ljudi viču?

Mudri učitelj je jednoga dana okupio svoje učenike i postavio im pitanje: «Zašto ljudi viču jedni na druge?» «Viču zato što izgube mir» - odgovori jedan od njih. «Ali zašto viču na osobu koja im je u blizini?» - ponovno će učitelj. «Zato što žele da ih ta osoba čuje i sasluša» - odgovori učenik. «Zar se to ne može reći i mirnim glasom, jer ta im je osoba sasvim blizu?» - opet će učitelj. U raspravu su se uključili i drugi učenici. Svatko je imao neki svoj odgovor, ali učitelj ni s jednim nije bio zadovoljan. Na kraju im reče: «Ljudi kad su ljuti, sve jedno što su fizički blizu, viču jedni na druge, jer osjećaju da im se srca udaljavaju. Da bi se prevladala ta udaljenost, treba vikati. Što su emocionalno udaljeniji, moraju jače vikati. A što se pak događa kad se ljudi vole i poštaju? Govore smirenim glasom, ne viču. Zašto? Zato što su srcem sve bliže jedno drugom. Jeste li vidjeli zaključene - zaključi učitelj - oni najčešće šapuću jedno drugom. Počesto čak ništa ni ne govore, a savršeno se razumiju. Jer ljubav zbljižava ljude.»

Najbolji način da izbjegnete svađu je svađati se čvrsto zagrljeni.

Biskupov posjet – U srijedu, 8. lipnja 2022. u jednodnevnom službenom posjetu Crkvi Luzerna boravio je baselski biskup mons. Felix Gmür. Voditelji župa i misija, te drugi pastoralni suradnici s biskupom su razgovarali o različitim temama, između ostalog i o pastoralu stranaca. Šest misionara je predstavilo rad u svojim misijskim zajednicama. Fra Branko je predstavio našu misijsku zajednicu. Prezentacija koju je vizualno oblikovala Ivan Dovoda je sadržavala zanimljive po-

datke o nama Hrvatima (od kravate, preko uspjeha u sportu, do najbržeg električnog automobila), zatim statističke podatke i broj Hrvata u svijetu, Hrvatskoj i BiH, te Švicarskoj. Nakon toga povijest Hrvata u Luzernu, aktualna statistika i misijske aktivnosti. Središte susreta bilo je euharistijsko slavlje u kojem su molitvom i pjesmom sudjelovali svi narodi. S dvije pjesme nastupio je naš zbor mlađih Vis Natanael. Ovaj pastoralni posjet završio je druženjem uz prigodni apero.

Administrativrat – U utorak, 14. lipnja 2022. u misijskim prostorijama voditelj

Misa sa Švicarcima

Crkva sv. Ante – Luzern,

Subota, 29. listopada 2022. u 18.00 sati

Mise za pokojne

Svi sveti, 1. studenog 2022. u 12.00 sati
Dušni dan, 2. studenog 2022. u 19.00 sati

100. obljetnica župe sv. Karla

Sveta misa s biskupom Felixom Gmürom
Nedjelja, 6. studenog 2022. u 11.00 sati

Blagoslov bračnih jubilaraca

Nedjelja, 13. studenog 2022.

Sjećanje na Vukovar

Nedjelja, 20. studenog 2022.

Nikolinje

Subota, 3. prosinca 2022.

Zornice

Srijedom i subotom u došašcu u crkvi sv. Karla u 6.30 sati.

Bezgrješno začeće

Četvrtak, 8. prosinca 2022. u 12.00 sati

Božićne ispovijedi

Schenkon, 2. i 16. prosinca 2022.

Hitzkirch, 4. i 18. prosinca 2022.

Sarnen, 11. prosinca 2022.

Luzern, 13. prosinca 2022.

Misijska kronika

nosti, te kao lektor na misnim slavlјima. U ime misijske zajednice zahvaljujemo mu na požrtvovnosti i ljubavi koju je ugradio. I dalje ostaje naš aktivan član, sada u malo drugičkoj ulozi. Gospodinu Želji Jurčeviću zahvaljujemo na spremnosti prihvati ovu odgovornu službu uvjereni da će nas na najbolji mogući način nastaviti zastupati pred švicarskim crkvenim vlastima. Više o Administrativratu možete čitati na: www.migrantenseelsorge-luzern.ch.

Sachseln. Na misi su im se pridružili hodočasnici pristigli prometnim sredstvima. Na počeku mise zavjetnu su svijeću u ime svih vjernika prinijeli nogometni Croatije Luzern. Prekrasnim pjevanjem svetu misu su animirali članovi Natanaela - zbara mladih. Nakon svete misi smo se uputili u Ranft gdje smo razmatrali Kristov križni put. Molitveni program je završio euharistijskim klanjanjem i blagoslovom s Presvetim. Osnajeni Božjom blizinom nakon ugodnog razgovora i druženja, te uz počku domoljubnu pjesmu, vratili smo se svojim domovima.

Tijelovska procesija – U četvrtak, 16. lipnja 2022. vjernici Luzerna različitim nacionalnostima okupili su se na slavlje svetkovine Presvetog tijela i krvi Kristove. Slavlje je započelo svetom misom u franjevačkoj crkvi. Molili smo i na hrvatskom jeziku. Nakon mise upriličena je veličanstvena tijelovska procesija u kojoj su bili propriješnici, ministranti, čuvari Kristova groba, limena glazba, pripadnici vojske i švicarske garde, te drugih udrug. Slijedeći Preveti oltarski sakrament prošli smo kroz grad pjevajući i moleći. Procesija je završila pred crkvom sv. Leodegara gdje je podijeljen blagoslov s Presvetim. Nakon toga vjernici su se uz prigodan apero zadržali u razgovoru i pjesmi.

Izlet u Europapark – U subotu, 25. lipnja 2022. za ministrante, članove dječjeg, zbo-

carske sv. Nikole iz Flüelie, poznatijeg kao Bruder Klaus, održano je na blagdan rođenja BDM, 8. rujna 1992. godine. Molilo se posebno za mir u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Trideset godina poslije u subotu, 27. kolovoza 2022. godine organizirano je jubilarno 30. misijsko zavjetno hodočašće koje je započelo prigodom molitvom i blagoslovom hodočasnika-pješaka u crkvi sv. Karla u Luzernu. Po ugodnom vremenu uz molitvu, pjesmu i razgovor, ali i pokoji žulj, nakon višesatnog pješačenja 90-tak hodočasnika je oko 15 sati stiglo u

Kršteni u Misiji

Mia Morić, kći Gorana i Ivane r. Slebur – 18. lipnja 2022. u Luzernu

Anina Lubina, kći Ive i Andreje Ane r. Rajić – 18. lipnja 2022. u Luzernu

Mia Sofie Renggli, kći Pascala i Tanje r. Andrijanić – 18. lipnja 2022. u Luzernu

Ivo Morris Djaković, sin Mladena i Jane r. Müller – 9. srpnja 2022. u Luzernu

Anto Matteo Djaković, sin Mladena i Jane r. Müller – 9. srpnja 2022. u Luzernu

Ivano Barić, sin Josipa i Danijele r. Subašić – 3. rujna 2022. u Gelfingenu

Mihael Križanović, sin Ivana i Ankice r. Bošnjak – 9. rujna 2022. u Luzernu

Vjenčanja

David Ciglar i Martina Dovođa – Vodice, 27. svibnja 2022.

Deni Budimir i Rozalia Talić – Sesvetska Sela, 18. lipnja 2022.

Marko Dujak i Anamarija Šuman – Bale, 18. lipnja 2022.

Nikola Štefancić i Žaklin Piliškić – Opatija, 18. lipnja 2022.

Robin Hrgota i Marija Džijan – Tučepi, 25. lipnja 2022.

Mario Jelancić i Žaklina Milanović – Bibinje, 9. srpnja 2022.

Daniel Nevistić i Marina Bralić – Slavonski Brod, 15. srpnja 2022.

Ivica Grgić i Ruža Buljan – Livno, 15. srpnja 2022.

Nikola Novak i Marija Slunjski – Varaždin, 15. srpnja 2022.

Ilija Jozić i Katarina Mikolić – Županja, 16. srpnja 2022.

Mario Petrić i Kristina Međugorac – Slavonski Brod, 22. srpnja 2022.

Bernard Miličević i Ivana Čuljak – Klobuk, 23. srpnja 2022.

Stipo Dovođa i Matea Barukčić – Turbe, 29. srpnja 2022.

Mateo Mijo Čolina i Ivana Beljan – Split, 1. kolovoza 2022.

Sandro Bilić i Katrin Štantak – Solin, 4. kolovoza 2022.

Josip Petrušić i Marta Medić – Humac, 6. kolovoza 2022.

Igor Jukić i Danijela Marjanović – Lički Osik, 6. kolovoza 2022.

Viktor Barić i Gabrijela Garić – Podkraj, 8. kolovoza 2022.

Ivica Šarić i Sandra Aračić – Velika Gorica, 2. rujna 2022.

Josip Barić i Danijela Subašić – Gelfingen, 3. rujna 2022.

MISIJA LAUSANNE-WALLIS

Hrvatska katolička misija
Terbinerstrasse 51a, 3930 Visp
Telefon: 079 446 45 21

Misionar: fra Vladimir Ereš
E-Mail: fra.vlado@gmx.ch

RASPORED MISIJE

- LAUSANNE: župna crkva St. Redempteur-a, Av. de Rumine 33, svake 1. nedjelje u mjesecu u 17.30 sati (ili po dogovoru).
- VISP: (kapelica ispod župne crkve sv. Martina), svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 12 sati (ili po dogovoru).
- YVERDON: kat. Župna crkva St. Pierre, svake 3. nedjelje u mjesecu u 15 sati (ili po dogovoru).
- CLARENS: crkva sv. Terezije, svake 3. nedjelje u mjesecu u 17.15 sati (ili po dogovoru).
- ŽENEVA: župna crkva St. Julian, rue Virginio-Malnati 3, Meyrin, svake 1. nedjelje u 15.15 sati (po dogovoru s fra Vladom). Ali, ako fra Andrija može, tada, u dogovoru s vjernicima, svake 1. i 3. subote u 19 sati, a 1. nedjelje nema misu.
- SION: Franj. samostan, Av. St. Francois 18, Sion, 2. nedjelje u 17 sati (ili po dogovoru).

Kršteni u Misiji

Matej Andrić, sin Josipa i Ive r. Zrinušić, 28. svibnja 2022. u Courtepin-u

Adam William Parcet, sin Licolasa Porcheta i Martine Markotić, 20. lipnja 2022. u Montreux-u

Laura Vučković, kći Maria i Ružice r. Herceg, 28. kolovoza 2022. u Vispu

Mateo - Jozo Katić, sin Luke i Jane r. Leškanićeve, 10. rujna 2022. u Fieschu

Vjenčanja

ANTO MRVELJ i ANA BAGARIĆ Novigrad, 3. rujna 2022.

LUKA KATIĆ i JANA LEŠKANIĆOVA Fiesch, 10. rujna 2022.

Sv. Krizma 2022.

Misijske obavijesti

Naša misija privremeno «plovi» svojim usporenim kolosijekom. Ona je tu, živi i radi. Čekamo konačno rješenje. Život u misiji i njene aktivnosti su nešto usporenje, ali su još uvijek u pokretu. Onoliko koliko se može, toliko se čini. Budući da je fra Vlado za Hrvatsku katoličku misiju određen "ehrenamtlich", što znači dobrovoljno (tj. koliko može i kako može) bez ikakvih financijskih potpora, a da bi misija funkcionala, morao je prihvati biti «zaposlen» na dvije švicarske župe 50 posto. Morao je ograničiti mjesta misnih susreta, tako da je ondje gdje se više ne slavi sv. misa, upućena molba na vjernike da se pridruže zajednicama u blizini gdje se slavi sv. misa, barem jednom mjesечно.

Oni koji imaju mogućnost jednom mješevno imati sv. misu primili su tu vijest sa svim mirno i sa razumijevanjem. Zahvaljujem fra Andriji Owci (našem prijatelju, svećeniku iz Poljske, koji perfektno priča hrvatski) što velikodušno zamjenjuje fra Vladu koji zbog daljine i zauzetosti subotom u švicarskim župama nije u mogućnosti doći. Važno je da se sv. misa slavi.

Naravno da fra Vlado redovito po prijavi i dogovoru krštava djecu u misiji, vjenčava, posjećuje a tako će obaviti i blagoslove obitelji svima koji to žele i koji se prijave. Očekujemo od nadležnih da pronađu odgovarajućeg svećenika koji će voditi švicarsku župu i hrvatske vjernike na ovim prostorima romanske Švicarske. U adventu će svi vjernici dobiti prigodno pismo i humanitarnu mogućnost pomoći bližnjima. Naša će Nikolina i ostali susreti biti održani, već prema mogućnostima i trenutnom zdravstvenom stanju sadašnjega svećenika. Hvala ogromnoj većini vjernika koji razumiju i prihvataju sadašnju situaciju.

U ovoj smo godini imali vrlo mali broj kandidata za krizmu pa smo odlučili krizmati barem one koji su «sazreli» za ovaj sakrament. Imali smo četvero kandidata. Čak smo planirali pozvati oca biskupa u našu zajednicu. Ali kako je naša susjedna misija – Bern – imala puno krizmanika i zakazala termin i pozvala domovinskog biskupa mons. Petra Palića, odlučili smo zamoliti fra Gojka Zovku da svojim krizmanicima pridruži i naše. To se dogodilo 22. svibnja ove 2022. Naši krizmanici su bili: Ana Bilić iz Ženeve, Leo – Vatro Božić i Damir Tomas iz Lausanne i Kristina Roša iz Veveya. Oni imaju neku svoju viziju, koju nisu «upili»

40 GODINA MISIJE (prvi dio)

O vih dana prije 40 godina nastala je Hrvatska katolička misija Lausanne-Wallis. Od početka se zvala samo Lausanne, jer ju je svećenik, tj. prvi misionar koji je došao, osnovao i ostao u tom gradu. Do tada je pripadala misiji Bern, a o ovim područjima se brinuo fra Ivan Matijašević. Fra Karlo je stigao u petak, 3. rujna 1982. godine a prvu sv. misu je slavio 12. rujna 1982. u kapelici časnih sestara. Kako sam piše u našoj prvoj knjizi

(Moj život s mojim narodom, br. 1, 2014.), prvi su mu dani i mjeseci bili jako teški u pronalasku ljudi i mjesta za sv. misu i susrete. Jedno je voditi misiju «iz daleka», a nešto posve drugo biti i živjeti u mjestu. Odabrao je obližnju crkvu St. Redempteur za sv. misu, koja je ostala mjesto naših susreta do danas. Tek je u prosincu 1982. dobio dozvolu da misija ima svoje prostorije i stan u ulici Rue de la Börde 25, i tu će misija ostati do kraja svoga «života», tj. sa-

mostalnog djelovanja Hrvatske katoličke misije Lausanne, 31. 12. 2020. Prvi vjernici, koji su pristupili fra Karlu bili su Daina Vlahov i Mile Pleslić. Piše fra Karlo: «Na prvoj sv. misi bilo nas je trinaestoro i svi su pozdravili osnutak šeste po redu Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj, i svećenika, koji ne mora nakon sv. mise putovati nazad za Bern, nego da ostane s njima zastalno. Na idućoj sv. misi bilo nas je već dvadesetak». Koncem prosinca 1982. fra Karlo ulazi u nove prostorije, a naš mu je vjernik Wili Kvaternik (koji je i danas redovit u crkvi, ali je u mirovini) tapecirao pod, stavio zavjese... itd.)

Trebalo je, nakon kantona Wadt, krenuti dalje u «potragu» okupljanja zajednice u okolnim kantonima: Neuchatel, Ženeva, Fribourg, Wallis. (Kako je bilo tada tako ostade do danas), pa čak i kantona Jura. Paralelno s obilaskom ovih zajednica prvo Nikolinje je bilo u Lausanne gdje se okupilo s djecom oko 120 vjernika. Prvo odijelo za sv. Nikolu je sašila Mara Čačković. Svi su bili presretni. Obilazak, okupljanje i slavlja s vjernicima, u spomenutim kantonima, trajna su do danas, osim Jure. Tri godine kasnije za suradnicu je pronašao Vlatku Lovrić, kasnije udatu Pavlinović, svoju stričevku, koja je na sebe preuzela svu odgovornost oko kućanstva i suradnice u «tisuću» sitnica života jedne zajednice, koja se rasprostire na pet kantona. Kako tada, tako je djelovala, vodila i brinula se spretno, iskusno i samozatajno,

sve do samostalnog opstanka misije, do konca 2020. godine. Zaključit će prvi dio ovog opisa, odnosno fra Karlovo vrijeme vođenja naše misije, koje je trajalo 6 godina, jer je dobio drugu dužnost, tj. voditi misiju Žurich. Njegov odlazak se dogodio 15. prosinca 1988. Svoje vrijeme vođenja HKM Lausanne (od početka pa do kraja) fra Karlo zaključuje ovako: «Naše (ne) snalaženje, odnosno rada i rasta Misije s onom prvom skupinom vjernika neki, kao i sam, nisu više u Lausanne, vratili su se u Domovinu, neki umrli, neki odrasli i utemeljili vlastite obitelji, samo sam ih četvoro po imenu spomenuo, jer su u prvim danima pomogli uspostavi i početku rada Misije; druge nisam spominjao, ne zato što sam ih zaboravio, nego zato što će vjerojatno na nekoj zajedničkoj fotografiji sveti biti s potpisanim imenima. Oni su također utkali svoje vrijeme i svoje darove u rad Misije. Koliko sam u svemu uspio, neka ocjenjuje povijest i oni s kojima sam gradio kuću misijske postaje u Lausanni, a kojih su najbolja potvrda živi ljudi koji se u njoj okupljaju».

Zaključimo fra Karlovo osnivanje i vodenje misije Lausanne s nekim podacima, koji su nam dostupni. U tih šest godina krstio je tridesetero djece; vjenčao šest parova i krizmalio se u Einsiedelu steri krizmanika. Mnoge druge pojedinsti iz života i rada, kako ovog tako i svih svećenika «piše» samo dobri Bog.

▪ Nastavak u sljedećem broju Movisa.

svaku obitelj koja se povrati u rodni kraj. Nedavno nas je napustila i ova obitelj našega «Nene» i «Seke». Stižu vijesti kako im je lijepo u «starom» kraju, kako se kaže u Americi. Posavina i Odžak su im «toplice» za dušu i tijelo, a obiteljska kuća im je najbolji «hotel» uz rijeke Bosnu i Savu. Neno i Marija su ista generacija: rođeni 1967., on u Odžaku a ona u G. Dubici, djevojačkog prezimena Dujak. U 21. godini njihovoga života su se vjenčali, godine 1988. u Odžaku. U prosincu iste godine dolaze, najprije Neno u Švicarsku na posao, u mjesto Schönried kod Berna. Počeo je raditi u servisu kao konobar. U travnju 1990. Bog im daruje sina Antu, koji se rodio u Bosni. U listopadu 1991. godine obitelj se doseđava i navikava na život i rad u Wallisu, u mjestu Gamsen kod Vispa. Odmah su počeli raditi u sportskom centru Olympia. U prosincu 1997. rodila im se kćerka Ruža, u Brigu.

Život teče svojim tijekom: odgajanje djece i posao, iz dana u dan. Naravno da su i druga «zanimanja» i velike brige: rat, izbjeglištvo najbližih, izgradnja i uređenje kuće, odlasci i dolasci... itd. Sve je to trajalo do 2010. godine. Djeca rastu, godine se

množe, bolesti sustižu: jednostavno s time se živi. Te godine Manda napušta Olympia i počinje svoj privatni poslovni put, a Neno ostaje još 6 godina, ne što je želio, nego radi bolesti. Bili smo svi zabrinuti nad time a i tužni, sjedinjeni u molitvi, ali s nadom u Boga da će sve proći. Zbog liječenja i želje za zdravljem, te duboke čežnje da se oni mogu naći i u rodnom kraju, oni odlučište, u siječnju ove 2022. godine, napustiti Švicarsku i vratiti se u svoj rodni Odžak. U zaključku možemo napisati ono što su mi rekli: ovo zadovoljstvo, zdravlje, uživanje i odmaranje nije nigdje na svijetu tako vidljivo, oplijivo i doživljajno kao u rodnom kraju. Bez obveza, stresa i trke, bez ljudskih obzira prema bilo kom (a tako nam je svima koji živimo u «bijelom svijetu») oni provode svoje umirovljeničke dane. Neka im ovih nekoliko redaka s moje strane bude zahvala za sva ona kućna primanja, blagoslove, obilno čašćenje, ugodne razgovore, povjerljive riječi i đarove koje su mi pokazivali kroz svih mojih 17 godina zajedničkog druženja s njima. Doživjeli još puno lijepih trenutaka u svome životu za godine mnoge.

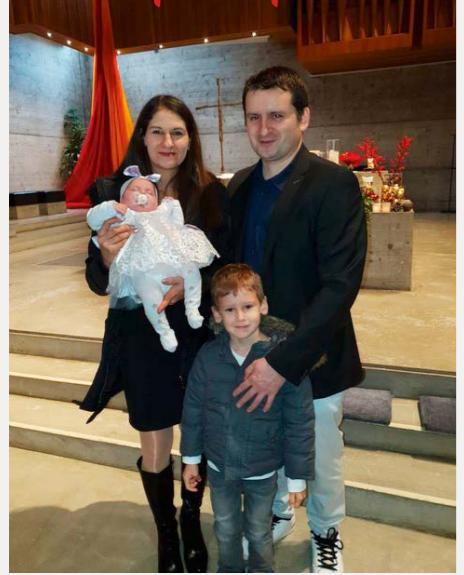
MISIJA GRAUBÜNDEN/GONZEN/FL

Hrvatska katolička misija
Postfach 307
7004 Chur
Telefon: 081 641 11 33
E-Mail: hkmgr@bluewin.ch
Misionar: fra Vine Ledešić

Raspored misa

- CHUR:** Heiligkreuzkirche, Masanserstrasse 161, nedjeljom u 16.00 sati (u ljetnom računanju vremena u 17.00 sati).
- BUCHS:** Pfrundgutstrasse 5, 9470 Buchs, svake nedjelje u 12.15.
- HEILIGKREUZ/MELS:** Staatsstrasse 111, 8888 Heiligkreuz, nedjeljom u 10.00 sati.
- DAVOS:** Praviganweg, navečer u 20.00 sati 7.10.2022.; 11.11.2022. i 16.12.2022.
- ST. MORITZ:** Via Maistra 43, navečer u 20.00 sati 14.12.2022.
- LANDQUART:** Kantonstrasse 20, 7302, misa za sezonske radnike, po dogovoru, subotom u 17.00 sati.

Dvaput prvi!

Nisu prošle ni tri pune godine niodakako smo se radovali i slavili krštenje u obitelji Daniela i Danijele Pejić. Prvo krštenje koje je fra Vine imao u našoj crkvi u Buchsu bilo je upravo njihove malene Rosalie Pejić, 14.12. 2019. godine.

SVI SVETI

Heiligkreuz / Mels, 1.11. 2022. u 12.15 sati

Druženje misijskih suradnika

Druženje misijskih vijeća i čitača s područja naše misije u Melsu u subotu 26.11.2022.

Prva sveta pričest 2023.

Buchs, 14. svibnja 2023. u 12.15 sati

Krizma 2023.

Chur, 3. lipnja 2023. u 16.00 sati

Hrvatska nastava

Hrvatska nastava u Švicarskoj Konfederaciji Na području naše misije Hrvatska dopunska škola se održava u Sargansu srijedom od 14.00 do 17.00 sati.
Adresa: Broderhaus, Städchenstrasse 51, 7320 Sargans
Kontakt: manuela.jadanec@gmail.com

Proslava Nikolina

Domat/Ems, 3.12. 2022.

Misijska kronika

44. Rumeni list

Naši su mladi na ovogodišnjem Rumenom listu 24. rujna 2022. nosili križ, čitali meditaciju uz dvanaestu postaju križnoga puta i molili jedan zaziv u molitvi vjernika.

NAŠI POKOJNICI

Kata Kopić

1958. – 2022.

Kata Kopić je rođena 30. ožujka 1958. godine, kao prvo dijete, od oca Petra i majke Marije Zupković. Do svoje šeste godine je živjela u svom rodom kraju u Orllovom Polju, župa Tramošnica, u Bosni i Hercegovini. Poslije se seli s roditeljima

u selo Bok kod Orašja. Odrastala je s bratom Marjanom, u njihovom obiteljskom domu, do svoje šesnaeste godine. 15. siječnja 1975. godine udaje se za Matu Kopića u Oštru Luku. Do svoje dvadesete godine je rodila kćerku i dva sina. Godine 1978. suprug Mato odlazi, kao sezonski radnik, u Švicarsku u Buchs/SG. Kata mu se pridružuje 1984. godine. 1990. godine rada još jednoga sina. Pred rat dolaze i ostalih troje djece u Švicarsku.

Kata je bila jako društvena, marljiva i spremna svakome pomoći. Svi su je voljeli i poštivali zbog njezine dobre naravi.

Na veliku žalost, izgubila je sina Petra u prosincu 2011. godine. Ta tragedija je ostavila veliki trag u njenom životu. Nosila je škapular i živjela pobožno i skromno u molitvi. Kata ima šestero unučadi.

2017. godine joj se otkriva teška bolest s kojom se borila 5. godina. 25. travnja 2022. umire i predaje dušu našemu Spasitelju, kojega je do konca svojega života ljubila.

Ispračaj naše drage mame i bake je bio 27. travnja 2022. godine uz veliki broj prijatelja. Sahranjena je 29. travnja u mjesnom groblju u Oštroj Luci.

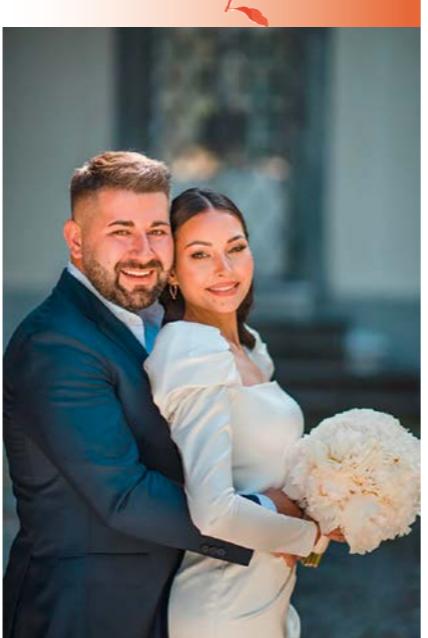
S vjerom u ponovni susret u nebu, ostaju u duhu i ljubavi povezani s tobom, tvoj suprug Mato, kćerka Gina, sinovi Vili i Mario, otac Petar, brat Marjan, snahe, zet, unuci te ostala rodbina i prijatelji, kojima jako nedostaje! Počivala u miru Božjem!

LANDQUART – DRUŽENJE S NAŠIM SEZONSKIM RADNICIMA

Nakon ljetnog ferija ponovno smo se okupili u našim crkvama. Posebna radost je bila u susretu s našim «sezoncima», koji su čekali na naš povratak. U subotu 27.8.2022. misijsko vijeće je upriličilo i jedno druženje uz kavu i kolače. Nakon svete mise okupilo nas se oko pedesetak u župnoj dvorani. Misijskom vijeću hvala na ovoj lijepoj gesti a našim sezonskim radnicima želimo da se osjećaju ugodno u našoj maloj zajednici.

Vjenčanja

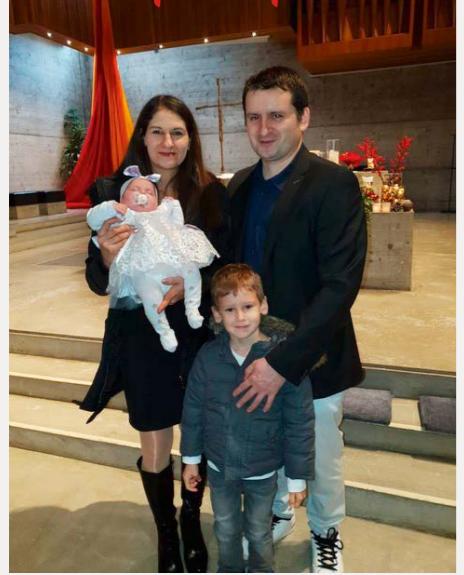

MATEA SUČIĆ I KRISTIJAN JAGUSTIN
Vjenčani u Churu, 11. 6. 2022.

Povratnici u Domovinu

Obitelj Bebek: tata Tiho, kćerke Ema i Mia, sin Karlo i teta Dragica. Hvala vam što ste bili dio naše zajednice i to ćeće uvijek i ostati. Neka vas prati i čuva dobri Bog.

Krštenje: Chur, 27. 8. 2022.
Klara Bošnjak
Roditelji: Mario Bošnjak i Matea r. Dokmanović

Hrvatska katolička misija
Klösterliweg 7, 8500 Frauenfeld
Natel: 079 101 42 84
E-mail: hkmfrauenfeld@bluewin.ch
www.hkm-frauenfeld.ch
www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen
Misionar: fra Miljenko Mika Stojć

Raspored misa

- FRAUENFELD: crkva Klösterli, svake nedjelje u 12.00 sati
- SCHAFFHAUSEN: crkva sv. Petra, St. Peter-strasse, svake nedjelje u 17.30 sati
- ARBON: župna crkva sv. Martina, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- KREUZLINGEN: Bernrainkirche, svake nedjelje u 9.30

Molitvena večer (krunicu, prigoda za sakrament pomirenja, sv. misa i klanjanje Presvetom oltaškom sakramentu) svakog 1. i 3. četvrtka u mjesecu u 18.30 u Schaffhausenu, svakog 2. četvrtka u mjesecu u 18.30 u Kreuzlingenu te svakog 4. četvrtka u mjesecu u 18.30 u Frauenfeldu.

Vjeronauk za djecu

Vjeronauk se održava u sklopu Hrvatske nastave u Kreuzlingenu i Schaffhausenu u dogovoru s učiteljcama.

Biblijsko-molitvena zajednica

Biblijsko-molitvena zajednica «Bog je ljubav» ima susrete ponedjeljkom od 19.00 do 21.00. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli. Susreti su bazirani na misnim čitanjima sljedeće nedjelje. Najlepša priprava za sv. misu!

Dodite i slušajući Riječ Božju i moleći iskusite da je Bog ljubav (v. Kušajte i vidite kako je dobar Gospodin: blago čovjeku koji se njemu utječe!, Ps 34, 9).

Bolesnici doma i u bolnici

Javite misionaru kada je netko bolestan, bilo da je doma, u bolnici ili u staračkom domu. Posjetit će bolesnika čim prije budem mogao. Neki boluju, a misionar ne zna, i možda se pitaju zašto ih ne posjetim. Rado će posjetiti bolesnike.

Kršteni iz naše Misije

Gabriel Raguž, sin Luke i Katarine r. Dujmović, iz Schaffhausena Schaffhausen, 27. kolovoza 2022.

Vjenčanja

David Ciglar i Martina Dovoda, Vodice, HR, 27. svibnja 2022.

Ivan Horvat i Nataša Babić, Tolisa, BiH, 22. srpnja 2022.

Hodočašće u 2023. godini

Hodočašće u Međugorje, 14.–20. 5. 2023.

Cijena oko 400 CHF. Promjena cijene u slučaju velikog poskupljenja goriva. Detaljniji program u božićnom broju Movisa ili na www.hkm-frauenfeld.ch ili na Facebooku: www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen. Prijave primamo odmah: 079 101 42 84 ili mika.stojic@gmail.com

Misijski Kalendar

Proslava sv. Franje Asiškog

Arbon, 1. 10. 2022. u 19.00
Münsterlingen, 2. 10. 2022. u 9.30
Frauenfeld, 2. 10. 2022. u 12.00
Schaffhausen, 9. 10. 2022. u 17.03

Dan kruha

Schaffhausen, nedjelja 30. 10. 2022. u 17.30 – zahvala dragom Bogu za kruh i sve plodove Zemlje i ljudskog rada. Hvala svima koji pripremaju jela od brašna, te svima koji će doći na Dan kruha na sv. misu i na druženje u župnu dvoranu.

Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća i sestre zajedno živjeti (v. Psalam 133, 1).

Naša vjera poziva nas na zajedništvo, a zajedništvo svakom dobro dođe. Učimo se primati i darivati na razne načine.

Nikolinjska slavlja

Arbon, 26. 11. 2022. u 17.00
Schaffhausen, 3. 12. 2022. u 17.00
Frauenfeld, 10. 12. 2022. u 17.00

Zornice u došašcu

Schaffhausen: srijedom u 6.00 sati.
Frauenfeld: 2. 12. (petak) u 6.00 sati
Točniji raspored u božićnom broju Movisa.

Listopad – molitva za misije i novčana pomoć misijama u Albaniji

U listopadu molimo za misije i misionare. Ove godine Misijska nedjelja je 23. listopada. Svoje novčane priloge poslat ćemo misionarima u Albaniji. To su moje kolege iz studentkih dana don Robert Kola i don Vinko Palli. Oni rade na vrlo teškim misijama u planinama Albanije. U neka mjesta mogu doći samo ljeti, jer su na velikoj visini i zime su jako oštre, a ceste loše i zimi neprohodne. Oni pripadaju biskupiji Sapa (graniči s Crnom Gorom). Don Robert je u mjestu Gramsh Zojz, a don Vinko u mjestu Pistull Pacram (obje misije su u Skadarском distriktu).

Svoje priloge možete dati u kolekti 23. 10. 2022., misionaru osobno ili uplatiti na naš bankovni račun s naznakom: ZA MISIJE. Kroatische Katholische Mission Kloesterliweg 7, 8500 Frauenfeld Bank (Credit Suisse AG), Konto: 80-500-4 IBAN CH53 0483 5066 1728 9100 0

Hvala vam svima na vašim darovima za ove misionare i njihove Misije.

Kath. Kroaten-Mission

Misijska kronika

Povratnici u Domovinu

Mato i Ljuba Kobaš

Nakon 31 godine provedene na radu u Švicarskoj Mato i Ljuba Kobaš vraćaju se u Domovinu - Bosnu i Hercegovinu, u Matino selo Grebnice, gdje su sagradili obiteljsku kuću. A ni Ljubin Domaljevac nije daleko.

Mato i Ljuba vjenčali su se 1981. u Domaljevcu. Dobili su dvoje djece. Branimir se rodio u Bospanskom Šamcu 1983., a Katarina u Schaffhausenu 1997. Imaju dva unuka, Matea i Damiana. Mato je došao u Švicarsku kao sezonač, a tijekom 1992. godine dobio je B vizu. Tada je nekako i Ljuba došla Matu u Švicarsku.

Jedno vrijeme oboje su radili u mesnici. Potom je Mato radio u tvornici medicinske keramike. Ljuba je nakon toga radila u tvornici Wunderbaum, oko pet godina. Mato je dobio otakz 2015. godine i više nije imao priliku raditi. Mato i Ljuba uvijek su bili tini i nenametljivi, ali vrlo aktivni članovi Misijske zajednice. Mato je bio dugogodišnji član Misijskog vijeća u Schaffhausenu, a Ljuba je uvijek bila na raspolaganju za pripremu pita, kolača i drugih potrepština Misijske zajednice.

Od njih smo se oprostili u nedjelju 11. rujna 2022. Na sv. misi zahvalio im je misionar fra Mika i uručio im prigodne i rječite darove – krunicu i knjigu o hodočašću s naznakom da je svaki vjernički život hodočašće koje traje cijeli život. A predsjednik Misijskog vijeća Mijo Anić i naša »vjječna« sakristanka Zlata Maček obogatili su ih još nekim prigodnim darovima. Mato i Ljuba počastili su nas sve u dvorani i ostali smo u ugodnom druženju.

Pamtit ćemo ih po skromnosti, blagosti, susretljivosti i dobroti, te spremnosti na suradnju.

Dragi Mato i Ljube! Hvala vam na svemu i nastavite biti takvi i u vašoj Posavini.

Obiteljski piknici

Schaffhausen i Frauenfeld

Imali smo, ove godine, lijepu priliku za obiteljske piknike i održali smo ih: u Schaffhausenu 2. srpnja i u Frauenfeldu 3. srpnja. Hvala svima koji su došli i kušali ugraditi svoje biće, sile, snagu i ljubav u zdanje Misijske zajednice koja ne postoji bez nas, a mnogi to ne shvaćaju.

Sv. misa, druženje uz jelo i glazbu, razgovor i srce puno i ispunjeno snagom za buduće dane. Zajednica – to divno biće na koje možemo računati u svim našim teškim danima: materijalno, financijski i duhovno-molitvenom potporom.

Nismo zaboravili ni naše ljubimice – štićenike ustanova za djecu s posebnim potrebama na prostoru Šisačke biskupije. Željeli smo njih usrećiti, ali usrećili smo sami sebe a nismo postali sebični. Ljubav raste dijeljenjem. Pozivamo sve da probaju doživjeti ove osjećaje koji izlaze iz obraćena srca i vode još dubljem obraćenju – vode Kristu, a s njim je svaka kombinacija dobitna.

Pismo svećenika

PREMA BOLJOJ VJERNIČKOJ PRAKSI

Pismo svećenika

Povratnici u Domovinu

Prenosimo otvoreno pismo fra Žarka Relote, svećenika – franjevca konventualca, u kojem bez okolišanja i iskreno progovara o krizi svećeništva, u kojoj se našao ...

Neka vas naslov ne zavara. Nastavite slovdno čitati. Ne bojte se, ne tražim nikavu materijalnu pomoć. Ni za sebe ni za bilo koga drugoga. Nisam ni psihički potonuo. A i da jesam, ne bih valjda ovako javno tražio rješenja.

Nego? Došao sam u krizu identiteta. To se ne bojam priznati. Ne znam više kako živjeti svoje svećeništvo u odnosu na druge te se stoga pitam: Može li mi itko pomoći? Što mi je ciniti?

Djedovi i bake naručuju krštenja svojih unuka telefonskim putem kao što naručuju za njih dostavnu pizzu ako im nisu uspjeli napraviti objed; ako kojim slučajem roditelji dođu sami u uređ prijaviti krštenje svoga djeteta, već na prvo moje pitanje: »A jeste li vjenčani u crkvi?« dobijem odgovor: »A što to vas briga?« Ako se usudim pitati za kumove i tražiti posvjedočenje da mogu kumovati, opet dobijem odgovor: »A tko ste vi da nas provjeravate? Što se miješate u naš izbor?« Kad se mladenci dolaze prijaviti za vjenčanje, ne traže više od mene ništa, osim što moram odgovoriti na njihovo pitanje: »Možemo li postaviti catering ispred crkve? Možemo li dovesti svoje svirače? Svoju cvjećarku? Sviju stilistku?« Oni su ionako sve prije dogovorili s nekakvom agencijom za organizaciju vjenčanja.

Na susrete s roditeljima prvo pričaju odaživa se tek njih pola, dok se na susrete s roditeljima krizmanika ne odaziva ni jedna trećina; gotovo u pravilu, nemaju vremena za ono što je predlažem, tražim, na čemu inzistiram, do čega mi je stalo i do čega bi, mislim, trebali držati i današnji vjernici; bilo koju riječ ako progovorim, postajem neljubazan, zahtjevan, cjepidlaka; ako se usudim iznijeti podatke o nepohadanju župne kateheze, onda sam »grubi Bosanac«; ako sam ozbiljan, nisam svjedok Radosne vijesti; ako se našalim, odmah sam neozbiljan, ironičan, ciničan ... Ne šalim se ni najmanje. Stvarno sam došao u krizu identiteta i uistinu više ne znam kako živjeti svoje svećeništvo u odnosu na druge. I kad kažem da tražim pomoći, onda to najiskrenije govorim. Ja više ne znam biti pastoralac.

Odnosno, znam, ali ja takav ne mogu biti. Znam da trebam prihvati sve, da se moram pomiriti sa svim, da moram imati razumijevanja za sve, da moram naći opravdavanje za sve, da se moram svima dodvoravati i svakoga tapšati po ramenu; svima govoriti kako su divni – i kad nisu, da su dobri – i kad nisu, da su bili na župnoj katehezi – i kad nisu, da je s njihovim papirima sve u redu – i kad nije, da je normalno »naručiti« krštenje i vjenčanje telefonskim putem, iako uvjeren da to tako

ne ide, da moram priputiti sakramentima sve, neovisno o tome kako su se i koliko dugo kandidati i njihovi roditelji spremali za to.

Preuzvišena gospodo biskupi, mnogopostovanioci provincijali, veleučena gospodo profesori, molim vas, pomožite mi! I usput, budite sretni ako sam samo ja u krizi zbog svega ovoga. U tom slučaju, kriza i ne postojeći i možete slobodno zatrbiti oči pred ovim što ja govorim i pišem te se ne trebate truditi tražiti odgovore na moja pitanja.

Možda bi i druge kolege govorile o svojoj krizi na isti način, ali se boje da će dobiti odgovor kako su nesposobni. Nadam se da će još netko imati hrabrosti progovoriti o svojoj krizi. Osim, ako smo u fazi da smo neiskreni prema samima sebi i da nam je stalo samo do toga da naši poglavari i župljeni o nama lijepe pričaju. A o nama se lijepe priča samo onda kad ništa ni od koga ne tražimo. A ja takav pastoralac ne znam, ne želim i neću biti. Valjda sam zato u krizi. Može li mi netko pomoći?

fra Žarko Relota

(Vjesnik Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije, 4-5/2012)

KOMENTAR

Mi se puno puta žalimo kako su vjera i Crkva napadnute sa svih strana. Toga zasigurno ima i to u velikoj mjeri. Ali zaboravljamo analizirati posljedice svojih promašaja i krijućih koraka u pastoralu, tako da nećemo ništa popraviti situaciju ako imenujemo vanjske neprijatelje i napadače.

Mnogi vjernici su primili sakramente a da nisu na to pripremljeni niti su kasnije o tome poučavani niti su shvatili da je bit kršćan predan, otide Isus u Galileju. Propovjedao je evanđelje Božje: »Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!« (Marko 1, 15).

Vjernici primaju svete sakramente i oni su sakramentalizirani, ali nisu evangelizirani. Nisu prihvatali Isusov navještaj kao Radosnu vijest za svoj život koja će im pomoći da sve stave na pravo mjesto. Stoga se čuju razni komentari koje navodi fra Žarko u svom tekstu i slični njima: opet moramo u crkvu jer nas župnik poziva, opet moramo na neki vjeronauk za Prvu pričest i za Krizmu. Moram kupiti nekakvu dosadnu Bibliju i čitati ju. Moram se moliti. I dalje bismo mogli nabrajati tužne izjave još tužnijih »vjernika« koji su primili svete sakramente ali ne poznaju Isusa kao svoga Spasitelja, nego želete »ono nešto obaviti« i onda im je vjera teret a ne radost. Jedna pjesma Parnog valjka kaže: »Zvana zvone, nedjelja je, gdje ja pripadam?« (Aki Rahimovski). U našim gradovima i selima tako često zvone zvone i stalno se trebamo pitati: Gdje ja pripadam?

MISIJA AARGAU

Hrvatska katolička misija
Bahnhofplatz 1, 5400 Baden,
Telefon: 062 822 04 74; Faks: 062 822 57 75
Natel: 079 819 87 15
E-Mail: niko.leutar@kathaargau.ch
www.hkm-aargau.ch

Misionar: fra Niko Leutar
Suradnici: Mario Lovrić i Sanja Nevistić
s. Tereza Paluca (orguljašica i vod. zborova)

Raspored misa

- AARAU/ BUCHS: crkva sv. Ivana, Bühlstrasse 8, svake nedjelje u 9.30
- WETTINGEN: crkva sv. Ante, Zentralstrasse 59, svake nedjelje u 12.30 te krunica i sv. misa svakog četvrtka u mjesecu u 19.30, a svakog prvo četvrtka krunica i klanjanje Presvetom u 19.30
- MENZIKEN: crkva sv. Ane, Mühlebühlstrasse 5, svake 2. i 4. nedjelje u 16.00 sati.
- ZOFINGEN: crkva Krista Kralja, Mühlthalstrasse 15, svake 1. 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 16.00
- RHEINFELDEN: crkva sv. Josipa, Hermann-Keller-Strasse 10, svake 4. subote u mjesecu u 17.45
- BAD ZURZACH: crkva sv. Verene, Hauptstrasse 42, prva subota u mjesecima: veljača, ožujak, svibanj, lipanj, rujan, listopad i studeni - u 18.00 krunica, a u 18.30 sv. misa
- OBERENTFELDEN: crkva sv. Martina, Erlenweg 5, svakog petka krunica i misa u 19.30 sati, a svakog 1. petka krunica, misa i klanjanje Presvetom.

Raspored održavanja vjeronauka za prvičesnike i krizmanike (župna kateheza)

Baden - srijedom u prostorijama Misije (Bahnhofplatz 1) od 14 do 15 sati – prvičesnici, a od 15 do 16 sati – krizmanici

Aarau - srijedom u prostorijama Misije (Lauzenenvorstadt 71) od 17 do 18 sati – prvičesnici, a od 18 do 19 sati – krizmanici

Vjeronauk nedjeljom prije ili poslije svete mise – za svu djecu

Buchs - 1.– 9. razred (dvije skupine), 1. i 3. nedjelja u mjesecu od 10.30 do 11.15 sati

Wettingen - 1.– 9. razred (dvije skupine), 2. i 4. nedjelja u mjesecu od 11.15 do 12 sati

Menziken - 2. i 4. nedjelja u mjesecu od 17 do 18 sati - za svu djecu

Zofingen - 1. i 3. nedjelja u mjesecu od 17 do 18 sati - za svu djecu

Misijski Kalendar

Bračni jubilarci

U nedjelju, 30. listopada 2022. godine, na svim svetim misama, na poseban način molit ćećemo i blagosloviti sve one koji u ovoj godini slave svoju obljetnicu braka. Molim ih da se prijave u Misiju zbog organizacije.

Svi Sveti i Dušni dan

Sveta misa na Sve Svetе 1. 11. 2022. bit će u Wettingenu u 19 sati, a na Dušni dan 2. 11. 2022. u Buchsu u 19 sati.

Prodaja adventskih vjenaca

Zajednica žena će i ove godine pripremiti i prodavati adventske vjenice u nedjelju Krista Kralja 20. 11. 2022. godine. Sva dobit ide u humanitarne svrhe. Hvala ženama koje pripremaju i svojski se trude oko ovoga projekta kao i vama koji ih podržavate.

Pomoći Domovinskoj crkvi

I ove godine nakon svetih misa u subotu 26. 11. i u nedjelju 27.11. 2022., prema ustaljenoj tradiciji, skupljat ćećemo pomoći Domovinskoj crkvi. Hvala Vam što se odazivate i velikodušno pomažete župu ili projekt za koji skupljamo pomoći.

Nikolinje

Proslava Nikolinja predviđena je za subotu 10. 12. 2022. godine u Bärenmatte u Suhrnu.

MISE ZORNICE U DOŠAŠĆU

Srijedom - 30. studenoga, 7., 14. i 21. prosinca 2022. u 6.30 sati u **Buchsu**

Petakom - 2., 9., 16. i 23 prosinca 2022. u 6.30 sati u **Wettingenu**

BOŽIĆNE ISPOVIJEDI

Menziken, 30. 11. 2022. od 18 sati
Buchs, 6. 12. 2022. od 17.30 sati

Wettingen, 12. 12. 2022. od 17.30 sati

Zofingen, 15. 12. 2022. od 20.15 sati

Rheinfelden, 17. 12. 2022. od 17.45 sati

Najava hodočašća u Fatimu 2023.

U Gospino svetište u Fatimu hodočastimo zrakoplovom od 16. do 21. 5. 2023. Prijave primamo odmah, broj mjesteta je ograničen.

Prva pričest 2023.

Prva sveta pričest bit će u subotu 13. svibnja 2023. godine u 11 sati u crkvi svetoga Ivana u Buchsu. Molim roditelje koji žele da im dijete bude poučeno na materinskom jeziku i pripremljeno za Prvu svetu pričest i ispovjed, da popune prijavnice koje mogu podići kod misionara. Kandidati su djeca trećeg razreda osnovne škole.

Sveta krizma 2023.

Sveta krizma će biti u subotu, 3. lipnja 2023. godine u crkvi svetoga Ante u Wettingenu u 11 sati. Kandidati za krizmu već se pripremaju vjeronaučnom obukom za ovaj veliki dan.

Duhovna obnova za 28. Zavjetno hodočašće sv. Vereni u Bad Zurzach i Dan Misije

Duhovna obnova je prigoda za povratak Bogu, za produbljivanje i življenje većom hrabrošću vlastite vjere, za osnaživanje pri-padnosti Crkvi, «učiteljici ljudskog roda».

Wettingen: četvrtak, 20.10. 2022. od 18.30 do 21 sat u crkvi sv. Ante

Aarau: petak, 21.10. 2022. od 18.30 do 21 sat u crkvi sv. Petra i Pavla

Bad Zurzach: subota, 22.10. 2022. od 16 do 19 sati u crkvi i na grobu sv. Verene

Suhr: nedjelja, 23.10. 2022. u 12 sati u Zentrum Bärenmatte (Turnhallenweg 1)

Voditelj duhovne obnove »Kako biti kršćanin u čudnim vremenima», hodočašća i proslave Dana Misije bit će fra Goran Azinović.

Kršteni iz naše Misije

Emanuel Topalović, sin Marija i Josipe r. Tolić, (Däniken),
25. lipnja 2022. u Zofingenu

Tea Marija Knezović, kći Mateja i Izabele r. Pavlović, (Härkingen),
25. lipnja 2022. u Zofingenu

Valentino Grmača, sin Dejana i Matee r. Botić, (Anglikon),
2. srpnja 2022. u Wettingenu

Paulo Sučić, sin Ivana i Sandre r. Kafadar, (Safenwil),
2. srpnja 2022. u Jonenu

Robert Blaž Martić, sin Srđana i Ivane r. Jukić, (Stetten),
3. srpnja 2022. u Wettingenu

Sofija Josipović, kći Nikole i Dijane r. Milinković, (Kaiseraugust),
9. srpnja 2022. u Kaiseraugstu

Mihael Da Costa, sin Brune i Zorice r. Djagalov, (Wettingen),
30. srpnja 2022. u Wettingenu

Ivana Markotić, kći Marijana i Krisztine r. Horvath, (Spreitenbach),
13. kolovoza 2022. u Spreitenbachu

Kristijan Markotić, sin Marijana i Krisztine r. Horvath, (Spreitenbach),
13. kolovoza 2022. u Spreitenbachu

Sofija Pavić, kći Mirka i Petre r. Raguž, (Seengen),
10. rujna 2022. u Meisterschwandenu

Ivana Jelović, kći Darka i Janje r. Tokić, (Hunzenschwil),
17. rujna 2022. u Nussbaumenu

Laura Dežić, kći Daniela i Mare r. Zeba, (Nussbaumen),
17. rujna 2022. u Nussbaumenu

Misijska kronika

Zahvala

Za vrijeme ljetnog odmora u našoj Misiji u zamjeni je bio fra Miro Jelečević, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Fra Miri iskreno zahvaljujem!

Blagoslov školaraca

Za uspješan početak nove školske i vjeroučne godine slavili smo u nedjelju, 28. kolovoza 2022. u Buchsu, Wettingenu i Zofingenu svetu misu i izazvali Božji blagoslov na sve školare i njihove roditelje.

Velika Gospa, 15. 8. 2022.

Na Veliku Gospu, Marijino Uznesenje na Nebo slavili smo svete mise u Gospinoj špilji u Leugernu u večernjim satima.

Mala Gospa – Gospin rođendan

Na blagdan Male Gospe, rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna 2022., hodočastili smo Gospu. U večernjim satima molili smo krunicu, slavili svetu misu i u procesiji izmolili po sedam Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu. No, ovaj put se jedna skupina hodočasnika uputila pješice iz Aarau, ispred Crkve sv. Petra i Pavla, a druga skupina iz Wettingena ispred crkve sv. Ante.

Vjenčanja

Patrik Gosarić i Katrina Tavić, 2. srpnja 2022. u Fricku

Paul Jurišić i Kristina Tovirac, 9. srpnja 2022. u Bünzenu

Nikola Josipović i Dijana Milinković, 9. srpnja 2022. u Kaiseraugstu

Pero Zovko i Danica Hrkac, 23. srpnja 2022. na Širokom Brijegu

Goran Petrić i Monika Marijanović, 30. srpnja 2022. u Slavonskom Brodu

Marko Frlić i Chantal Schegg, 30. srpnja 2022. u Vitezu

Marko Soldo i Sara Topić, 30. srpnja 2022. na Širokom Brijegu

Luka Babić i Kristina Drinjak, 2. kolovoza 2022. u Podhumu

Blaško Gašparević i Daniela Debak, 6. kolovoza 2022. u Ilokru

Luka Mikić i Matea Markotić, 19. kolovoza 2022. na Jarunu - Zagreb

Francesca De Luca i Patricia Branović, 21. kolovoza 2022. u Sesvetskim Selima

Daniel Dežić i Mara Zeba, 26. kolovoza 2022. na Pagu

Toni Ištuk Banić i Natascha Eggiman, 27. kolovoza 2022. u St Urbanu

Valentin Pavić i Rebeka Jazvić, 27. kolovoza u Fricku

Josip Križan i Štefani Kafadar, 10. rujna 2022. u Zofingenu

Božidar Vukančić i Katarina Brnjić, 24. srpnja 2022. u Polaci

Mario Matić i Marija Beljan, 8. kolovoza 2022. u G. Dubici

Fotozapis – Izlet u Europapark - Rust

NAŠI POKOJNICI

Filip Nevistić 1955. – 2022.

Filip je rođen 29. 3. 1955. u selu Radonjići kod Travnika kao deveto i najmlađe dijete od roditelja Ivana i Marice r. Rajić. Završava obavezno školovanje u rodnom kraju. Poslije odsluženja vojnog roka i kratkog radnog vijeka provedenog u Sloveniji dolazi u ožujku 1977. kao sezonač u Švicarsku (Wallis). U siječnju 1978. stupio je u brak sa svojom suprugom Dragicom r. Vulić u kojem im Bog podaruje troje djece: Davora (1979.), Mariju (1984.) i Ivonu (1988.). Godine 1990. dolazi u kanton Aargau da bi u travnju 1992. došli iz Domovine supruga i djeca. U Švicarskoj provodi život kao cijenjen, dobar, pošten i drag čovjek. Marlivo radi da bi godine 2016. otisao u mirovinu. U rujnu 2020. vraća se u svoj rodni kraj. No, dolazi opaka bolest i 12. 6. 2022. umire. Sahranjen je na groblju Prahulje, župa Nova Bila. Filipu pokoj vječni! Obitelji iskrena sućut.

Dana 9. 6. 2022. se sve preokrenulo i od nas na bolji svijet je otisao naš sin, otac, brat i prijatelj, ostavljajući veliku tugu i bol u našim srcima. Nama ostaju pak samo lijepo sjećanje i trenuci provedeni skupa s njim i nuda u ponovni susret s njim kod nebeskog Oca. Oproštajnu misu, uz veliko mnoštvo prijatelja i poznanika, slavili smo u Buchsu 14. 6. 2022. Sahranjen je na groblju u Voloderu. Obitelji iskrena sućut! Marijanu pokoj vječni!

Hrvatska katolička misija
Landhausstrasse 15, 6340 Baar
Telefon: +41 767 71 43
Fax: +41 41 767 71 44
E-Mail: hkm@zg.kath.ch

Misionar: fra Slavko Antunović
Langgasse 18, 6340 Baar
Telefon: +41 41 763 11 86
Nitel: +41 79 939 13 93
E-Mail: slavko.antun@gmail.com

Suradnica: s. Zdenka Čavar
Uredno vrijeme: utorkom i petkom od 10.00 do 12.00 i od 15.00 do 17.00 sati.
Ostalim danima prema dogovoru.

Raspored misa

- ZUG: Pfarrkirche - Gut Hirt, Baarerstr. 62, svake nedjelje u 11.00 sati
- ALTDORF: kapelica sv. Josipa, Missionshaus, St. Josefs-Weg 15, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.
- PFÄFFIKON: Pfarrkirche, Mühlematte 3, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 14.30 sati.
- SCHWYZ: Kapuzinerkirche, Herrengasse 33, svake 2. i 4. subote u mjesecu u 17.00 sati.
- EINSIEDELN: svake 1. subote u mjesecu u 18.00 sati.

Božićni raspored isповijedi

Zug, 8.12. 2022. (Gut Hirt) u 11.00 sati
Schwyz, 10.12. 2022. u 16.00 sati
Pfäffikon i Einsiedeln, 11.12. 2022.
u 14.00 sati
Altdorf, 4.12. 2022. u 16.00 sati

Božićni raspored svetih misa

Badnjak, 24.12. 2022.
Lachen (Riedkapelle), u 19.30 sati
Brunnen (St.Theresienkirche), u 22.00 sata
Baar (St. Martin), u 00.30 sati

Božić, 25.12. 2022.
Zug (Gut Hirt), sv. misa u 11.00 sati

Sv. Stjepan Prvomučenik
Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati

Nova godina – Marija Bogorodica 1.1. 2023.
Zug (Gut Hirt) u 11.00 sati

Nedjelja 8.1. 2023.
Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati i Altdorf u 17.00 sati i blagoslov soli i vode

Nedjelja - 15.1. 2023.
Pfäffikon, 14.30 sv. misa i blagoslov soli i vode
Subota 14.01. 2023.
Schwyz, u 17.00 sati sv. misa i blagoslov soli i vode.

Misijski Kalendar

Svi Sveti

1. studenog 2022. – svete mise:
Zug (Gut Hirt), 11.00 sati;
Lachen (Riedkapelle), 15.30 sati

Völkersonntag

Zug, 6. studeni 2022. Gut Hirt 10.00 sati
Attdorf, 13. studeni 2022. 19.00 sati Kirche Bruder Klaus

Proslava Nikolina

Nedjelja 27. studeni 2022. proslava Nikolina u Zugu: sv. misa u 11.00 sati, poslije misje program u dvorani župe Gut Hirt.

Proslava sv. Ive u Pfäffikonu

Unedjelju koja je najbliža svetkovini Rođenja sv. Ive 26. lipnja proslavili smo svoga Zaštitnika u Pfäffikonu. U 14.30 sati u crkvi smo molili litanije sv. Ive, potom se uputili vani i obišli u procesiji oko crkve noseći Svečevu zastavu i pjevajući prikladne pjesme. Skupina vjernika iz Einsiedelna koja redovito dolazi pješice sa svojom Gospinom zastavom pridružili su se proslavi. Nastavili smo sa svetom misom u crkvi, primili blagoslov po zagovoru našeg Zaštitnika sv. Ive, a poslije misje u prostorijama župe bio je skromni apero za sve prisutne.

SV. MISA NA OTVORENOM

Zadnje nedjelje u mjesecu kolovozu 28. nakon dvije epidemische godine slavili smo ponovo sv. misu skupa sa župljanimi župe Gut Hirt u Guggiwaldi iznad crkve. Misa za obitelji, a budući da je to i početak školske i vjerouaučne godine upriličen je i blagoslov školskih knjiga i torbi. Bilo je dvojezično, čitali smo, pjevali i molili i na hrvatskom i na njemačkom. Predvoditelj je bio župnik župe Gut Hirt Kurt Schaller i u koncelebraciji fra Slavko. Poslije sv. misje druženje uz njihove i naše specijalitete. Kod nas nije moglo bez čavapa.

Misijska kronika

25. HODOČAŠĆE HKM-ZUG GOSPI VELIKOG HRVATSKOG KRŠNOG ZAVJETA

Uz naše Misijsko jubilarno 25. hodočašće u Einsiedeln Gospi Velikog hrvatskog Kršnog Zavjeta podsjetili smo se na velike jubileje naše Crkve. U isповijesti vjere Hrvata katolika Blažena Djevica Marija je naša najvjernija Odvjetnica – ona kojoj je Bog povjerio na čuvanje svoje najveće blago – svoga jedinorođenog Sina, i mi možemo na najbolji način na njezin zagovor sačuvati svoju svetu vjeru i svoj hrvatski dom.

Proslava «Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata» započela je Hrvatskom marijanskom godinom davne 1975., na spomen 1000. obljetnice našega prvog poznatog i najstarijega marijanskog svetišta, što ga je na Otoku u Solinu podignula hrvatska kraljica Jelena. I upravo tu, u Solinu, 12. rujna 1976. bio je vrhunac proslave Hrvatske marijanske godine s mnoštvom vjernika sa svih strana naše Domovine i svijeta.

Bio je to dan obnove našega kršnog zavjeta kada je okupljeno mnoštvo iz svega grla molilo zajedno: «Čvrsto vjerujem u Boga Oca, i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj kršni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj crkvi.

hrvatskoga vladara Branimira, a u kojima ovaj Papa Hrvatima potvrđuje pravo na samostalnu državnost i na vlastite biskupe. Tu je i proglašen onaj poznati «Ninski zavjet», a koja nas i danas obvezuje: «Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi svetu misu.» I konačno slavlje «Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata» koje je započelo od našega marijanskoga solinskog pravoslavlja i završilo 8. i 9. rujna 1984. Nacionalnim euharistijskim kongresom Crkve u Hrvata u današnjem našem nacionalnom Gospinu svetištu u Mariji Bistrici.

Na kraju sv. misa pjevali smo Gospine litanije, izmolili molitvu Gospoj Velikog hrvatskog kršnog zavjeta, isповijest vjere Hrvata katolika, primili blagoslov po zagovoru nebeske Majke Marije i okrijepljeni njezinim zagovorom i majčinskom ljubavlju zavšili 25. po redu hodočašće naše misije u Einsiedeln. Nastavak je uslijedio vani oko crkve uz okrjeput. Proslavi našega hodočašća su posebno kao i svake godine pridonijeli vjernici koji su sa svih strana naše misije došli pješice u Marijino svetište Einsiedeln, kažu bez ikakava umora, radosni i zadovoljni.

Molitva ... na trećoj postaji Križnoga puta.

MISIJA TICINO

Hrvatska katolička misija
Al Mai 18, 6528 Camorino
Telefon: 091 840 23 06
Mobilni: 079 203 92 40
E-Mail: hkmticino@gmail.com
www.hkm-ticino.ch

Misionar: fra Slaven Mijatović

Raspored misa

- ASCONA: crkva u Collegio Papio, svake nedjelje u 9.30 sati
- BIASCA: Chiesa parrocchiale, svake nedjelje u 11.30 sati
- GIUBIASCO: Chiesa san Giobbe, svake nedjelje u 13.00 i svakog I. petka u 19.00 sati
- LOCARNO: Chiesa Nuova, via Cittadella 17, svakog četvrtka u 19.00 sati
- LUGANO: S. Lucia, Massagno, svake subote u 19.00 sati

VJERONAUK – pouka mladih za sakramente

Svake godine u devetom mjesecu djeci počinje školska godina. Ali i mnoge druge aktivnosti – športske i kulturne. Ponekad roditeljima nije lako odlučiti u koje bi aktivnosti upisali svoju djecu. Lijepo je da djeca razvijaju svoje umne i fizičke sposobnosti. Ali isto je tako preporuka da djeca razvijaju svoje duhovne, moralne sposobnosti kako bi jednog dana u zrelosti i odgovornosti prihvatali izazove života.

Dana 24. rujna u 10 sati započinje vjeronauk, kateheza, pouka djece koja trebaju primiti sakramente Prve sv. Pričesti i Krizme, ali isto tako pouka djece koja jednostavno žele slušati o vjeri. Pozivamo sve roditelje da upisu svoju djecu u školu vjere. Pozivamo i naše mlade da se prijave na tečaj za brak – najmanje šest mjeseci prije dana vjenčanja.

HRVATSKA ŠKOLA U TICINU

Započinje sa svojim radom i Hrvatska škola. Pozivam i potičem roditelje da uđu u djecu ne samo u materijalnom, vidljivom. Nego i u duhovnom, obrazovnom, kulturnom i svakom drugom smislu. Tek kada se svi ovi dijelovi sastave dolazimo do zrele i odgovorne osobe.

Nije lagano ali svako kvalitetno ulaganje u djecu se jednom isplati.

KLUB i KUD Ticino

Našim vjernicima u Ticinu poziv da svojim prisustvom, dobrovoljnim radom, priznaju i dobrom voljom podrže rad Kluba i KUDa Ticino. Pozivam i na zajedništvo. Tek zajedno možemo postići i dostići poslanje naše Misije.

DAN MISIJE TICINO

Dana 11. rujna 2022. godine održano je tradicionalno okupljanje Hrvata Ticina na tako nazvani Dan Misije u mjestu Gudo. Dan je započeo molitvom sv. mise. Svećenik se pozvao na dobru tradiciju hrvatskog naroda da svaka obiteljska, narodna okupljanja započnu molitvom. Tako i ovaj put.

vladar mikrofona g. Blaž svojim dosjetkama i discipliniranim vođenjem programa oduševljava djecu za sve njihove mladenačke vratolomije. A onda gotovo tradicionalno nastupa povlačenje konopa: kuhinja protiv ostatka svijeta. Da se malkice našalimo. I vrijeme teće u smijehu, druženju, razgovoru...

Ispod šatora, nakon mučnih godina coronе virusa, okupio se lijep broj vjernika. Onih iz prve i druge generacije – sa najmlađima u kolicima. Već su četiri generacije hrvatskih iseljenika ili doseljenika u Ticinu.

Rekosmo, dan je započeo molitvom a nastavio se okrjepom tijela – ručkom. Vrijedni dečki iz kuhičnje pripravili su, odani tradiciji, ukusni klasični ručak. Hvala im da su po onoj vrućini uspjeli pripraviti hrana za sve. Ni mirisa roštilja nije nedostajalo ...

Popodnevni sati rezervirani su za sportske aktivnosti i za zabavu. Nepriskosnoveni

I da – kolači koje svake godine gospode domaćice priprevaju nadilaze slatkoču i sladivo. Nešto su puno više ... otprilike s tim kolačima završava naš susret.

Zahvala Misijском vijeću, svima u kuhičnji i na roštilju, na baru, organizatorima sv. mise, svim sudionicima sportskih događanja, i svima koji na bilo koji način doprinose da naša zajednica živi u miru i blagoslovu ...

SAKRISTIJA I SVIRACICE U MISIJSKOJ ZAJEDNICI TICINO

Važan dio u našoj zajednici jesu sakristani – ljudi koji svoje vrijeme i trud posvećuju za pripravu nedjeljne sv. mise. U Luganu to čini g. Ante Gašpar, u Asconi g. Juro Grgić sa mlađim naraštajem – sinom Ivanom i Stjepanom Andrijanićem; u Biasci g. Stipo Duvnjak, a u Giubiascu g. Nedjeljko Lukić i Blaž Garić.

Poneki vode i liturgijsko pjevanje. Oni su posvećeni svom dobrovoljnijom radu, odgovorni u svakom pogledu njihovog nedjeljnog rada. Možda i nisu svjesni koliko svećeniku znači da nakon mise za misom dolazi na sigurno... Jer tu su oni – koji poput pravih profesionalaca rade značajan posao za našu zajednicu. Njima i njihovim obiteljima iskrena hvala.

Također je potrebno naglasiti da naše misijske zajednice teško mogu funkcionirati bez dobrovoljaca – ljudi koji su spremni dati par sati svoga vremena i rada svojoj zajednici. Svima njima iskrena hvala.

Kao i čitačima, sviračima, pjevačima, ministrantima o kojima ćemo u nekom drugom broju.

Ali valja spomenuti tri imena koja su nam skoro promakla: Rosalija, Rosa Talić i Anita Pavić a sada i Matea Pavić. Prve dvije su od rane mladosti do studentskih dana lijepo svirale i predvodile liturgijsko pjevanje u Luganu, Massagnu. A Matea prema svojim obvezama pjevanjem i sviranjem uljepšava sv. misu u Asconi. Kao i mnogim drugima koji ne žale vremena i truda: cure, iskrena hvala.

Susret ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlić Radmana s Hrvatima u kantonu Ticino

Tijekom posjeta Švicarskoj ministar vanjskih i europskih poslova RH dr.sc. Goran Grlić Radman susreo se s hrvatskom zajednicom u talijanskom govorom području Švicarske kantone Ticino. Susret s Hrvatima koji žive i rade u Ticinu je održan 3. srpnja u Hrvatskom klubu pokraj grada Bellinzona. Domaćini susreta bili su fra Slaven Mijatović, voditelj Hrvatske katoličke misije u tom dijelu Švicarske, članovi HKUD Ticino i Hrvatskog kluba Ticino. Hrvati iz Ticina srdačno su primili ministra koji im se obratio prigodom riječima, podsjetivši na vlastito iskustvo života u iseljeništvu u Švicarskoj početkom 1990-ih. Susretu s ministrom Grlić Radmanom prisustvovali su pripadnici starije generacije iseljenika kao i oni iz tzv. «druge generacije», rođeni u Švicarskoj. Ministar ih je pozvao da njeguju veze s Domovinom, kao i hrvatskim jezikom i identitetom. U pratinji ministra bila je veleposlanica RH u Švicarskoj, dr. sc. Andrea Bekić. Susret ministra Grlić Radmana bio je prvi susret jednog hrvatskog ministra s Hrvatima u Ticinu. Ministar Grlić Radman i izaslanstvo RH boravak u Ticinu nastavili su u Luganu, radi sudjelovanja na međunarodnoj konferenciji o obnovi Ukrajine, na poziv predsjednika Švicarske, dr. Ignazia Cassisa. (Tekst i fotografije preuzete sa stranice MVEP Republike Hrvatske u Švicarskoj Konfederaciji)

KONZULARNI DANI U TICINU

Obaviještavaju se članovi Misije zajednice da – kako vam je već vjerojatno poznato – Veleposlanstvo RH nastavlja sa konzularnim danima u Luganu i to u ovim vremenskim terminima:

24. listopada,
14. studenoga i
12. prosinca 2022. godine.

!

MISIJA SOLOTHURN

Reiserstrasse 83, 4600 Olten

Telefon: 062 296 41 00

Fax: 062 296 41 01

E-Mail: s_coric@bluewin.ch
www.kroatenmission-solothurn.ch

Misionar: fra Šimon Šito Čorić

Hrvatska kuća
Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01

RASPORED MISA

- SOLOTHURN: crkva Hl. Geist-Kirche (Hrv. crkva), Wengi Brücke, uvijek prema dogovoru
- DULLIKEN: crkva sv. Vendelina, Bahnhofstrasse 44, svake nedjelje u 12.00
- SOLOTHURN: crkva sv. Marije, Allmendstr. 60, svake nedjelje u 14.30 sati
- BALSTHAL: župna crkva, St. Annagasse 2, 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.

Molitvene skupine

- Crkva sv. Martina u Zuchwilu, svakog četvrtka u 18.30 sati.
- Crkva sv. Vendelina u Dullikenu, krunica svakog četvrtka u 19.00 sati.
- Župna crkva u Balsthalu, krunica svake srijede u 19.00 sati.
- Hrvatska kuća u Oltenu, «Molitvena zajednica Krvi Kristove», prvi petak u mjesecu u 19.00 sati.
- Hrvatska kuća u Oltenu, «Molitvena zajednica Sv. Franje», druga nedjelja u mjesecu u 18.00 sati.

PRATITE OBAVIJESTI NA NAŠOJ MREŽNOJ STRANICI I NA FACEBOOK-u

www.kroatenmission-solothurn.ch

Pozor! nova e-mail adresa za Vaše kontakte s Misijom SO i fra Šitom: s_coric@bluewin.ch

Misijski termini

- 9. listopada 2022. Dan Zrinskih-Frankopana i Medimurja.
Misa u 12.00 sati u Dullikenu s popodnevnim bogatim programom.
- 15. listopada sv. Krizma i Dan misije, s kardinalom Vinkom Puljićem, Katedrala u Solothurnu, 16.00 sati.
- 16. listopada 2022. nastavak duhovne obnove s kardinalom Puljićem, s redovitim misama u Dullikenu i Solothurnu.
- 1. studenog 2022. blagdan Svi Sveti / Dušni dan. Mise kao nedjeljom u Dullikenu i Solothurnu.
- 12. studenog 2022. hodočašće sv. Vereni u Zurzach.
- Nikolinja: Dulliken 4. prosinca 2022., Solothurn 11. prosinca 2022. Oba sa svečanom misom i slavljem nakon nje.

MLADI, LIJEPI I ČESTITI

Vrlo ugodna iznenađenja. U pripravama za krizmu, obrađivao sam s njima i temu o izrazito dobrim ljudima (svecima) kroz kršćansku povijest. Za «domaću zadaću» o tome na primjeru kardinala Alojzija Stepinca mladi su me vrlo ugodno iznenadili i sadržajem i dobrim poznavanjem hrvatskog jezika pišući svojim rukopisom o njemu, a potaknuti mjuziklom «Priča o čudesnom mladiću koji je postao SVETAC». Da naši mladi mnogo dublje shvaćaju stvari i svoju vjeru nego što se često misli, vidi se za primjer i iz ova dva odlomka o tome:

Leonarda (15.8.2004.)

(...) Zanimljiva mi je priča kroz mjuzikl o svetom kardinalu Stepincu... Pjesma «Ti u svemu što je dobro rasti» govori dosta toga stvarnog u današnje vrijeme. Odnosno opisuje mene i moje razmišljanje. Pronašla sam sebe odmah uz prve rečenice: «Ti u svemu što je dobro rasti, nije strašno što ćeš nekad pasti, samo nemoj bit bez obraza i lica». Pruža mi osjećaj sigurnosti da mislim pošteno i pravedno. Jer često se zapitam kad padnem, Bože, što želiš da naučim, jer mi ne ide u zadnje vrijeme. Puno puta ne znam pravi put. Imam osjećaj da sama nisam vrijedna da ga odaš. Onda zamolim Boga, da mi podari jedan mali znak. I on to učini. Zatim

se prekrstim i ustanem i shvatim da nije važno da padam nego da učim i rastem i da budem najbolja verzija mojih osobina i moje duše. Da čuvam svoj obraz i ono što čini mene jedinstvenom. Bog mi svaki put daje snagu koja mi je potrebna za sve što me čeka. Jer on zna da sam zahvalna za svaki novi pad i lekcije, a i za najljepše trenutke života mog. Melodije pjesama su govorile ono što duša ne umije, a tekstovi opisivali mene i moje razmišljanje i moju beskrajnu vjeru u jednoga Boga Oca sve-mogućeg.

Matea (16.11.2006.)

Jako me je fasciniralo koliko je kardinal Stepinac morao pretrpjeti u svom životu, pogotovo što se tiče rata. Imao je mogućnost za djecu, sa ženom s kojom se dobro slagao, kako sam ja to vidjela. Ipak se vratio na ono što je ispočetka htio raditi, da bude svećenik. A tako je ispunio i želju svoje majke koja je svaki dan za to molila. Meni se najviše svidjela i najviše mi govorila pjesma On je sa mnom: «...Otvori mu srce, on je uz tebe...Bog me čuva svu noć i dan... Jesus loves me, oh yes, he does» Tekst mi daje osjećaj da nikad nisam sama. Bog me čuva i jača na cijelom putu mog života. I kad dođe jednom da nemam nikog, znam da ima Netko tko me voli i prati».

DOBRO JEZNATI... Da bismo djelovali

VJESTI IZABIRE, KOMENTIRA I ZA NJIH ODGOVARA: FRA ŠITO

HODOČAŠĆE

U NAJVJEĆA DOMOVINSKA SVETIŠTA

Od srijede 17.5. do nedjelje 21.5. 2023.

Nakon tri godine evo nas ponovno s planom hodočašća za 2023. Hodočašće je, nakon svete mise, najznačajnija kršćanska molitva s posebnim Božjim blagoslovom za naše zavjetne. Kao i dosad za vrijeme blagdana Uzašašća kad imamo najviše slobodnih dana, odlazimo na mesta posebne Božje blizine i milosti:

Srijeda, 17. 5. 2023.: iz Solothurna i Oltena krećemo za Poreč. Poseban cilj: bazilika Eufrauzijana, jedini sačuvani starokršćanski episkopalni kompleks na svijetu, s bazilikom i biskupskom palačom iz 6. stoljeća, a dio građevine je iz 3. i 4. stoljeća. To je ujedno najstarije hodočasničko mjesto na hrvatskim prostorima. Odsjedamo u jednome od hotela Plave lagune u Poreču.

Cetvrtak, 18. 5. 2023.: Međugorje, s prenoćistem dvije noći.

Petak, 19. 5. 2023.: Izlet u Dubrovnik. Poseban cilj: Pelješki most i stari grad Dubrovnik, sa zavjetima i misom u glasovitoj crkvi Male braće iz 14. stoljeća.

Subota, 20. 5. 2023.: Sv. Ivo u Podmilaču (Jajce) i na konak na Plitvice.

Nedjelja: 21. 5. 2023.: Povratak u Švicarsku.

Zbog što boljih organizacijskih mogućnosti - PRIJAVE SE PRIMAJU ODMAH, a može lako biti i ograničen broj hodočasnika!

Vjenčanja

Ivan Šimunović i Marija Ukić, 9. listopada 2021. u Zaprešiću

Anto Jurišić i Samanta Andrić, 5. ožujka 2022. u Dullikenu

Ante Jelavić i Kristina Hršić, 7. svibnja 2022. u Hinterzarten (DE).

Werner Meyer i Ivana Čorluča, 28. svibnja 2022. u Zaprešiću

Anto Sučić i Martina Pušeljić, 4. lipnja 2022. u Novom selu

Juro Viljušić i Valentina Miličić, 7. srpnja 2022. u Vukovaru

Danijel Marković i Jelena Deljak, 17. srpnja 2022. u Zagrebu

Mario Petrić i Kristina Medugorac, 22. srpnja 2022. u Slavonskom Brodu.

Josip Martić i Tihana Kikić, 30. srpnja 2022. u Zagrebu

Domagoj Buljan i Gabrijela Nišandžić, 30. srpnja 2022. u Splitu

Josip Filipović i Lejla Franjić, 6. kolovoza 2022. u Poljacima/BiH

Fabijan Marelja i Mateja Oršolić, 7. kolovoza 2022. u Rogoznici

Marin Grabovac i Marina Šerić, 3. rujna 2022. u Oltenu.

Krešo Opačak i Anna Krivosheina, 10. rujna 2022. u Dullikenu.

Renato Rimar i Melanie Gagulić, 11. rujna 2022. u Cerju

Marinko Tolić i Laura Stanković, 24. rujna 2022. u Požegi

Što će ti vjera,
ako ne rađa
dobrim djelima?!

Sv. Jakov, apostol

NAŠI POKOJNICI

Marijan Kosanović 1957. – 2022.

Marijan je rođen 15.8.1957. u Molvama (Podravina) od oca Stjepana i Majke Ane rođene Đurkin kao 2. od petoro djece. Zanatsko školovanje je završio u Sloveniji, radio u Zagrebu i brak sklopio sa Marijom Valentić 1979. godine. U braku su dobili kćer Kristinu i Katarinu. God. 1981. odlazi u Švicarsku gdje počinje raditi u firmi Marti u kantonu Solothurn. 1990. pridružuje mu se cijela obitelj u Biberistu. Cijeli radni vijek proveo je u Firmi Grund+Tiefbau Solothurn. Puno godina vodio je hrvatski šahovski klub u Solothurnu i natjecao se na turnirima. Onako tih i samozatajan sa suprugom Marijom cijeli vijek je bio među prvima u djelovanju misije i hrvatske zajednice. Kad mu je dijagnosticirana neizlječiva bolest, borio se strpljivo i u nadi da će on to pobijediti. Kad bi ga prijatelji pitali «Kako si Marijan?», poslovio bi odgovor: «Nije loše, ali bi bilo dobro da je malo bolje» ili «Dobro je, a bilo je i boljih dana». Na 26. 6. 2022. mirno se preselio u vječnost. Počinio u miru Božjem!

Objavljena nova fra Šitina knjiga «Putokazi s jednog planeta»

Knjigu priča hrvatskoga književnika fra Šimuna Šite Čorića «Putokazi s jednog planeta», objavio je zagrebački nakladnik Kršćanska sadašnjost. Nakladnik ističe kako je franjevački redovnik, misionar, književnik, glazbenik, psiholog i sveučilišni profesor, u ovoj knjizi prikupio tekstove nastajale tijekom gotovo pola stoljeća. S pravom možemo reći, napominje nakladnik, da je autor u svoje priče utkao cijelog sebe, svu širinu i dubinu svojih interesa, znanja i iskustava, spoznajući svijet iz različitih kutova svoje znatiželje: kao misionar i hodočasnik, kao književnik koji putuje na međunarodne kongrese, zatim kao čelnici čovjek Hrvatskoga svjetskog kongresa koji se zauzima za hrvatske zajednice širom svijeta, pa kao znanstvenik, glazbenik, putnik. U susretu s ljudima i kulturama iz svih dijelova svijeta, od Novog Zelanda do Južne Afrike, Europe, Amerike, njegovao je otvorenost, poniznost i prijateljstvo, dopustivši drugim

ma i drukčijima da ga dotaknu i obogate. Pritom se, ističe, uvijek vraćao vlastitim korijenima, hrvatskim otiscima na planetu, hrvatskim iseljenicima. Knjiga «Putokazi s jednog planeta» zapis je jednoga franjevačkog redovnika, svjetskoga putnika koji je od drugih znao primati, ali i drugima davati. Fra Šito je poznati autor brojnih knjiga literarnog i znanstvenog sadržaja te niza nosača zvuka. Pojedine njegove knjige prevedene su na engleski, francuski, nječački, talijanski, španjolski i druge jezike, a član je niza strukovnih međunarodnih društava. Uvršten je u brojne domaće i strane antologije poput «Zlatne knjige hrvatskog pjesništva od početaka do danas», američkih «Great Poems of the Western World» i «American poets and their poems» ili u onu švicarskog PEN-kluba, čiji je član od 1986., a član Društva američkih pjesnika od 1981. (Kršćanska sadašnjost, Zagreb)

TEMELJNI PROBLEM SUVREMENE CRKVE (PA I NAŠE DOMOVINSKE) JE U NEDOSTATKU ISTINSKIH PROROKA I VELIKOJ POPLAVI UREDSKIH ČINOVNIKA

Razgovor s **prof. dr. Josipom Grbcem**, moralnim teologom,
znanstvenikom i kolumnistom

RAZGOVARAO: VLADO ČUTURA

Društvena previranja sa zahtjevima pojedinaca i skupina da im se prilagodi etička paradigma većine naspram manjine, nerijetko ostavljaju prostor za buntove, pa i nedoumice unutar Crkve.

Evanđelje je Ustav Crkve i u njemu je sve sadržano, posebno moralno djelovanje. O današnjim etičkim dvojbama suvremenoga svijeta za MOVIS odgovara poznati moralni teolog, znanstvenik, kolumnist, profesor dr. Josip Grbac koji ni u jednome trenutku ne dvoji kojim putem treba ići. K tome, autor je više knjiga, priloga, znanstvenih i stručnih radova.

Etički «preodgoj» svakojakih birokrata koji danas vladaju svijetom

Moralni ste teolog koji se osvrće na sve dvojbe pa između ostalog i na «Etičke dvojbe hrvatskog društva o važnosti odgoja za moralne vrijednosti». Postavite i protumačite to u širemu kontekstu Europe i svijeta?

Prof. dr. Josip Grbac: Ne postoje ni u Hrvatskoj ni u svijetu dvojbe oko toga je li nam etičnost potrebna na svim životnim područ-

jima. Svi se, naime, slažemo kako je potreban neki, barem minimalni, etički kodeks, bez kojega bi se ljudski suživot i djelovanje mogli svestri na nešto slično životinjskom «suživotu». Postoje, međutim, ozbiljne dvojbe oko toga koje i kakve su nam vrijednosti zapravo potrebne i važne kako bi ljudsko djelovanje i suživot postali ljudskiji. Očito je da nekakav etički «preodgoj» svakojakih birokrata koji danas vladaju svijetom, a možda i Hrvatskom, ne može uspjeti. Jedino rješenje je početi s etičkim odgojem «od malih nogu». Za koje vrijednosti ćemo odgajati mlade ljude? Za vrijednosti zajedništva ili egoističke učinkovitosti? Za solidarnost ili individualizam? Za vrijednosti kao što su obitelj, brak, ljubav, empatija ili za suživot među ljudima koji se temelji na instinktu, provizornosti, egoizmu i netrpeljivosti? Naime, etički odgoj veoma je podložan mogućoj indoktrinaciji. Imam dojam da je takva indoktrinacija ušla u škole kako u Hrvatskoj tako i u svijetu. Omalovažavaju se obitelj i brak a «sakraliziraju» tzv. slobodne veze, istospolne zajednice, a da i ne govorimo o pokušajima da se iz odgojno-obrazovnih ustanova izbaci bilo kakav odgoj na vjerskim temeljima. Vjeru se shvaća kao indoktrinaciju, iako se vjerski odgoj temelji na općeljudskim vrijednostima, jer je tek na tim vrijednostima moguće graditi odgoj u vjeri.

Srozalo se povjerenje građana u vodeće institucije

«Bez dlake ste na jeziku», upozoravate, približavate narodu istinu, tumačite ju, borite se za «maloga čovjeka». Kako tumačite rascjep između institucija i naroda, pa i Crkve koja se pomalo birokratski udaljava od naroda?

Prof. dr. Josip Grbac: Sva vjerodostojna istraživanja ukazuju na to da se gotovo u svim državama srozalo povjerenje građana u vodeće institucije. I u Hrvatskoj su rezultati o povjerenju građana u institucije porazni. Nešto bolje u tom smislu prolaze vojska, policija i Crkva. Dokle god u jednoj državi vlada nepovjerenje građana u vodeće institucije, ne možemo očekivati porast etičke svijesti u svim područjima života. Ni što se Crkve tiče stanje nije ohrabrujuće. Tek na terenu, na župama, osjećamo taj rascjep između običnih ljudi i crkvene hijerarhije. Biskupi se uglavnom oglašavaju o gotovo svim pitanjima koje muče hrvatsko društvo, ali imam dojam da te poruke veoma malo ljudi i pročita. Zašto je tomu tako? Možda zato jer u Crkvi imamo preveliko proroka, kao što su svojedobno bili kardinali Stepinac i Kuharić, a puno činovnika koji sva pitanja rješavaju u uredima. To se tiče i svećenika na župama, iako mnogi od njih nastoje biti istinski pastiri za svoje vjernike.

Tehničko prevladava nad etičkim

Koliko je današnje društvo «tehničko», a koliko «etičko» ili «etično»?

Prof. dr. Josip Grbac: Kategorije «tehničko» i «etičko» nužno su prisutne u svakome društvu, ako to društvo želi biti «ljudsko» društvo, a ne zoološki vrt. Ključno pitanje je kako stvoriti ravnovjesje između te dvije kategorije. Neosporiva je činjenica da je kategorija «tehničkoga» gotovo uvijek tijekom povijesti prevladavala nad «etičkom» kategorijom. No, ta prevlast «tehničkoga» nad «etičkim» nije nikada do sada predstavljala toliku opasnost po opstanak planeta i ljudskoga roda. Manjak etičke svijesti uzrok je velikih

Nedopustivo je gaziti ljudsko dostojanstvo

Na koji način prihvati različitosti svjetonazora, pomoći, prihvati, a ne povrijediti ljudsko dostojanstvo?

Prof. dr. Josip Grbac: Različitost svjetonazora je činjenica stara koliko i ljudski rod. Ali ljudsko dostojanstvo nije vezano isključivo uz neki izričiti svjetonazor. Čovjek posjeduje svoje iskonsko dostojanstvo zato što je čovjek i jer ga je Bog takvoga stvorio i želio. Sve druge razlike i razmimoilaženja ljudska su tvorevina, pa stoga i drugorazredne vrijednosti. Nedopustivo je gaziti ljudsko dostojanstvo na temelju tih razlika. Možemo govoriti o tome da je neki svjetonazor nespojiv s kršćanskim vjerom i etikom, ali to ni u kom slučaju nije razlog za omalovažavanje dostojanstva onoga koji taj svjetonazor zastupa.

Etika i zakon podloga su savjesti

Etika i zakoni se oduvijek snažno isprepliću. Etičke paradigme se mijenjaju a vječnost ostaje. Svećenik ste i moralni teolog, po kojim načelima djelovati danas u tehnološkom svijetu, u svijetu brzo dostupnih informacija, a k tome sačuvati identitet i ljudsko dostojanstvo?

Prof. dr. Josip Grbac: I etika i zakon objektivne su kategorije, koje određuju što je uvijek dobro a što zlo. Međutim, čovjek pojedinac nije uvijek u mogućnosti savršeno postupati sukladno svim etičkim i zakonskim odrednicama. Zato mu je Bog podario savjest, mogućnost osobne spoznaje stvarnosti i činjenja dobra, a izbjegavanja zla. Etika i zakon podloga su savjesti. Ali savjest katkada može razložno odstupati od nekih etičkih i zakonskih odredbi, ako je postupanje usmjereni na dobro. Tako me, primjerice, etička i zakonska odrednica kako se nađeni predmet mora vratiti vlasniku, ne obvezuje da nekome vratim njegov nož, ako znam da će njime nekoga ozlijediti. Upravo na savjesti grade se čovjekov identitet i njegovo dostojanstvo. U suprotnom Bog je mogao stvoriti čovjekarobota predodređenog da čini samo dobro. Ali to ne bi bio istinski čovjek.

Jednoumije i demokratski relativizam su slični

Vratimo se našoj domovinskoj Crkvi. Koliko se snašla poslije izlaska iz jednoumlja?

Prof. dr. Josip Grbac: Teško je bilo snaći se, jer su mnogi ljudi demokraciju shvatili kao anarchiju. Štoviše, smatrali su da se ama baš sve rješava preglasavanjem manjine od strane većine u Saboru, da su broj glasova ili statistički podatci u svemu odlučujući. To je zlouporaba demokratskog načina života. Kada su u pitanju temeljna načela i čovjekova prava ne može se o njima odlučivati na temelju većine u Saboru ili na temelju nekih statističkih socioloških podataka. Pravo na život, na obitelj, na brak i tome slično naravna su prava o kojima ne može odlučivati politika ili parlamentarna većina. Jednoumije nije bilo dobro. Ali ni demokracija koja

«Ne vjerujem da su društva tamo kamo ti mladi odlaze savršena, bez ljage, posve etična i pravedna, pa tako ni društvo u Švicarskoj. Djelomično su nepravda i korupcija razlogom iseljavanja. Glavni razlog je ipak taj što mladi ljudi, nakon završetka školovanja, u Hrvatskoj teško nalaze posao u struci i, ako ga nađu, za taj su posao daleko manje plaćeni nego u nekim drugim europskim zemljama.»

promiče korjeniti relativizam u svim, pa i najvažnijim pitanjima za čovjeka, nije puno bolja. I tu je Crkva morala reagirati, što su mnogi tumačili kao nekakav reakcionizam ili srednjovjekovnu zaostalost.

**Blaženici koji su ubijeni
«in odium fidei»**

Crkva u Hrvata obiluje mučenicima, pa i Vaša biskupija. Totalitarni politički režimi: fašistički, komunistički, nacistički... «proizvođači su sretaca» - od Širokoga Brijega, preko brojnih drugih stratišta, do Lanišća, Raklja. Kako gledate na moralnu odgovornost crkvene administracije koja se, općje dojam, «pasivno» ponaša kada je riječ o nastojanjima da se mučenici podignu na čast oltara? Gdje Vi tu vidite problem?

Prof. dr. Josip Grbac: Osobno sam veoma razočaran činjenicom da jedan kardinal Stepinac ne zasluguje proglašenje svetim, a proglašen je svetim talijanski mladić koji je putem društvenih mreža širio evanđeoske poruke. Taj mladić svakako zasluguje proglašenje svetim, ali tim više to zasluguje i kardinal Stepinac koji je zbog vjernosti Kristu nastavak teksta na 34. str. ▶

► nastavak teksta s 33. str.

stu i sv. Ocu prolio svoju krv. Naši biskupi su jamačno učinili sve što su mogli da do kažu kako Stepinac zasljuže krunu svetosti. Čvrsto se nadam da nije posrijedi nekakva politika ili politikantstvo onih koji uporno niječu Stepinčeve zasluge i time onemogućuju njegovo proglašenje svetim. Kao što se nadam da neće predugo biti «na čekanju» neki naši blaženici koji su ubijeni «in odium fidei» kao što su Miroslav Bulešić i Francesco Bonifacio. Bilo bi nezamislivo da na takve odluke Crkve utječu lokalne politike onih koji ne priznaju povijesne činjenice.

Razdvojiti pojam tradicije od tradicionalizma

Svatko ima pravo na obraćenje, ali «konvertiti mijenjanju kapute prema režimima». Koliko svećenici i Crkva moraju biti dosljedni u navještanju istine?

Prof. dr. Josip Grbac: Crkva uvažava i s ljudjavljom prihvata svakoga obraćenika, bez obzira na njegovu prošlost. No, često upravo ti obraćenici u nekakvu obraćeničkom «zanosu» ili pretjeranoj revnosti očekuju od Crkve da učini korak unazad prema nekakvu integralizmu ili tradicionalizmu. Crkva, počevši od samoga pape Franje, svjesna je te činjenice i odvaja pojам tradicije od tradicionalizma. Evangelje i odluke Drugog Vatikanskog koncila temelji su službenoga učenja Crkve. To navještati dužnost je svakoga svećenika. Stoga su svako pomodarstvo ili povratak u pretkoncilsko vrijeme, jednostavno ne prihvatljivi.

Kršćanska savjest je sloboda djelovanja unutar Evangelja

Na koji način danas dotaknuti slobodu vjernika i njegovo htjenje da djeluje po kršćanskoj savjesti?

Prof. dr. Josip Grbac: Kršćanska savjest specifična je kategorija. Ona ne znači da sam slobodan činiti što me volja ukoliko se ja s time slažem. Kršćanska savjest, kako ju definira Drugi Vatikanski sabor mora biti oblikovana sukladno «objektivnim normama moralnosti». Te norme za jednog kršćanina su Evangelje i crkveni nauk. Kršćanska savjest djeluje unutar tih okvira. To je nešto sasvim drugo od načina kako se u svakodnevnom govoru koristi pojам «savjest». Naime, često se savjest poistovjećuje s individualizmom u najkorjenitijem smislu riječi, kao da sve što ja činim, jer mi to odgovara, bez obzira na ikakve objektivne okvire i norme moralnosti, za mene predstavlja dobro djelovanje. Kršćanska savjest je sloboda djelovanja, ali

unutar onog objektivnog okvira moralnosti kojega čine Evangelje i nauk Crkve.

Za kršćanina je nezamislivo da se ponaša kao da drugi ne postoje

Povjerenje u Boga i čovjeka u pandemiji se pokazalo «upitnim». Pojavljuju se «bogovi nad Bogom», «pape nad Papom», nadriličnici nad liječnicima». Kako izgraditi povjerenje, zapravo učiniti osobu slobodnom i odgovornom za drugoga?

Prof. dr. Josip Grbac: Pandemija je razotkrila mnoge naše slabosti. Pokazala je npr. kako su pojedine skupine kršćana sustavno odbijale priznati da se radi o pandemiji pa su tako odbijale i bilo kakvo cijepljenje, ne mareći za činjenicu da su tako svojim ponašanjem mogli ugroziti druge ljude. Za kršćanina je nezamislivo da se ponaša kao da drugi ne postoje. S druge pak strane, takvo razmišljanje je bilo donekle i razumljivo, jer su epidemiološke mjere često bile nejasne i proglašavane obveznima bez jasnih pojašnjenja. Od toga, svakodnevno smo doznavali nove «mudrosti» od svakojakih epidemiologa i stručnjaka. Jedno je sigurno: velika većina kršćana ponašala se odgovorno i pokazala svoju brigu za bližnjega, što je često pretpostavljalo i neki oblik žrtve. Da je Krist mislio samo na sebe i svoju dobrobit ne bi bio umro na križu, zar ne?

Ne postoji društvo bez ljage

Pitanje za kraj. U Švicarskoj je više od osamdeset tisuća Hrvata. Mladi, nažalost, i dalje iseljavaju. Kako ih vratiti nazad i zadržati u Hrvatskoj? Da li te procese, prema Vašemu mišljenju, prvenstveno potiču neetičnost i nepravde u hrvatskome društву?

Prof. dr. Josip Grbac: Ne vjerujem da su ta društva kamo ti mladi odlaze savršena, bez ljage, posve etična i pravedna, pa tako ni društvo u Švicarskoj. Djelomično su nepravda i korupcija razlog iseljavanja. Glavni razlog je ipak taj što mladi ljudi, nakon završetka školovanja, u Hrvatskoj teško nalaze posao u struci i, ako ga i nađu, za taj su posao daleko manje plaćeni nego u nekim drugim europskim zemljama. Tragedija je što Hrvatska te ljude o svome trošku školjuje, a onda oni odlaze drugamo. Vjerujem da bi se svi ti ljudi rado vratili u Hrvatsku. Ali im Hrvatska mora osigurati primjerene životne uvjete. Dok god u nas napreduju i dobro žive ponajviše oni koji imaju neko «zadeće», političko ili neke druge vrste, teško će mladi čovjek riskirati povratak u Hrvatsku. Možda bi o tome trebalo daleko više i ozbiljnije razmišljati i raditi, nego je to za sada slučaj.

Prof. dr. sc. Josip Grbac rođen u Lanišću (Istra), u mjestu gdje je ubijen hrvatski blaženik Miroslav Bulešić, 21. veljače 1955. Studirao je u Rimu na papinskom sveučilištu «Gregoriana». Nakon dvije godine filozofije i tri godine teologije, u rujnu 1981., upisao je specijalizaciju iz moralne teologije. Doktorsku radnju s temom «Ljudski rad i integralni poziv čovjeka. Pretpovijest Pastoralne konstitucije Gaudium et Spes u katoličkoj teologiji francuskog jezičnog područja.» Po povratku iz Rima 1987., obavljao je različite pastoralne službe. Od 1988. postao je predavačem moralne teologije na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci. Bio je član Katehetskog vijeća porečko-pulske biskupije, Svećeničkog vijeća, biskupijski referent za sredstva javnog priopćavanja, te obavljao niz drugih obveznih služba. U trenutku uvođenja vjeroučauka u škole, u Pazinu je organizirao tečaj priprave za vjeroučitelje. Tri godine je bio urednik biskupijskog glasila «Ladonja», te višegodišnji član uredništava «Istarske Danice» i «Riječkog teološkog časopisa». Aktivno je surađivao na osnivanju prve privatne biskupijske klasične gimnazije «Pazinski kolegij» u Pazinu. U međubiskupijskom ženidbenom sudu obnašao je dužnost branitelja ženidbenog veza. U rujnu 1999. postao je docent moralne teologije na Teologiji u Rijeci. Od 1994. do 2000. u dva manda obnašao dužnost rektora Teologije u Rijeci. Član je upravnog odbora Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve, a obnašao je i dužnost tajnika komisije Iustitia et pax HBK. Predaje moralnu teologiju na Teologiji u Rijeci i na postdiplomskom studiju u Zagrebu. Redovito sudjeluje na brojnim međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima. Suradnik je na brojnim projektima. Autor je više knjiga, znanstvenih i stručnih priloga, mentor brojnim studenima i doktorandima pri izradi završnih radova.

41. GODIŠNICA GOSPINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU

FOTOGRAFIJE: FOTO ĐANI

Međugorju je ove godine obilježena 41. obljetnica Gospinih ukazanja. Međugorski župljeni i brojni hodočasnici molitvenom devetnicom su se pripremali za središnje slavlje. Posebno svećano bilo je na uočnicu 24. lipnja, kada je organizirana 31. Hodnja mira od Humca do Međugorja koju je, potaknut strašnim ratnim događanjima u našoj Domovini, 1992. pokrenuo Nijemac Hubert Liebherr. Ove godine su u Hodnji miru, uz vjernike iz Hercegovine, sudjelovali i brojni vjernici iz inozemstva koji su, zajedno sa međugorskim župnikom fra Marinkom Šakotom, molili krunicu za mir u svijetu i prestanak rata u Ukrajini. U ovom tradicijskom molitvenom mimohodu sudjelovali su i Ukrnjaci noseći transparente s natpisom «Molite za Ukrajinu!» Sudionici ovoga molitveno-pokorničkog mimohoda su po dolasku u Međugorje pred crkvom sv. Jakova primili blagoslov s Presvetim olatarskim sakramenton.

župnikom fra Mirom Šegom i župnim vikarima fra Goranom Azinovićem i fra Lukom Čorićem, završili svoje devetodnevno zavjetno hodočašće Kraljici mira, stigavši s Brda ukazanja pred župnu crkvu svetog Jakova. Svetu misu te večeri predvodio je fra Ljubo Kurtović – župnik s Humca. Predvoditelj je u prigodnoj povijedi naglasio da čovjek dolazi tamo gdje se osjeća ljubljeno, sigurno i voljeno,

nastavak teksta na 40. str. ▶

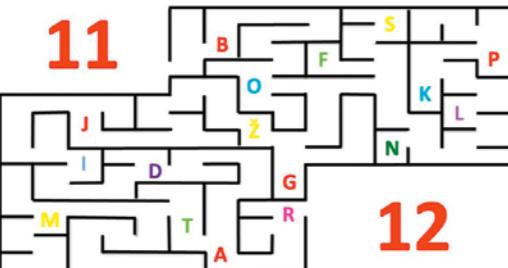
Hajdete za mnom (12)

Dvanaesti apostol

Za Židove je broj dvanaest bio važan broj. Neki tumače da dvanaest predstavlja savršen sklad između zemaljskog i nebeskog. Tako je bilo dvanaest plemena Izraelovih i dvanaest Isusovih apostola. Pa kad ih je odlaskom apostola Jude Iškariotskog, koji je izdao Isusa, ostalo jedanaest, apostoli su odlučili izabratи još jednoga. Uvjet je bio da se radi o Isusovu učeniku koji je bio s Njime od početka do kraja, u dobru i u zlu, tj. od krštenja na Jordanu do uzašaća na nebo. Dvojica su odgovarala tome opisu. Bacili su kocku i izabran je Matija. Pomisao na kocku i kockanje poprilično nas zbujuje. Je li moguće da su apostoli pukom slučajno izabrali dvanaestoga? Nipošto.

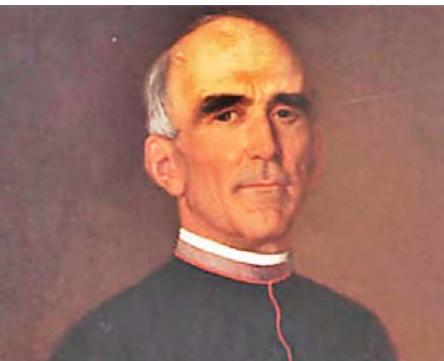
U Djelima apostolskim zapisano je da su prvo molili: «Gospodine, ti koji poznaјeš srca svih ljudi, pokaži nam koga si od ove dvojice izabrao da preuzme mjesto ove apostolske službe s kojega je Juda odstupio i otišao u mjesto što mu pripada!» Tako je Crkva po Božjoj volji tek rabeći kocku, dobila dvanaestog apostola. Matija je bio gorljiv svjedok Isusova uskrsnuća propovijedajući Radosnu vijest u raznim zemljama. U crkvi sv. Matije u Trieru (Njemačka), gdje se nalaze njegove relikvije, uklesane su riječi bibličara Kornelija Lapide o Matiji: «U Gospodinu je zakonu bio veoma učen, tijelom čist, duhom razborit, u rješavanju pitanja Svetoga pisma oštrouman, u savjetovanju vidovit, u govoru okretan, činitelj mnogih čudesnih znakova, rašireni su rukama prema nebu kao mučenik Bogu predao dušu.»

Pronađi put do dvanaestoga apostola. Na tom putu skupljaj slova te ih redom zapiši. Tako ćeš dozнати što na hebrejskom znači ime Matija.

IZ BAKINE ŠKRINJE

Ime Matija, koje se u Hrvatskoj javlja kao **muško i žensko ime**, prisutno je u našoj Domovini od davnina. Više je istaknutih osoba s tim imenom zapisano u našoj povijesti, a jedan od njih je Matija Mesić, katolički svećenik rođen 1826. u Slavonskom Brodu. Osim teologije, studirao je povijest i zemljopis te je predavao na zagrebačkoj gimnaziji, a potom na Pravoslovnoj akademiji. Postao je prvi rektor Sveučilišta u Zagrebu, bavio se istraživanjem hrvatske povijesti, sudjelovao u radu Hrvatskoga sabora, te bio predsjednik Matice ilirske.

Matija Mesić, katolički svećenik rođen 1826. u Slavonskom Brodu.

MINISTRANSKI KUTAK

Što je potrebno da bismo se mogli nešto dogоворити?

Promisli:

Što su nas svojim primjerom naučili apostoli kad su birali dvanaestoga?

Tema za razgovor u zajednici:

Zašto valja moliti prije donošenja važnih odluka?

Ne budite tjeskobni i u strahu

O pisujući Isusovu molitvu u Getsemanskom vrtu evanđelist Matej napominje da je Isusa zahvatila žalost i tjeskoba. Sv. Marko piše da Isusa u vrtu spopade užas i tjeskoba. Sv. Luka zapisuje da je Isusu tijekom molitve došao andeo koji ga je ohrabrio. Sinoptici, dakle, nedvojbeno svjedoče da je Isus osjećao strah. Osjećao ga je zato što je bio pravi čovjek. A strah je tipičan za čovjeka budući da spada u primarne osjećaje koji se ne uče, nego su nam urođeni. Isus, koji je nama ljudima bio u svemu jednak osim u grijehu, bio nam je jednak i u strahu. I nije upitno hoćemo li osjećati strah. Pitanje je kako ćemo se postaviti prema tom strahu. Isus nam u Getsemanskom vrtu daje odgovor. Molitva, zajedništvo s drugim ljudima i predanje u Božje ruke. Suočen sa strahom Isus je molio, tražeći istodobno od učenika da budu uz njega, da mu budu prijatelji. I ono najvažnije, Isus se predao u Božje ruke da se ispunji Božji naum. Vele da je u Bibliji 365 puta zapisana Božja riječ upravljenja čovjeku: Ne boj se!, odnosno: Ne boj se!. I lako je to povezati s brojem dana u godini. I shvatiti poruku da Bog u svakome danu od nas traži da se oslobođimo straha. Bog od nas ne traži da nijećemo našu ljudskost, nego da je nadiđemo.

U evanđeoskom opisu stišavanja oluje snažno odzvanjaju Isusove riječi upućene učenicima: Zašto ste bojažljivi? Kako nemate vjere? Iz pitanja koje je Isus uputio učenicima jasno je vidljivo da za nas kršćane suprotnost strahu nije hrabrost, nego vjera. Isus ne pita

svoje učenike zašto nisu hrabri, nego ih pita zašto nemaju vjere. Zato treba ispravno shvatiti Božju poruku. Božja riječ: Ne bojte se! ne odnosi se na fizički strah koji je prirođen i ljudski. Ona se prvenstveno odnosi na čovjekove krive procjene i odluke. Strah, što je zorno vidljivo iz opisa evanđeoskog događaja stišavanja oluje i učeničkog ponašanja, pospješuje gubljenje vjere u Božju blizinu, Božju ljubav i Božje zanimanje za nas. Učenici pitaju Isusa: Zar ne mariš što ginemo? I u pitanju odmah zaključuju i optužuju. Prozivaju Boga. Strah je, u biti, nijekanje Božje moći. U strahu zaključujemo da je nekakva oluja moćnija od Boga. Da je nekakav rat, nekakve političke odluke, nekakav virus ili neka druga prirodna sila veća i moćnija od Boga. Strah je za nas kršćane neprihvatljiv, jer nas zarobi u nekom trenutku pa gubimo nadu u sutra. Usredotočujemo se na jedan trenutak. Tjeskoba nas pritišće i nismo slobodni. Strah se očituje i kao nedostatak altruizma. U strahu ne primjećujemo čovjeka do sebe. Sebi sebično gomilamo zalihe. I konačno, strah se prepoznaje kao nijekanje iskustva Božje ljubavi. Kao da zaboravljamo sve ono lijepo i dobro što svakodnevno primamo od Boga. Božje: Ne boj se! zapravo znači: Vjeruj u Boga, njegovu ljubav, blizinu i zainteresiranost. Vjeruj u Božju moć. Budi čovjek nade koji slobodno ide ususret novom danu. Budi čovjek koji dijeli ono što ima i koji će pomoći čovjeku do sebe. I ne zaboravi sva Božja dobročinstva koja ti Bog svakodnevno iskazuje.

Kako smanjiti brige?

Čovjek je neki glasno ispričao vic u čekaonici punoj ljudi. Cijela se čekaonica tresla od smijeha. Čovjek ponovo ispriča isti vic. Ovoga puta se nasmijalo samo nekoliko ljudi. On nastavi pričati isti vic i treći put, četvrti, peti... Više se nitko nije smijao. Ljudi su okretali glave od njega i bilo im je neugodno. Nakon nekoga vremena čovjek reče: «Ne možete se stalno smijati na isti vic, zar ne? A kako se onda možete stalno brinuti zbog istih problema?»

(Nepoznati autor)

Mladi Osnaženi
Vjerom Izgrađuju Svijet

STRANICU UREĐUJU:
NIKOLA KUZMIĆ, DIPL. TEOLOG
I KRISTINA BITANGA,
MAGISTRA NOVINARSTVA

«Nemojte dakle zabrinuto govoriti: 'Što ćemo jesti?' ili: 'Što ćemo pitи?' ili: 'U što ćemo se obući?' Ta sve to pogani ištu. Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati. Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra će se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegova.» (Mt 6, 31-34)

Spoznaje koje ohrabruju

Bog je posvuda
(Psalm 139,7; Jeremija 23, 23-24).

Bog zna sve
(Job 7, 20; Psalm 33, 13).

Bog je svemoguć
(Postanak 17, 1; 18, 14; Matej 19, 26).

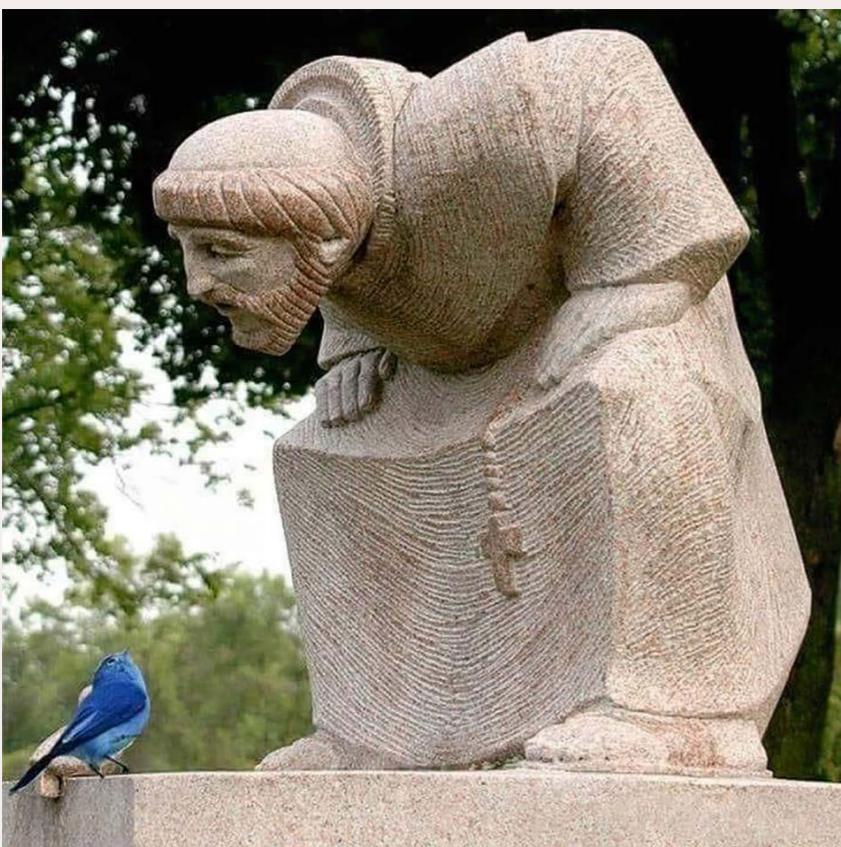
Poruka mladima!

Zahvaljuj Gospodinu na svim blagoslovima koje ti je podario i moli ga za dar mira uslijed svojih problema. Tvoje brige su možda velike, ali Bog je veći od svega! Sve predaj u Njegove svemoćne ruke.

Lijepa li si ...

Dvorac Erdödy ■

Kamena i živa ptica, kameno i živo srce

Toma Čelanski, pisac prvog životopisa svetoga Franje Asiškoga, zapisao je kako je Franjo, u svojoj zanesenosti Evandeljem i u svojoj gorljivosti, propovijedao pticama o Božoj ljubavi te ih poticao da ljubavljivo uzvrate na ljubav. Ptice su ga pozorno slušale sve dok ih nije blagoslovio i otpustio (1 Cel 58). Za svetoga Antuna Padovanskoga zapisana je srodnna zgoda: razočaran i rastužen nevjeron i nemarom građana Riminija za Božju riječ, Antun je otisao do morske obale, dozvao ribe te njima navještao Božju riječ. One su ga pozorno slušale, što je zbulino i potreslo građane Riminija te ih potaknulo na obraćenje. Sveti Bonaventura u svom životopisu svetoga Franje Asiškoga navodi da su u trenutku Franjinja preminula brojne ševe, ptice koje vole svjetlo, premda se već spuštala noć, doletjele i kružile ponad prostora gdje je ležalo svečevi tijelo (1 Bon XIV.6) Najlakše bi bilo te zapise nazvati legendama ali time bi nam se lako moglo dogoditi da se odmaknemo od istine i njezine zahtjevnosti.

Meni nepoznati suvremeni kipar oblikovao je skulpturu koja prikazuje svetoga Franju Asiškoga kako se sagnuo prema ptici koja ga pozorno promatra i sluša. Do mene je, meni nerijetko nedokučivim internetskim putovima, dospjela slika te skulpture. Na slici se vidi živa ptica koja se pridružila ovoj kamenoj i s njome jednako pozorno gleda i sluša svetoga Franju. Dok promatram tu skulpturu – i pticu koja joj se pridružila – prisjećam se kako je Matej u svome Evandelju zapisao riječi Ivana Krstitelja da Bog i iz kamenja može podići djecu Abrahamovu (Mt 3,9). Ezekiel je pak zapisao Božje riječi: „Dat ču vam novo srce, nov duh udahnut ču u vas! Izvadit ču iz tijela vašega srca kamenio i dat ču vam srce od mesa.“ (Ez 36,26).

Sosmijehom pomicajem kako svetome Franji Asiškome u njegovoj zanesenosti Evandeljem, u njegov predanju Božjoj riječi, uopće nije bilo neobično propovijedati svim živim i neživim bićima, uključujući i kamenju. U istome duhu radujem se propovjednicima koji imaju petlje propovijedati, uporno propovijedati kamenju, našim kamenim srcima, propovijedati zahtjevno. Propovijedati ne razvodnjeno Evandelje, ne Evandelje koje pogoduje našim slabostima, ne Evandelje koje nam ugađa, nego Evandelje koje nam se obraća s povjerenjem da u nama ima snage, volje i spremnosti da živimo čitavim srcem: da budemo Božja djeca.

Lebdeći andeo

Poste tzv. umjetnička djela, djela bez istinskog umjetničkog nadahnuća, koja nastaju iz stvaralačke nemoći, bit će i – prije toga – iz egzistencijalne nemoći, i umjetnička djela iz kojih žari umjetnikovo nadahnuće, umjetnička djela koja se prelivaju preko rubova riječi umjetnost i izrazito oplemenjuju ljudski svijet. Na ona prva često su usmjereni brojni i snažni suvremeni reflektori, kao da se nametljivošću može nadomjestiti oskudica duha (ili se time nastoji skrenuti pozornost s onoga što je prožeto Duhom). Ovi drugi nerijetko žive postrance. Ali žive snažno. Brojni su kipari tijekom povijesti svojim umijećem i snagom izraza oblikovali prelijepi i nadahnjuće skulpture. Biti uz njih nerijetko je silno blagoslovno. Bio sam u prilici biti pred nizom osobitih skulptura. Najsnažnije su me dotaknule i životno pokrenule dvije skulptura (dio skulpturalnog prikaza) Lorenza Ferrija „Bijeg Svetе obitelji u Egipat“, koja se nalazi u franjevačkom sjetištu u Grecciu, u blizini Asiza, te skulptura Ernsta Barlacha „Lebdeći andeo“, koja je izvorno postavljena u evangeličkoj luteranskoj crkvi u Güstrowu u Njemačkoj.

Bio sam u prigodi duže vrijeme posve sam biti pred njima. Pred skulpturom „Bijeg Svetе obitelji u Egipat“ nekoliko puta, pred skulpturom „Lebdeći andeo“ kad je bila izložena u Nacionalnom muzeju moderne umjetnosti u Zagrebu. Toga jesenjeg poslijepodneva 2015. godine, dok sam boravio u tom muzejskom prostoru, bio sam jedini posjetitelj. Stvaralaštvo Ernsta Barlacha usredotočeno je na ljudsku krvkost i patnju te žari sućutnošću. UKazuje na tragičnost rata i svojevrsni je – bolom prigušeni – vapaj za mirom.

Razgovijetnost i snagu umjetničkog iskaza na osobit način potvrđuje upravo „Lebdeći andeo“ Ernsta Barlacha. I Adolf Hitler snažno je doživio umjetnost Ernsta Barlacha. No nazvao ju je izopačenom, neprikalnom za njegovo viđenje Njemačke i misiju nacizma, te je dao porušiti sve njegove javne spomenike i iz svih crkava i muzeja izbaciti njegova djela. No bilo je dostatno onih koji su se pobrinuli da njegov nalog ne bude do kraja proveden, te je poslije rata niz Barlachovih radova obnovljen. „Lebdeći andeo“, koji je po Hitlerovom nalogu također stradao, obnovljen je i ponovno postavljen u crkvi u Güstrowu a njegove replike u Kielu, Magdeburgu (u katedrali) i Hamburgu. Doživio sam ga blagim andelom dobrote. Takva je bila umjetnost Ernsta Barlacha: u svojoj biti andeoska, koja u blagosti i dobroti prepoznaje i traži odgovore na sva temeljna ljudska životna pitanja. O da je takva životna umjetnost i svakoga od nas!

Uzalud se diči tuđim, tko svoj materinski jezik ne poznaje!

Manipulacija jezikom u promidžbenim porukama

Mediji su uvijek zanimljiva i aktualna tema jer nameću ideje u društvu i oblikuju modele ponašanja. Posredstvom medija građani dobivaju razne obavijesti, nameću im se različita mišljenja, potiče ih se na sudjelovanje u društvenome životu i sl. Moć medija je velika, i ne treba je zanemarivati, budući da mediji imaju utjecaj na velike mase slušatelja i gledatelja, a moć mogu širiti i na velike udaljenosti. Svake se godine povećava vrijeme koje dnevno posvećujemo medijima, tako da su mediji odlični posrednici u kojima je i pritisak velikih poslovnih lanaca i industrije oglašavanja sve veći. Financijski udio od oglašavanja je toliko velik da su neki izdavači i nakladnici prije nekoliko godina tvrdili kako očekuju da će se novine potpuno financirati od oglašavanja, a što se u današnje vrijeme i dogodilo.

Manipulacija medijskim sadržajima

Kada je riječ o oglašavanju, često nismo svjesni manipulacije kojoj smo izloženi. Manipulacija se ne postiže samo prikrivenim oglašavanjem, kada se npr. u filmskom kadru kao slučajno pojavljuje boca s natpisom određenoga pića ili glumac slučajno nosi tenisice s ozнакom određene marke, nego i načinom prikazivanja i predstavljanja sadržaja u klasičnome oglašavanju. Pojam manipulacije nije novijega datuma, spominje se još u drevnoj antici. To je smisljen, sustavan i nadziran postupak kojemu je temeljni cilj utjecati na stavove, uvjerenja i ponašanja velikoga broja ljudi. Iako je manipulacija bila prepoznata i opisana već u antičkoj retorici, s promjenom društva razvili su se i novi načini manipulacije medijskim korisnicima.

Jeste li se ikada zapitali što očekujete od proizvoda ili usluge kada u promidžbenoj poruci pročitate ili u najavi čujete: „20 puta sjajnija kosa“; „prekrasne i izražene oči do 5 puta naglašenije“; „do 50% dulji intenzitet boje za kosu“ – u odnosu na što je kosa 20% sjajnija ili u odnosu na što joj je 50% dulji intenzitet boje, kako ćete to izmjeriti ili kako ćete izmjeriti jesu li oči 5 puta naglašenije u odnosu na prirodne ili „8 od 10 dermatologa tvrdi“ – stvara se sigurnost u proizvod na temelju navoda stručnjaka, ali se pritom ne zna koji su to stručnjaci, tj. koji su to dermatolozi i na kojem je uzorku provedeno to istraživanje. Manipulacija se u ovim slučajevima odnosi na teško mjerljive navode, npr. „do 200 Mbs brži Internet“; „internet najbrži, najstabilniji i neograničene brzine“; „odabirite tablet od 18 kn“ – a onda na mrežnoj stanici davatelja tih usluga možete pročitati da se internet plaća 1 kn mjesечно, da brzina nije neograničena, nego da neograničena brzina ide do 60 Mb u sekundi i sl. U promidžbenim tekstovima često velikim slovima stoji istaknuta visina mješevne pristojebe koja djeluje veoma povoljno i uključuje pogodnosti poput jamstva,

Manipulacija jezikom

Utiskanim i elektroničkim medijima taj se učinak najčešće ostvaruje u naslovima članaka ili u najavama emisija, jer su upravo oni sredstvo koje je bitno za prodaju novina i porast gledanosti i slušanosti određenih emisija. Jezik je često sredstvo manipulacije. Iako je njegova primarna svrha prijenos obavijesti i sporazumijevanje, često se događa njegova zloupotreba, posebice u promidžbenim porukama. Promidžbeni sadržaj je obavijest kojom se nešto nudi, ističe i hvali upravo s ciljem privlačenja što većega broja mogućih potrošača. Iz toga slijedi da

LIII.

servisa i održavanja, a onda pozornijim gledanjem uočite napomenu na dnu oglasa sitnim slovima da je riječ o određenom (osnovnom) paketu i da je slika proizvoda simbolična. Kada ste pročitali ovaj oglas: „Putovanja po cijenama s popustom do 90%“, sigurno ste očekivali velike popuste, a da će vam sredstvo za pranje trajati za pola duže, nakon što ste pročitali oglas: „Čisti i do 50 puta više“. Na što ste pomislili kada ste čuli promidžbeno pitanje: „Što ćete Vi ostaviti za sobom za 100 godina?“, pretpostavljaj da ste se zabrinuli što ste dosad učinili, a osobito ako ste roditelj, sigurno ste se zabrinuli za to što ostavljate svojoj djeci za budućnost ili „Želite li izvrstan TV program, gledajte ga na izvrsnom televizoru!“ – kakvoča se može odnositi samo na određene specifikacije televizora, kao što su rezolucija i veličina zaslona, nikač kakvoča televizora ne može utjecati na kakvoču programa. U promidžbenom jeziku se često mogu naći englezmi čijom se uporabom određenom proizvodu žele pripisati odlike svjetske kakvoči ili se želi privući pozornost mogućih potrošača kojima je engleski jezik blizak, pa se tako kupce potiče da budu online, ističe se da je neki proizvod for men / for women i sl.

Mediji su obilježje vremena u kojem živimo. Ne treba ih se bojati ili ih izbjegavati, ali medijskim sadržajima treba pristupati kritički i osvješteno. Zato je medijsko opismenjavanje svakoga od nas iznimno bitno te pomaže i cjelokupnom razvoju društva. Takav medijski sadržaj vezan uz bolje ovladavanje hrvatskim jezikom odnedavno je prisutan na YouTube kanalu i na društvenoj mreži Instagram pod nazivom *Jezikomat*. Na njemu svakodnevno možete pratiti kratke jezične savjete te rješavati zanimljive kvizove i provjeravati svoje znanje hrvatskoga jezika. Vjerujem da ćete posjetiti stranicu *Jezikomat* na Instagramu i saznati nešto novo o hrvatskome jeziku te pitati ono što vam nije jasno u vezi s njegovom uporabom.

41. GODIŠNICA GOSPINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU

► nastavak teksta s 35. str.

Na sami dan obljetnice – već od ranoga jutra - rijeke hodočasnika iz brojnih zemalja diljem svijeta, slijevale su se u Međugorje. Dolazili su zahvaliti Majci i Kraljici mira na primljenim i moliti za nove milosne darove. Svetе mise su slavljene svakih sat vremena od 6.00 do 11.00 sati. Večernju svetu misu u 19.00 sati predstavio je, uz susavlje 268-orice svećenika, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, fra Jozo Grbeš, koji je okupljenom vjerničkom mnoštvu već na početku poručio kako smo svjesni da smo važan dio nečega većega od nas i da smo u ovome času povezani sa cijelim svijetom, jer je istina da se svaki čas, svake minute, svakoga dana u svijetu slavi euharistija, koje smo i mi dio. Govoreći o ljubavi, propovjednik je naglasio kako vjeruje da je vjernike ta ljubav dovela u Međugorje, ljubav Majke koja neprestano zove i ljubav Isusa Krista koji je glavni cilj.

FRA GORAN AZINOVIC ▪

Unašim prilozima često pišemo o ulozi i važnosti komunikacije. Mnogi su nam spremni dati savjet kako što bolje i kvalitetnije komunicirati. Čak i nas dvojicu često zovu na seminare s molbom da polaznike poučimo što boljoj komunikaciji. Nerijetko tek kasnije, tijekom trajanja seminara, shvatimo da ni sam organizator nije znao da je pozorno slušanje sugovornika pravi temelj zdrave i plodne komunikacije. Zanimljivo je kako na gotovo svim seminarima polaznici očekuju da ih naučimo kako što bolje govoriti, predstaviti svoje argumente, možda i pobijediti sugovornika - kako na sugovornike ostaviti što bolji dojam ili pak što manje grijesiti. Vjerojatno znate kako postoje i posebni seminar i radionice gdje će vas netko naučiti kako nadmudriti drugoga koristeći govorne figure. Političari se rado odazivaju na takve radionice budući da su u svom poslu svakoga dana izloženi brojnim napadima, pa žele naučiti kako se što lakše i učinkovitije obraniti. Stoga ne čudi što i u javnom prostoru imamo sve više komunikacijskih stručnjaka od kojih očekujemo da nam pomognu u razumijevanju zašto je netko pogledao u desno, pa u lijevo, koliko je puta njegova ruka otišla u zrak ili zašto je baš obukao plavo odijelo... Možda ste i sami u nekim trenutcima pomislili kako je nekome posebno teško u medijskome nastupu, budući da ste primijetili da se znoji dok mu novinari postavljaju pitanja. A možda mu/joj je jednostavno samo prevruće ispred rasvjetnih tijela!? Obezvrijedili smo komunikaciju i doveli smo se u situaciju da ćemo na drugome i kod drugoga najprije vidjeti njegove ili njezine komunikacijske karakteristike i to najčešće pogreške. Zanimljivo je zapravo kako smo lako zaboravili temeljnu karakteristiku dobre komunikacije a to je umijeće slušanja. Ivo Andrić jednom je rekao: «Dobro i korisno znaju govoriti ljudi koji umiju slušati». Slušanje je uistinu preduvjet govora, što često zaboravimo ili preko toga jednostavno prijeđemo. Stoga je pravo pitanje znamo li mi uopće slušati? Slušamo li u braku, u razgovoru s djecom, na radnome mjestu, na ispovijedi, propovijedi...? Sve oko nas kao da se vodi drukčjom logikom, prema kojoj se slušanju uopće ne posvećuje dostatna pozornost. Svjedoci smo kako u javnom prostoru sudionici u raznim emisijama neprestance jedni drugima upadaju u riječ, tako da sugovornik rijetko može dovršiti započetu rečenicu. Prava rijetkost su sugovornici koji su spremni uljubno i do kraja saslušati sugovornika prije nego i sami uzmu riječ. Mogli bi se, kako se to u svakodnevnom govoru obično kaže, na prste izbrojiti. I sve to unatoč neosporivoj činjenici da svatko želi da ga se pozorno sasluša. Koliko roditelja,

UMIJEĆE SLUŠANJA TEMELJNI JE PREDUVJET DOBRE KOMUNIKACIJE

primjerice, smatra da je temeljni preduvjet njihova zadovoljstva ponašanje njihove djece – dječja spremnost da ih slušaju. I mi smo kao roditelji često u situaciji da smatramo normalnim da nas naša djeca poslušaju u baš svakoj prigodi, u svakom raspoloženju i bez obzira na to što im se možda dogodilo u jednome danu. Onda to vjerojatno očekujemo i od supružnika. Očekivanje slušanja i poslušnosti je možda jedan od glavnih izazova danas, ali usudimo se reći i izvor problema.

Inas dvojica, svatko iz svoje perspektive, često se prisjećamo putovanja automobilima sa svojom djecom, koja su katkada bila prožeta poduljom šutnjom, iako ne na onaj neugodan način kada se čini da nešto želimo izbjegći, prikriti jer nam je neugodno. Jednostavno šutimo zadovoljni što smo zajedno i što se međusobno u toj šutnji osluškujemo. Ova šutnja je toliko dragocjena, jer omogućuje djeci u najosjetljivijemu periodu odrastanja da uzmuh zraka i predahnju. Takvi trenutci istodobno pomažu i nama roditeljima da spoznamo kako je jedno od temeljnih obilježja naše komunikacije upravo slušanje i šutnja. Nerijetko nam se događalo da djeca, nakon poduzeće šutnje i slušanja, ne bi ponovilo, neophodno je svojim sugovornicima - s iznimnim poštovanjem i ljubavlju - priopćiti kako ste očekivali da će taj susret biti drukčiji i da će vaši sugovornici pokazati više zanimanja za vas, vašu obitelj i život. No, ako želite napraviti pravi obrat - pozovite vaše domaćine u goste i ponašajte se posve suprotno. Ne mojte uopće govoriti o sebi, nego svu pozornost podarite njima i njihovoj obitelji. Stavite ih u prvi plan i pozitivno iznenađenje, budite uvjereni, ne će izostati. Pokušajte u ovom vremenu koje je pred vama ostvariti jedan cilj koji stavljam pred vas - pokušajte više slušati što drugi govore i nemojte ih prekidati dok govore. Pustite ih. Izdvojite vrijeme i razmišljajte o tome što su oni sve proživjeli danas, jučer ili što je to što ih toliko muči ili zbog čega su usredotočeni na sebe pa ne vide vas. Nisu li to naše svakodnevice, u javnosti, u školi, na poslu!?

Brojni roditelji priznaju kako im sve što su prije naučili o komunikaciji malo pomaže u razgovoru s mladima. Evo i mi možemo posvjedočiti kako

vremena, no životi naše djece i mladih, naših obitelji i naši brakovi - svi naši odnosi - bitno ovise o tome koliko ćemo biti добri u slušanju.

Vjerujemo da ste već imali iskustva da vas je netko pozvao u goste i primio vas na neočekivano lijep način nadmašivši sva vaša očekivanja? I sve je možda bilo super, dok vaši domaćini nisu progovorili i nisu znali stati dajući i vama prigodu da kažete koju riječ. S njihove strane nije bilo pozornosti za ono što biste vi imali reći. A možda ste taj poziv ponajviše prihvatali radi toga jer ste sa svojim gostoprimcima željeli podijeliti neka životna iskustva – pozitivna i negativna - obiteljske uspjehe i neuspjehe. Možda ste na tom susretu upravo očajnički trebali neki savjet, ohrabrenje... no to se nije dogodilo. Za to, zbog zauzetosti vaših domaćina sobom i dojmom koji su na vas željeli ostaviti, jednostavno nije bilo ni prigode ni vremena. Nije isključeno da ste i sami u takvim okolnostima progovorili u ljutnji, nestrpljivosti i razočaranju. I što napraviti u takvim situacijama? Jedan takav posjet, kao dobar gost ili domaćin, možda možete i izdržati, no da vam se istovjetno iskustvo ne bi ponovilo, neophodno je svojim sugovornicima - s iznimnim poštovanjem i ljubavlju - priopćiti kako ste očekivali da će taj susret biti drukčiji i da će vaši sugovornici pokazati više zanimanja za vas, vašu obitelj i život. No, ako želite napraviti pravi obrat - pozovite vaše domaćine u goste i ponašajte se posve suprotno. Ne mojte uopće govoriti o sebi, nego svu pozornost podarite njima i njihovoj obitelji. Stavite ih u prvi plan i pozitivno iznenađenje, budite uvjereni, ne će izostati. Pokušajte u ovom vremenu koje je pred vama ostvariti jedan cilj koji stavljam pred vas - pokušajte više slušati što drugi govore i nemojte ih prekidati dok govore. Pustite ih. Izdvojite vrijeme i razmišljajte o tome što su oni sve proživjeli danas, jučer ili što je to što ih toliko muči ili zbog čega su usredotočeni na sebe pa ne vide vas. Nisu li to naše svakodnevice, u javnosti, u školi, na poslu!?

Za kraj, neka citat don Ivana Bosca bude životni poticaj i ohrabrenje: «U govoru i ophodenju budite blagi sa svima, a napose s onima koji su vas nekada uvrijedili ili vas sada gledaju prijekim okom.» Ne iznenadite se kako će vas drugi, dok se budete vježbali u slušanju, možda gledati prijekim okom ili vas smatrati čudacima. I nemojte misliti kako imamo poteškoća sa slušanjem naših sugovornika samo kada je riječ o njihovim problemima. Činjenica je, međutim, da imamo sve manje strpljivosti slušati i o njihovim sretnijim događajima i uspjesima. I stoga se razložno može reći da je naš temeljni komunikacijski izazov nespremnost na pozorno slušanje naših sugovornika.

I MANJKAV SUSTAV (JER SAVRŠENI I NE POSTOJE!) – SVAKAKO JE POUZDANJI OD SAMOPROMIDŽBENIH NAKLAPANJA ESTRADNIH SVEZNADARA

Ubojstvo u Novskoj, koje je počinio muškarac nad svojom bivšom ženom, zgradio je Hrvatsku. Iako su mu nadležne službe izrekle zabranu pristupa žrtvi, majci, to očito nije bilo dostatno. U javnosti se prozivaju institucije, policija, pravosude, sustav socijalne skrbi... Istraga traje, život žene i majke je nepovratno izgubljen i svakako je nužna stroga provjera, pa i sasvim konkretnje kazne krvicima za moguće propuste u sustavu. No, iako je tema veoma osjetljiva, što se sustava tiče i mјere koju je poduzeo (zabrana prilaska), moram utemeljeno reći, da u veoma visokom postotku sustav uspješno djeluje. U konkretnom slučaju zlo u čovjeku je bilo toliko snažno da ga ni prijašnje kazne sustava (zatvor, privodenja, zabrane...) nisu odvratile od tragičnoga nauma. Ovdje ni u kom slučaju ne kanim braniti postojeći sustav, no skrećem pozornost na jednu neoporivu činjenicu. Naime, kada sustav djeluje, a u većini slučajeva djeluje, to se u javnosti uglavnom ne zna, niti o tome netko piše. No, kada se dogodi ovakvo nešto svi (opravdano!) prvo prozivaju sustav zaboravljujući da nijedan sustav nije svemoguć – i pogotovo kada nekim, slikovito rečeno, ovlađa Zli!

Zelio bih upravo stoga, u ovome prilogu, skrenuti pozornost na jednu drugu pojavnost. Recimo da sustav ništa ne valja i uopće ne djeluje (što nije istina!) pitanje je tko ili što nam se nudi kao 'alternativa'? Nakon ovoga mučkog ubojstva ogroman dio medijskog prostora dobila je autoricu tv-sapunica, Jelena Veljača koja se, bez ikakvih nužnih kvalifikacija i naslanjujući se na Istanbulsku konvenciju i udrugu 'Spasi me', prometnula u sudca složenih pravnih, stručnih, psiholoških i represivnih tema, koje ova problematika nužno zahtijeva. Oni nude sebe u zamjenu za sustav, pa ga i ruše. Ovdje također želim podsjetiti na slučaj odlaska prof. dr. sc. Gordane Buljan Flander, pročelnice Poliklinike za zaštitu djece i mladih grada Zagreba, osobe iznimnih međunarodnih postignuća, u čiju su Polikliniku dolazili učiti brojni stručnjaci iz razvijenih europskih zemalja. Stvorila je gotovo savršen sustav. No, zašto je otisla? Cijelu hajku pokrenula je pjevačica i 'bržna majka' Severina Vučković. Ona se, u poduzem intervjuu, okomila na dr. Buljan Flander zato što se njezin bivši muž gospodin Popović, s kojim ima maloljetno dijete, 'sjednom' susreo s bivšim Bandićevim suradnikom gospodinom Redžepijem. Zamislite, ako često vodite dijete, primjerice, u vrtić ili Polikliniku, izgledi su da se barem jedanput ne surnetete s nekim od roditelja koji također dovode svoju djecu u te ustanove, ravnii ništici. No ovdje je gospođa Vučković, koja je od svoga

razvoda i skrbi za dijete napravila reality show, a od privatnoga života 'robu' za voajere, iščitala neku urotu moćnika i bogataša protiv nje. I udri po Poliklinici i dr. Buljan Flander, koji su, među inim institucijama, krivi za život kačav ona živi. Ona je, eto, žrtva sustava. Portal H - Alter potom, na čelu s urednikom tog portala Tonijem Gabrićem i novinarkom Jelenom Jindrom, kreće s hrpm članaka protiv ugledne gospode Gordane Buljan Flander. Nakon Severine (da 'sapunica' bude još zanimljivija!) hajci se pridružuju i druga 'bržna majka' Jelena Veljača, čija se udruga 'Spasi me' djelatno uključila u kampanju postavljajući na svojoj službenoj stranici objavu kako ne će sudjelovati na panelu Ministarstva socijalne politike «zbez povećanog broja svjedočanstava o uznenimajućim iskustvima žrtava obiteljskoga nasilja tijekom obrada njihovih slučajeva u Poliklinici za zaštitu djece Grada Zagreba», koju vodi dr. Buljan Flander. Inače, u svojoj objavi, svoje članove i suradnike Veljačini nazivaju «suborke i suborci», kao da su iz Šeste ličke.

Jelena Veljača, koja se prometnula, kao i Severina, u samozvanu stručnjakinju i autoritet za obranu žrtava nasilja, kao majka javno je priznala kako se toliko oblokavala da je katkada moralna spavati po tudim kaučima. «Moj dobri duh koji mi je dopustio da mrtva pijana spavam na kauču onu jednu večer kad sam ludovala Beogradom», napisala je u tom statusu zahvaljujući prijateljici koja joj je ponudila kauč, te u istom statusu priznala da joj je kći odrastala u kavani. «Hvala ekipi iz kulturne Smokvice što su mi odgajali dijete u kafani, kako i priliči glumačkom djetetu», završava Veljača. Nakon što je osnovala inicijativu Spasi me, na iznenađenje mnogih, Jelenu Veljaču primili su osobno čelići ljudi države, uključujući i premjera. Primili su ju kao nacionalnu heroinu. Eto, ona i njeni suborci ne žele biti u društvu Buljan Flander, jer ona i Severina su rješenje borbe protiv nasilja nad djecom i u obitelji, a profesorka Buljan Flander je problem! I Nino Raspušić se jednom našlošio rekavši da Hrvatska ima četiri vrste vlasti: izvršnu, zakonodavnu, sudsku i - Jelenu Veljaču. Dodao bih i petu vlast i «moralnu vertikalnu» - gospođu Severinu Vučković. Zato s mirom u savjeti dodajem, jedna je država u kojoj probleme nasilja i zaštite djece ureduju Severina i Jelena Veljača, a prof. dr. sc. Gordana Buljan Flander postaje problem. Ova haranga dviju spomenutih 'spasiteljica' žena i djece od 'opasne' prof. Buljan Flander vođena portalom H-Alter, imala je obilježja političkog i osobnog obračuna, što potkrpljujem neprijepornim dokazima i lako provjerljivim činjenicama.

Ovdje želim zaglavno reći da postojeći sustav, koji se službeno bavi preventivnim mjerama i djelatnom zaštitom žrtava obiteljskoga nasilja, svakako treba sustavno preispitivati i trajno ga poboljšavati, što nužno uključuje i kaznene progone za neodgovorne pojedince u sustavu. To je u potpunoj suprotnosti s nakanama i djelovanjem pojedinaca i skupina koji bi taj sustav jednostavno rušili. Stoga smatram da put koji su odabrale gospode Vučković i Veljača, koje su od svojih života, bremenitih najrazličitijim problemima, napravile reality show, nisu najsretniji izbor za takve – iznimno složene i važne - društvene procese. I posebice ako iza takvih nekompetentnih osoba stoji politika poput radikalno lijeve platforme Možemo, koja ukida pronatalitetne mjere (roditelj odgojitelj), a širi kapacitete azila za pse i mačke u Zagrebu. Nitko, nažalost, kao ni Severina ni Jelena Veljača, ne može vratiti u život ženu/majku iz Novske. No onda na takvim tragedijama ne treba parazitariti i mesjanski se nuditi kao zamjena manjkavom sustavu. To poglavito vrijedi za osobe koje, sukladno svojim javnim 'medijskim ispovijedima', ni svoj vlastiti – osobni i obiteljski - život nisu kadre dovesti u red.

Pobjeda života i ljubavi

Svečanim misnim slavlјima i bogatim molitvenim programom u Međugorju je 24. i 25. lipnja 2022. godine proslavljenja 41. obljetnica posebne Gospine nazočnosti. Kako i dolikuje i sukladno aktualnoj situaciji u središtu svih nagovora, propovijedi i molitava bila je riječ MIR.

Gospina poruka

25. lipnja 2022.

«Draga djeko! Radujem se s vama i zahvaljujem vam na svakoj žrtvi i molitvi koju ste prikazali na moje nakane. Dječice, ne zaboravite da ste važni u mom planu spasenja čovječanstva. Vratite se Bogu i molitvi da bi Duh Sveti djelovao u vama i preko vas. Dječice, ja sam s vama i u ovim danima kad se sotona bori za rat i mržnju. Podjela je jaka i zlo djeluje u čovjeku kao nikada do sada. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.»

kaže živite moje poruke i druge učiti – kad nas poziva da budemo njezini svjedoci.

Kad Gospa kaže da smo joj važni, to ne znači da smo neki 'super ljudi'. Baš suprotno od toga. Najbolje to pokazuje Isusovo 'odgajanje' sv. Petra, onaj njihov poznati dijalog na Genezaretskom jezeru nakon Isusova uskrsnuća kad Isus tri puta pita Petra: Petre, ljubiš li me? Gospodine, ti znaš da ti želim dobro! Petre, ljubiš li me? Gospodine, ti znaš da ti želim dobro! Petre, želiš li mi dobro? Gospodine, ti znaš sve, ti znaš da ti želim dobro! Isus mu je na taj način osvijestio njegove slabosti i granice. Doveo ga je do toga da upozna vlastitu krhkost. I tek onda će on postati pravi vođa jer će moći razumjeti krhkost i slabosti drugih. Isus ne treba savršene ljude, on radi sa »kamenom koji odbaciše graditelj!« Tek onda kad upoznamo vlastite slabosti i granice, možemo se predati da Bog preko nas čini. Onda Njemu pripada sva zasluga, a ne nama. Mi smo samo »sluge beskorisne«, ali u nama je Njegova snaga i život. Ne zaboravimo: Gilbert Keith Chesterton, jedan od najutjecajnijih kršćanskih mislioca i najznačajnijih pisaca 20. stoljeća, rekao je: »Samo živa stvar može plivati u suprotnom smjeru!« (usp. Glasnik mira, 7/2022)

Najava!

21. SEMINAR ZA BRAČNE PAROVE

Međugorje, 2.-5. studenog 2022.

GLAS IZ MEĐUGORJA

«Učite od mene i naći ćete mir»

MEĐUNARODNI FESTIVAL MLADIH U MEĐUGORJU

Mostarsko-duvanske biskupije i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanjski mons. Petar Palić. U prigodnoj propovijedi je, uz ostalo, rekao: «Ja sam danas ovdje kao biskup ove biskupije kako bih bio među vama jednostavnom i milosrdnom bližinom i kako bismo zajedno, okupljeni poput apostola i s Marijom, čuli što nam Isus želi reći.» Povodom blagdana svetoga župnika arškog Ivana Marije Vianneya, biskup Palić je njegovu nebeskom zagovoru preporučio sve svećenike, sračno pozdravivši pritom novoga međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića.

Nakon jutarnje molitve te pjesme, katehezu petoga dana Mladifesta održao je međugorski vikar fra Renato Galić, koji je naglasio da učiti od Isusa znači prijati čvrsto uz njega, jer će samo on dati mir. Kazao je kako Bog ne prisiljava, nego poziva nudeći slobodu. Zatim je za govornicu došao Magnus MacFarlane-Barrow iz Irske i kao osnivač *Marijin obroka* kazao da ova organizacija svakodnevno osigurava jedan topli obrok u 20 zemalja svijeta za više od 2, 3 milijuna djece. Za svako dijete potrebno je izdvojiti samo 35 KM godišnje, čime se toj djeci omogućuje da žive i prežive. Drugo svjedočanstvo imali su Ana i Daniel govoreći o Međunarodnoj školi mladih *Jeunese-Lumiere*.

Posljednje večeri Madifesta svečano misno slavlje pred mnoštvom mladih predvodio je međugorski župnik na odlasku fra Marinko Šakota. Nazvavši Međugorje biserom, u propovijedi je pozvao mlade da se mole Duhu Svetom kako bi im otvorio srce, jer će jedino tako otkriti taj biser. Na kraju misnog slavlja, koje je zajedno s vjernicima slavio 531 svećenik, Aldo Cavalli je u ime svih zahvalio fra Marinku na višegodišnjem predanom radu u župi i zamolio Isusa i Gospu da ga prate u budućem životu i radu, što je popraćeno dugim, spontanim i snažnim pljeskom. Nakon euharistijskoga slavlja program je nastavljen Klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu. Iako je program 5. dana Mladifesta završio poprično kasno, mladi su se – s krunicama u rukama i čvrstom vjerom u srcu – bez ikakvih poteškoća 6. kolovoza u rano jutro uspeli na Križevac, gdje je svečanom svetom misom u 5.00 sati završio bogati molitveno-pokornički program 33. međunarodnog Mladifesta.

TEKST: FRA GORAN AZINOVIC

U Medugorju je od 1. do 6. kolovoza ove godine održan 33. Međunarodni festival mladih pod geslom «Učite od mene i naći ćete mir» (usp. Mt 11, 28 - 30) Na Festivalu su, uz brojne hodočasnike iz BiH i Hrvatske, sudjelovali mladi (uz pokojega starijega) iz: Poljske, Italije, Mađarske, Španjolske, Francuske, Ukrajine, SAD-a, Argentine i brojnih drugih zemalja svijeta. Susret je započeo u ponedjeljak 1. kolovoza moljenjem krunice na vanjskom oltaru crkve svetog Jakova u Medugorju. Svečanom euharistijskom slavlju prethodio je mimohod sa zastavama mladih sudionika iz 70-ak zemalja svijeta. Mlade hodočasnike je najprije toplim riječima pozdravio međugorski župnik fra Marinko Šakota rekavši: «Dobro došli na 33. Mladfest, dobro došli kući! Koja je to radost što imamo Majku koja nas čeka!» Potom je nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnim ovlastima za župu Međugorje, pročitao pismo pape Franje u kojemu Sveti Otac, između ostalog, poziva mlade da otvorena srca idu k Isusu, da uzmu njegov jaram i uče od njega, povjerivši ih pritom Blaženoj Djevici Mariji. Svečano euharistijsko slavlje na početku Mladesta, uz suslavljene 483-rijice svećenika, predvodio je nadbiskup Barcelone i predsjednik Španjolske biskupske konferencije kardinal Juan José Omelia. On je u svojoj homiliji pozvao mlade da razborito iskoriste svoje sudjelovanje na Mladfestu i dublje se povežu s Isusom, koji će ih osloboditi njihovih tereta i grijeha, nagla-

sivši da će ih upravo Isus u sakramentima osnažiti i ozdraviti kako bi mogli biti Božje ruke i Božja nazočnost u ovome svijetu. Nazvavši Bosnu i Hercegovinu Marijinom zemljom, kardinal Omelia je istaknuo da je život dragocjen i da ga je potrebno živjeti punom snagom. Nakon svete mise vjernici su ostali u skrušenom klanjanju Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu. Program drugoga dana Mladifesta započeo je u 6.00 sati moljenjem krunice na Podbrdu. Potom je fra Jozo Grbeš, provincialni Hercegovačke franjevačke provincije, održao zanimljivu katehezu o ljubavi kao korjenitoj jednostavnosti kršćanske poruke naglasivši da nas naš jednostavni Krist uči najbitnijemu - da ljubav može promjeniti čovjeka. Nakon kateheze su dvoje sudionika podijelili s nazočnima svoja vjernička iskustva i potrebe. Najprije je svjedočila Maisa Arraf – socijalna radnica iz Izraela - govoreći o svom obraćenju. Drugo svjedočanstvo s mladim hodočasnicima podijelio je pomoćni biskup iz Zaporiško-kharkivske biskupije u Ukrajini Jan Sobilo, koji je pozvao mlade da mole za mir u Ukrajini, istaknuvši da vjeruje da će Bezgrješno Srce Djevice Marije pobijediti zlo. Pozvao je mlade da daruju svoje krunice onima u Ukrajini koji ih nemaju, a žele ih imati, jer je krunica najjače oružje protiv zla. Večernji program toga dana protekao je u duhu franjevaštva i proslave sakramenta pomirenja (ispovijedi), jer se toga dana slavio blagdan Gospe od anđela. Sadržajnu homiliju, tijekom euha-

ristijskoga slavlja, održao je generalni ministar Reda male braće Massimo Fusarelli, snažno naglasivši da se i u ovom vremenu možemo usudititi otvoriti vjeri i vjerovati da Gospodin Isus želi susresti svakoga od nas. Govoreći o porcjunkulskom oprostu, Fusarelli je istaknuo da nas sveti Franjo Asiški želi poslati u Nebo, odnosno u sam život Presvetoga Trojstva. Nakon svete mise uslijedila je procesija s Gospinim kipom. Dok je Marijin kip polako putovao do oltara, međugorski župnik je u divnoj meditaciji pozvao mlade da se otvore Mariji kako bi ih ona povela k Isusu. Nakon procesije uslijedilo je klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu.

masso. Međugorski vidjelac Jakov Čolo je tom prigodom kazao da su svi pozvani od naše Majke doći u Međugorje, jer najlepši odmor koji mogu imati, odmor je u Gospodinu. Poslije podne svoje obraćeničko iskustvo s mladima je podijelio dubrovački tenor raskošnoga glasa Stjepo Gled Markos. Naglasio je kako se, zahvaljujući obra-

ni jako hercegovačko sunce ni nesnosna vrućina četvrtoga dana Mladifesta nisu omeli tisuće mladih da se u jutarnjim satima ponovno okupe na platou međugorske crkve svetog Jakova, kako bi čuli veoma poučnu katehezu psihoterapeutkinje Ankice Baković, koja je nazočnima govorila o bolestima modernoga doba, naglasivši da

ćenu, ponovno zbljedio sa svojom suprugom, što je Gospodin nagradio iznimnim darom – malim Matejem Marijom – koji je na svjet došao nakon 14 godina njihova sakralnog zajedništva. Predvodeći svečano misno slavlje, provincialni Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš mladima je ponudio prave smjernice o vjeri i životu, upitavši se znakovito je li netko dirnut njegovom vjerom? Kao jedan od razloga dolaska mladih na Mladfest istaknuo je traženje istine, a ona uvijek vodi Kristu. Poslije svete mise uslijedilo je Čašenje križa i Molitva sa svjećama.

DOK SAMODOSTATNOST I SEBELJUBLJE VODE U OSAMU I IZOLACIJU – SEBEDARJE JE NAJPOUZDANIJI PUT IZLASKA IZ TAKVA VIŠESTRUKO TRAUMATIZIRANOG STANJA

Nešporivo je da je ljudska civilizacija, tijekom zadnjih nekoliko stoljeća, napravila ogromne tehničko-znanstvene iskorake, koji su nesumnjivo rezultirali iznimnim napretkom kada je riječ o unapređenju kakvoće ljudskoga života na Zemlji. Istina je da to materijalno blagostanje, uvjetovano tim tehničko-znanstvenim iskoracima, nije u istoj mjeri osjetilo cjelokupno čovječanstvo. U najvećoj mjeri su ga osjetile zemlje zapadnog civilizacijskoga kruga. Usپoredo s tehničko-znanstvenim napretkom događao se i napredak humanističkih znanosti, koje su zagovarale i poticale na pravedniju raspodjelu novonastalih bogatstava. No, unatoč svim tim naporima, treba pošteno priznati da su se ta bogatstva uglavnom prelijevala u tehnološki razvijenje zemlje, dok su se tehnološki nerazvijenije zemlje morale zadovoljiti s osjetno oskudnijim prihodima, kojima su uspjevale, na štetu apsolutne većine svojih žitelja, materijalno podmiriti uglavnom povlaštene društvene skupine. Hrvatska već stotinama godina pripada zapadnoeuropskoj civilizaciji, čvrsto utemeljenoj na kršćanskim načelima, te na povijesnim baštinama humanizma, renesanse i liberalizma, koje su uglavnom kasno stizale na naše prostore, što je bio temeljni razlog naše nemoći da se ravnopravnije nosimo s drugim zapadnim zemljama. Bržemu uklapanju u tehničke i finansijske tokove predindustrijskog i industrijskog razdoblja, nije nam pomoglo ni stoljetno iskustvo ratovanja na braniku kršćanskoga zapada pred najezdama brojnih osmanlija. Hvalili su nas svi – i Rim i Pešta i Beč – no na «gozbu» smo bili rijetko pozivani. Takvi procesi i odnos moćnijih i bogatijih zemalja Zapada prema Hrvatskoj nisu se izravno i snažno odrazili samo na osjetno zaostajanje u stvaranju materijalnih bogatstava, veliko siromaštvo i dugoročnu osuđenost na balkansku društvenu kaljužu, nego i na druga – dublja i izvornija – područja života hrvatskoga naroda. Sustavno se stvarao mentalitet vojevanja kao neodvojive sastavnice društveno-uljudbenog modela, koji je, umjesto strpljivosti i predanosti obvezama, sustavno promicao kulturu hajdučije, ratovanja,

neodgovornosti, ismijavanja svega uljuđenog i naprednog u korist polupismenog i natražnjačkog. **I**pak su i ta vremena pojedincu, unatoč posvemašnjoj materijalnoj oskudici, životnoj nesigurnosti, visokoj stopi smrtnosti i sveopćoj nestabilnosti, nudila sigurnost po osjećaju pripadnosti. Pojedinac je u tim vremenima bio zaštićen pripadnošću višegeneracijskoj obitelji, selu, nekoj udruzi i iznad svega Crkvi. U pravilu nije ni znao za bolje, pa stoga nije ni tražio više na materijalnom planu. A ljubav roditelja i rodbine, kao i pozornost sela, morao je dijeliti s (uglavnom brojnom!) braćom i sestrama. No brojni ratovi dvadesetoga stoljeća, industrializacija i razne anemije rezultirale su velikim i neprestanim povećanjem stresa. Liberalni kapitalizam svojom snagom i obilježjima dogme miće sa svjetske pozornice socijalnu državu keynesijevskog tipa, dok postmoderna uporno propituje dostignuća i metode moderne. Neovisnost pojedinca postaje središnjim projektom, koji snažno pospešuju digitalizacija i suvremene online mreže, nudeći paravan iza kojeg se pojedinac postupno udaljava od stvarne zajednice i pridružuje virtualnoj. Broj virtualnih znanaca se postupno povećava, dok se krug stvarnih prijatelja sve brže smanjuje. Ovdje smatram korisnim spomenuti jedno zanimljivo istraživanje provedeno u SAD 1994. i 10 godina kasnije, iz kojega je razvidno kako je većina ispitanika 1994. tvrdila da imaju dvojicu ili trojicu prijatelja s kojima bi mogli podijeliti intimirnu problematiku svoga života i obitelji, dok je većina njih samo 10 godina kasnije posyjedočila da više nemaju niti jednoga prijatelja.

Sve je više u opticaju pojma tzv. socijalnog kapitala pojedinca, mjereći ga brojem mogućih internetskih povezana i veza. Kada je riječ o ovim odnosima na svjetlo je isplivala jedna naoko proturječna činjenica prema kojoj su pojedinci koji žive u manjim sredinama uspjeli trajnije sačuvati veći broj internetskih znanaca, od onih koji žive u većim sredinama. Pokazalo se da u sredinama gdje je život brži, ljudi imaju manje vremena za

očuvanje i njegovanje takvih prijateljstava. Isto tako se pokazalo da s padom stope tzv. društvenog kapitala, u većim sredinama naglo opada i stopa društvene povezanosti i povjerenja. Ljudi, naime, sve manje vjeruju politici, vlastima, autoritetima, što je izravna posljedica naglašenog i sve nazočnijeg osjećaja usamljenosti u društvu. Potrošnja postaje novom religijom s agresivnim individualizmom kao primarnim ciljem, što, dakako, ne doprinosi razvoju humanističke osobnosti, nego objekta marketinških aktivnosti komercijalne industrije.

Globalizacija prijeti prodorom anonimnošću izgleda i uljudbe predgrađa u ono što je ostalo od društvene uljudbe građanske Europe i povezanosti manjih zajednica, šireći istodobno osjećaj usamljenosti, iskorijenjenosti i praznine. Čovjek današnjice 'konsumira' i traži «sve više» dajući istodobno zajednici sve manje, ne zato što ne želi, već zato što ga ona na to i ne potiče. Naime, u svijetu hiperprodukcije usluga postajemo nijemi promatrači, nekritični konzumenti stvarnosti koja nam se nudi - amorfna masa pogodna da se njome manipulira.

Društveno odbacivanje marginaliziranih skupina, gubitak supružnika, roditelja ili djece, radnog mjeseta, vodi pojedinca u društvenu izolaciju, dakle u krizu. Kao što smo pisali u prethodnim tekstovima, svaka kriza nosi mogućnost promjene na bolje, te ju treba mudro i hrabro iskoristiti. Ulaganje vremena u obitelj, prijatelje, mjesnu zajednicu ili Crkvu, ne samo da nas osnažuje i povećava naš društveni kapital, već nam daje i toliko potreban osjećaj smisla i pripadnosti. Lijek za osamljenost leži u uvjerenju da se ona može promjeniti samo našom željom za tom promjenom, potom i naporom da uložimo sebe i svoje vrijeme u ljude i zajednicu oko sebe. Ovo se ulaganje višestruko vraća. Nemojmo se zavaravati da će nas današnji svijet prepoznati i povući za rukav iz zrakoprapnog prostora usamljenosti. No siguran sam da će našu ispruženu ruku, našu želju, nadu i vjeru naši bližnji prepoznati, i da ćemo kroz sebedarje i pomoć njima, pronaći ispunjenje i sreću u samima sebi.

Kako bi se ubrzao proces povratka djeteta ranijim navikama spavanja, važno je da ono svaki dan u isto vrijeme ide u krevet i da količina sna ne bude manja od 10 sati.

POVRATAK UOBIČAJENOM ŽIVOTNOM RITMU NAKON LJETNE STANKE – POSTUPAN JE I UGLAVNOM ZAHTJEVAN PROCES

Koliko god bi bilo normalno očekivati da se osobe s godišnjih ljetnih predaha vraćaju odmorene i spremljene za radne i druge životne i profesionalne izazove, pouzdana istraživanja neosporno pokazuju da se znatan broj ljudi s godišnjih odmora vraća s osjećajem umora i iscrpljenosti. Ovo posebno vrijedi za mlade ljude koji nerijetko provode cijele noći na 'tulumima' uzimajući veće količine alkohola i kave, nakon kojih dugo spavaju. Ni manja djeca tijekom ljetne stanke (godišnjih odmora) nemaju uredan ritam sna i odmora, što dovodi do postupne promjene uobičajenih navika koje je, nakon ljetne stanke, potrebno ponovo ustaliti. Pretjerana odstupanja od fizioloških potreba organizma mogu prouzročiti neurozu, osjećaj umora i iscrpljenosti, te kao posljedicu sklonost češćem obolijevanju. Stoga je za početak školske godine i radnih obveza koje zahtijevaju određenu stegu, potreban postupni prijelaz tijekom kojega je važno shvatiti nužnost poštivanja bioritma organizma. To je ujedno i dobar početak za doštoženje odluka o zdravijemu stilu života.

Nesonica je česta posljedica 'ljetnoga ritma' - kasnih odlazaka na

spavanje i obroka, korištenja računala, mobilnoga telefona i gledanja televizije do kasno u noć. Kako bi se ubrzao proces povratka djeteta ranijim navikama spavanja, važno je da ono svaki dan u isto vrijeme ide u krevet i da količina sna ne bude manja od 10 sati.

Za manju djecu je važno da spavaju i tijekom dana. Budući da je proces prilagodbe nerijetko stresan za djetete - što se najčešće očituje u njegovu odbijanju planiranog odlaska u krevet - ciljana prilagodba se u takvim slučajevima mora provoditi postupno. Najučinkovitiji način je da se dijete, dok se ne dođe do željenoga rasporeda i ritma, iz dana u dan potiče na odlazak u krevet 15 do 20 minuta ranije nego prethodnoga dana.

Lagana večera bi trebala biti dva do tri sata prije odlaska na spavanje. Vježbanja i igre, koje uključuju trčanje i druge fizičke napore i radnje, nisu preporučljive neposredno prije spavanja, jer razbuđuju dijete. Sve fizičke aktivnosti, koje su inače dobre za dobar i zdrav san, treba planirati najmanje dva do četiri sata prije odlaska u krevet. Elektronički uređaji, poput televizora, kompjutera i sl. nisu preporučljiv inventar u dječjim spavaćim sobama, budući da elektromagnetska polja utječu, između ostalog, na snažavanje vrijednosti melatonina - hormona važnog za spavanje. Ukoliko to, zbog ograničenosti prostora, nije moguće ostvariti, tada se preporučuje spomenute i njima slične uređaje držati najmanje 3 – 4 metra udaljene od postelje i isključiti ih iz mreže. Najnovija istraživanja o utjecaju mobilnoga telefona na spavanje nedvojbeno su pokazala iznimno negativan utjecaj blizine mobilnih uređaja na tijek zdrava i čvrsta sna. U znanstvenom časopisu Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism stoji da 96% tinejdžera koristi mobitel, računal ili I pad prije sna, što znatno utječe – čak do 30% - na pad razine melatonina.

Podcijenjena važnost rano-jutarnjega obroka

Pri povratku u normalan životni ritam nakon ljetne stanke, posebnu pozornost treba posvetiti prehrani. Doručak je, jednako za djecu i odrasle, jednostavno nezaobilazan obrok. Brojna istraživanja, međutim, zorno pokazuju da mnoga djeca i tinejdžeri ne doručkuju redovito. Riječ je o veoma štetnoj životnoj navici koja se, u pravilu, nakon ljetne stanke i 'slobodnijega životnog ritma', znatno pojačava. Ta djeca i mладi ljudi ne znaju da je organizmu nakon

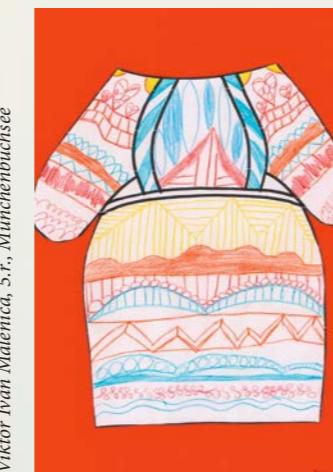

SLAVONIJO, UVIJEK SI ZLATNA!

Slavonija

Slavonski Brod
Lipicanac
Atraktivna
Vukovar
Oranice
Našice
Ilok
Jabuke
Aljmaš
Ines Barišić, 5.r., Bern

Sla-Sla-Slavonija

Dodite u Sla-Sla-Slavoniju i probajte najbolju ra-ra-rakiju. Posjetite najljepše mjesto, naše srce – Osijek! U Đa-Đa-Đakovu uđi u katedralu i Lipicanaca posjeti er-er-ergelu. A-a-ako ogladinš na svom putu, kupi si u Ko-Ko-Konzumu paštetu. Poslje u Vi-Vi-Vinkovce svrati pa se fo-fo-fotografiraj pored fo-fo-fontane. A poslje svega, idemo na ka-ka-kavu! Ha-Ha-Hajde idemo do Sla-Sla-Slavonije, najljepše trenutke tamo provest ćeš, to šala nije!

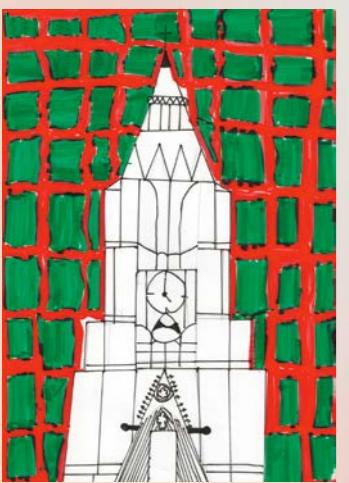
Laura Tunjić (9.r.), Nina Cvijanović (8.r.); Langenthal

Praznici u Slavoniji

Već se zadnjega dana škole veoma veselim praznicima u Hrvatskoj. Odmah smo sljedećega dana krenuli automobilom prema Hrvatskoj. Nakon duge vožnje, stigli smo u kuću moga đedje. Moja polusestra nam svaki dan dove u goste jer živi u Slavonskom Kobašu, a to je blizu nas. U Slavoniji najviše volim jesti čobanac i čevape. Ja veoma volim Hrvatsku jer tamo živi najveći dio moje obitelji i jer se tamo mogu veoma dobro odmoriti.

Viktor Ivan Malenica, (5.r.), Münchenbuchsee

Iva, 6.r. Rothrist

Mia Horvat-Puzak, 6.r. Münchenbuchsee

Mia Anastazija Martinović, 5.r., Bern

Ružica grad

Ružan, srušen
stoji, ruši, diše.
Korov drži cijeli grad.
Brdo.

Mia Anastazija Martinović, 5.r., Bern

KRALJICA RATA

Zivjela nekoć princeza Ružica. Bila je jedina kći kralja Rivana I. u godini tisućitoj. Uskoro se završavala gradnja grada Rivana, kada su ga neprijatelji počeli napadati. Kralj Rivan morao je poslati sve svoje vojnike i svoja tri sina u rat. Svoju jedinu kći Ružicu morao je zaštititi, pa ju je namjeravao poslati na vrh »Baba» u sigurnu kulu, u današnjoj Hercegovini. Ali Ružica to nije htjela, već je htjela pomoći u borbi protiv neprijatelja i ostati u gradu u njihovu dvoru. Došla je noć, a kralj Rivan je još uvijek bio budan jer nikako nije mogao zaspasti. Planirao je ratnu strategiju za pobjedu. Ružica je u tom trenutku predosjetila nekakvu tragediju. Otrčala je u tamnicu i od jednog zarobljenika uspjela saznati gdje se neprijatelji trenutno nalaze i koji su im ratni planovi. Brzo se vratila oču i ispričala mu što je saznala. A saznaš je da upravo njezin otac glavna meta i to baš te noć! Pogledala je kroz otvor dvorca jer je upravo saznaš da se neprijatelji skrjavaju i čekaju pravi trenutak da ispalje strijelu u njezina oca. U tom trenutku je ugledala jednoga neprijateljskog ratnika kako vani stoji s lukom i strijelom. Rivanu ništa nije bilo jasno, pa je krenuo prema prozoru da vidi što se događa i što to Ružica vani vidi. Kako bi spasila život svoga oca, Ružica je svojim tijelom zaklonila očevo. Htjela se i ona spasiti, ali je bila prespora. Strijela ju je pogodila i ona je dala svoj život za očevo. Kada je Rivanova vojska saznaša što se dogodilo, dobili su neopisivu moć i snagu za borbu u ratu. Ne zna se koliko je rat trajao, ali se zna da je Rivanova vojska pobijedila, jer su znali ratnu strategiju neprijatelja koju je Ružica prenijela svome ocu onog dana kada je umrla. Rivan je također ubijen u ratu. Ružicin najstariji brat je postao kralj i u čast heroini Ružici, svom gradu je promjenio ime u Ružica grad!

Veronica Krajnović (7.r.), Iva Dovođa (6.r.), Nikola Slavićek (7.r.); Rothrist

Strože zakonske odrednice u sustavu socijalne skrbi za strance

Uposljednjih nekoliko godina bitno su po-strožene zakonske odrednice kada je riječ o socijalnoj skrbi za strance i njihovim boravišnim dopusnicama. Iako je i do 2016. godine dobivanje socijalne pomoći prijevarom bilo kazneno djelo, od 2016. su zakonske odrednice bitno postrožene. Pod prijevarom se podrazumijevaju rafinirane laži i obmane – poput kri-votvorenih dokumenata - na temelju kojih se ishodi rješenje za primanje socijalne pomoći. Od 2016. je, sukladno Švicarskom kaznenom zakonu, protupravno primanje socijalne pomoći (unrechtmässiger Sozialhilfebezug) valjan razlog zbog kojega punoljetni stranac, osim u lakšim slučajevima, može izgubiti boravišnu dopusnicu (vizu) i biti protjeran iz Švicarske. Osoba koja je, neistinitim i nepotpunim informacijama, skrivajući stvarnu istinu i činjenice, obmanom nadležnih služba ishodila rješenje i pravo na primanje socijalne pomoći, zapravo je počinila protuzakonito i kažnivo djelo. Stoga se svim korisnicima i budućim tražiteljima socijalne pomoći savjetuje da službama socijalne skrbi u pisanim oblicima pravovremeno i točno priopće sve važne informacije.

1. Ove informacije je neophodno prijaviti nadležnim službama socijalne skrbi:

- sve vrste prihoda osim same socijalne pomoći,
- pronalaženje novoga ili dodatnoga zaposlenja zglob povećanja zarade,
- razne isplate socijalnih osiguranja u koje spadaju: starosno i invalidsko osiguranje, dodatna davanja, dječji dodaci, alimentacija, dnevnice iz osiguranja za nezaposlene, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučajevne nesreće,
- primanje od samostalne djelatnosti,
- stipendije,
- novac dobiten prodajom nekih predmeta,
- novčane i druge darove vrijednine od Fr. 100.

2. Promjene koje svakako treba prijaviti nadležnim socijalnim službama:

- promjene visine stana-
- moguće novčane olakšice od zdravstvenog osiguranja (Prämienverbilligung), te
- svaku promjenu broja osoba koje stanuju u istom kućanstvu.

3. Nadležnim službama trebalo bi prijaviti i slijedeće informacije:

- bankovne račune u Švicarskoj i inozemstvu,
- nekretnine (kuća, stan, zemljište ...) u Švi-
- carskoj i u inozemstvu, te
- automobil ako ga posjedujete.

Prava i obveze korisnika socijalne pomoći

Korisnicima socijalne skrbi se preporučuje sve usmeno date informacije službama socijalne skrbi poslati dodatno i pismenim putem. Korisnici socijalne pomoći imaju slijedeća prava:

- pravo na osobno očitovanje i saslušanje u sumnjivim slučajevima prije uključivanja u proces javnog tužiteljstva (Staatsanwaltschaft),
- pravo na pismena rješenja kod donošenja odluka službi socijalne skrbi,
- pravo na traženje pomoći od službi za pružanje pravne pomoći, te
- mogućnost provjere prava na primanje pomoći u posebnim slučajeva tzv. »Härtefall-gesuch«.

Ukoliko netko protupravno ishodi pravo na primanje socijalne pomoći, nadležne službe u

pravilu pokreću dva postupka. Jednim postupkom prevarene socijalne službe traže povrat bespravno primljene socijalne pomoći. Pritom su moguće i druge stegovne odredbe poput vremenski ograničene isplate socijalne pomoći, umanjene i do 30%. Kazneni postupak se pokreće ukoliko se nedovjedno utvrde teški oblici prijevaru i koji može rezultirati protjerivanjem okrivljene osobe iz Švicarske. U tom slučaju korisnici socijalne pomoći imaju pravo na besplatnu pravnu pomoći nekog odvjetnika.

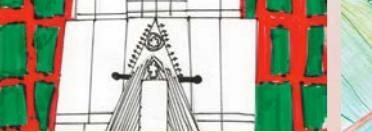
Moguće posljedice za prijavljene korisnike socijalne pomoći

Ukoliko nadležna socijalna služba prijavi nekoga da svojih korisnika, posljedice mogu biti slijedeće:

- novčana kazna, ako je riječ o prekršajima za koje je zakonom predvidena kazna do Fr. 3000,
- te, u težim slučajevima, kazna zatvora do godinu dana.

Ovdje je važno istaknuti da osobe bez švicarskog državljanstva, nakon što odsluže zatvorsku kaznu, mogu izgubiti boravišnu dopusnicu (vizu) i dobiti zabranu dolaska u Švicarsku od 5 do 15 godina. Doživotnu zabranu mogu dobiti ponavljači kaznenih djela. Sve potrebne informacije o ovoj problematiki možete dobiti na adresu: Rechtsauskunft Anwaltskollektiv, Kernstrasse 8, 8004 Zürich od ponedjeljka do petka od 12.30 do 18.30. Savjetovanja za strance su srijedom 12.30-18.30, telefon 044 241 24 33 Mail: auskunft@anwaltkollektiv.ch, www.strafuntersuchung.ch. Na njihovim stranicama se mogu pronaći i imena odvjetnika koji bi vas mogli u slučaju potrebe zastupati.

Suradnja korisnika sa službama socijalne skrbi je točka koja mora uvijek biti navedena. Općine su suradnju vrednuju kao dobru, zadovoljavajući ili nedovoljnu. Svi oni koji primaju socijalnu pomoći i moraju produžiti svoje L, B i C dopusnice mogu očekivati kod slijedećega produživanja tih dopusnica, ovisno o do tada isplaćenoj sumi socijalne pomoći, samo opomenu ili o odluku o namjeri oduzimanja B ili C dopusnice ili pak dobivanje dopusnice B umjesto C. Zbog svega rečenoga svim korisnicima socijalne pomoći savjetujemo dobru i korektnu suradnju sa službama socijalne skrbi, jer kakvoća te suradnje može biti odlučujuća pri donošenju konačnih odluka kantonalnih službi za migraciju i integraciju. Kada spomenute službe kane korisnicima socijalne pomoći ne produžiti dopusnice B ili C, one o svojoj nakanim pismenim putem obavijeste korisnike i ponude im mogućnost da se o tome pismeno očituju, odnosno obrazlože svoju situaciju. U traženom očitovanju je bitno pojasniti zbog čega su ta obitelj ili pojedinac ovisni o primanju socijalne pomoći. Ako je riječ primjerice o nezaposlenoj osobi, neophodno je potražiti zaposlenje od kojeg se može živjeti bez dodatne socijalne pomoći i poslati dokaz o tome da je ta osoba zaposlenje zaista aktivno tražila ili već našla. Ako je netko zbog bolesti prijavljen kod invalidskog osiguranja, treba poslati potvrdu kao dokaz da je sve u postupku i da još nema konačnog rješenja. Primatelji socijalne pomoći s kaznjenim dosjeom nemaju previše mogućnosti. Njima se preporučuje da pri ponjavanju upitnika službi za migraciju i integraciju svakako potraže pomoći stručnih službi. Odvjetnika je neophodno uključiti kada vam, nakon vašega pismenog očitovanja, nadzorne službe za migraciju i integraciju pismeno priopće da vam više ne kane produžiti boravišnu dopusnicu (vizu) te da morate napustiti Švicarsku, ili vam umjesto dotadašnje C kane izdati B boravišnu dopusnicu. Pritom treba, dakako, voditi računa o propisanim rokovima za žalbu ili traženo očitovanje. Iz svega rečenoga je razvidno kako je primanje socijalne pomoći za strance iznimno složena problematika i da će strancima bez čvrstoga zaposlenja, ukoliko nemaju druge izvore prihoda, ubuduće biti veoma teško ostati u Švicarskoj.

Iva, 6.r. Rothrist

Mia Horvat-Puzak, 6.r. Münchenbuchsee

Mia Anastazija Martinović, 5.r., Bern

Ružica grad

Ružan, srušen
stoji, ruši, diše.
Korov drži cijeli grad.
Brdo.

Mia Anastazija Martinović, 5.r., Bern

videntis
Your smile - our care!

Dr. Ante Stjepan Vidović završio je studij stomatologije u Njemačkoj, usavršavao se na voditeljskim pozicijama u švicarskim i njemačkim poliklinikama, te od 2015. godine vodi svoj dentalni centar u srcu Zagreba.

Zrinjevac 6
10000 Zagreb
info@videntis.eu
www.videntis.eu

NAZOVITE NAS!
+385 1 5515 300

CROMAX.ch

Vaš radostan povratak – Naš cilj

Naše usluge za povratnike:

- planiranje odlaska u redovnu ili prijevremenu mirovinu
- izračun buduće mirovine - AHV
- provjera konta Pensionskasse i potraga za izgubljenim kontima
- porezno i pravno savjetovanje u svezi isplate kapitala iz Pensionskasse i Säule 3a
- druge razne usluge (Treuhand) prema dogovoru

Naše usluge u Švicarskoj:

- savjetujemo, financiramo i pratimo Vas prilikom kupovine nekretnine
- pomažemo Vam prilikom osnivanja Vašeg poduzeća pravno savjetovanje
- sve vrste osiguranja za poduzeća i privatne osobe

CROMAX.ch
Im Ifang 16, CH-8307 Effretikon
Telefon +41 052 208 38 38 • Fax +41 052 208 38 39
info@cromax.ch • www.cromax.ch

zelicreisen WiFi U AUTOBUSU

DIREKTNA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

	utorak, petak	nedjelja	
Bern	17:40 h	18:00 h	
Basel	18:00 h	18:30 h	
Zürich	18:30 h	18:30 h	
St. Gallen	18:30 h	18:30 h	
Luzern	19:30 h	21:10 h	
Bellinzona	21:10 h	21:40 h	
Lugano	21:40 h		

Polasci iz Hrvatske

	četvrtak, nedjelja	subota	
Split	07:00 h	13:10 h	
Trogir	07:30 h	13:40 h	
Sibenički	08:25 h	14:35 h	
Zadar	10:00 h	16:10 h	
Senj	12:35 h	18:45 h	
Novi Vinodolski	13:00 h	19:10 h	
Crikvenica	13:15 h	19:25 h	
Rijeka	13:50 h	20:00 h	

Mobile: +41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelicreisen.ch

Spremate li se u mirovinu?

Uz solidno planiranje, možete poboljšati svoje prihode u mirovinu, uštedjeti na porezima i osigurati svoje najmilije. Nudimo savjetovanje za:

- izračun vaše buduće AHV mirovine
- provjera konta Pensionkasse
- savjeti kod isplate Pensionkasse i 3. Säule

Veritas Consulting AG
Alfred-Escher-Strasse 34
8002 Zürich • www.veritas.ch
T 043 321 9393 • F 043 321 9394

crovino

croatian premium wines

OKUSI I TI VRHUNSKO VINO
www.crovino.ch | info@crovino.ch

zelicreisen WiFi U AUTOBUSU

DIREKTNA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

	utorak, petak	nedjelja	
Bern	17:40 h	18:00 h	
Basel	18:00 h	18:30 h	
Zürich	18:30 h	18:30 h	
St. Gallen	18:30 h	18:30 h	
Luzern	19:30 h	21:10 h	
Bellinzona	21:10 h	21:40 h	
Lugano	21:40 h		

Polasci iz Hrvatske

	četvrtak, subota	nedjelja	
Vukovar	12:00 h	05:50 h	
Ostrijek	12:35 h	06:25 h	
Đakovo	13:25 h	07:15 h	
Vel. Kopanica	13:45 h	07:35 h	
SL. Brod	14:15 h	08:05 h	
N. Gradiska	15:05 h	08:55 h	
Zagreb	17:10 h	11:00 h	
Karlovac	18:00 h	11:50 h	
Rijeka	20:00 h	13:50 h	

Mobile: +41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelicreisen.ch

Privatni kredit? Pitajte profesionalce.

Krediti od CHF 3'000-250'000 za zaposlene, temporere, AHV-IV-rentnere

Besplatni savjeti i obrada
 Odgovor i ponuda u roku od 24 sata

043 355 99 40
www.asfinanz.ch

AS FINANZ

AS Finanz GmbH je provjereni i certificirani švicarski posrednik s kantonom licencom za posredovanje kredita. Davanje kredita je zabranjeno ako uzrokuje pretjerano zaduživanje. (Art. 3 UWG)

POGREBNE USLUGE "LEOVAC"

Na usluzi 24h dnevno / Sa svim papirima

Naše usluge

- kompletne sahrane na području kantona Ticino
- pripreme pokojnika i kremiranje u kantonu Ticino
- posjedujemo svu kompletну opremu
- prijevoz pokojnika iz Švicarske u sve zemlje Europe i obratno
- u slučaju smrti u kući ili stanu odvoz pokojnika (bolnica, krematorija, patologija)
- sređujemo svu potrebnu dokumentaciju za pogrebne usluge ako dolaze u CH iz drugih zemalja

Ivo Leovac **Via Primore 7, 6616 Losone**
0041 (0)79 221 45 73 0041 (0)91 791 61 79 www.pogrebne-leovac.ch

CSS – Vaš zdravstveni partner.

Mi nudimo

- Zdravstvena osiguranja
- Zdravstvena osiguranja za Hrvatsku
- Osiguranja za kućanstvo
- Pravna zaštita

Suzana Mlivončić
Kundenberaterin
+41 58 277 36 79
suzana.mlivoncic@css.ch
www.css.ch

MAESTRAL

food in good company

Veleprodaja
Giessenstrasse 11, 8953 Dietikon
Tel. 044 743 82 01, Fax 044 743 82 01

Velika ponuda domaće robe i vina vrhunske kvalitete. Dostava u cijeloj Švicarskoj!

PODRAVKA **BADEL 1862**

Maestral AG
Office & Lager: Giesenstrasse 11
CH-8953 Dietikon
Telefon: +41(0) 44 743 82 00
Fax: +41 (0) 44 743 82 01
E-mail: info@maestral.ch
www.maestral.ch

DENTAL CENTAR DADIĆ

25 godina vraćamo osmijeh na lice!

Vrhunski tim stručnjaka, doktora dentalne medicine, laboratorijskih tehničara i pratećeg osoblja koji djeluju u suvremenoj ordinaciji sa 5 dentalnih jedinica, dentalnim laboratorijem i dijagnostičkim centrom.

NEKA VAŠ IZBOR BUDE NOVI OSMIJEH, A IDUĆI KORAK ODABIR PRAVOG DOKTORA DENTALNE MEDICINE.

BIRAJTE KVALITETU I ISKUSTVO JER ZAJEDNO DAJU NAJLJEPIŠI OSMIJEH.

POTPUNA USLUGA NA JEDNOM MJESTU!

- ✓ CT Dijagnostika
- ✓ CAD-CAM Stomatologija
- ✓ Implantologija
- ✓ Oralna kirurgija
- ✓ Ortodoncija
- ✓ Estetika i protetika
- ✓ Dentalna radiologija
- ✓ Vlastiti dentalni laboratorij
- ✓ Mogućnost smještaja

DENTAL CENTAR DADIĆ
Charlotte Grisi 11 52466 Novigrad - Istra - Hrvatska
Tel: +385 52 757 900 | M: +385 98 727 777
www.studiudentistico.hr | info@dadic.net

Axa

Koja Osiguranja Vam nudim?

- Osiguranje motornih vozila
- Osiguranje za kućanstva
- Osiguranje za putovanja
- Osiguranje za zgrade
- Kaucija za stan
- Pravna zaštita
- Životno osiguranje
- Sve police osiguranja za Vašu tvrtku
- Zdravstveno osiguranje
- Ispunjavanje poreza
- Privatni i hipotekarni krediti

Josip Radoš
Verkaufsleiter
Privatkunden & KMU
josip.rados@axa.ch
Mobile +41 78 946 12 12

Reisen

MESIC REISEN

DIREKTNA AUTOBUSNA LINIJA

BERN **LUZERN** **ZAGREB**
BASEL **ZÜRICH** **RIJEKA**
SPLIT **ZADAR**

REZERVACIJE & INFO
MATOŠEVIĆ
CH: +41 76 278 88 44
CH: +41 79 632 00 18
HR: +385 91 278 88 44

MAIL: INFO@MMREISEN.CH
WEB: WWW.MMREISEN.CH

zeba

HÖRCENTER

- besplatna analiza slухa
- besplatno testiranje slušnih pomagala
- slušne aparete i pribor
- tinnitus savjetovanje
- zaštita sluha od buke
- pomoći sa osiguranjem (IV/AHV/SUVA)

Ivana Zeba-Alilovic

zeba Hörcenter
Marktplatz 7 · 9400 Rorschach
Tel.: 071 571 89 40
E-Mail: rorschach@zeba-hoercenter.ch

www.zeba-hoercenter.ch

ADAM

Pogrebne usluge

Željka i Adam Marković
Postfach 640
CH-4900 Langenthal

Tel. +41 62 923 32 66
Fax +41 62 923 32 63
Adam +41 79 439 35 67
Željka +41 79 704 10 18
www.adam-pogrebneusluge.ch

Brzo – Diskretno – Povoljne usluge

MESIC REISEN

Polasci iz:

- Basel - Zürich - Luzern - Bellinzona - Lugano
- Rijeka - Crikvenica - Novi Vinodolski - Senj - Zadar - Vodice - Šibenik - Trogir - Split

Informacije i rezervacije:

Telefon: +41(0)44 817 05 27
Mobile: +41(0)76 632 00 18
Mobile: +41(0)76 278 88 44

www.mesicreisen.ch
info@mesicreisen.ch

GRADITI BUDUĆNOST S MIGRANTIMA I IZBJEGLICAMA

Draga braćo i sestre!

Konačni smisao našeg ovozemaljskog «putovanja» jest potraga za pravom domovinom, Božjim kraljevstvom koje je uspostavio Isus Krist, koji će svoje puno ostvarenje naći kada On ponovno dođe u slavi. Njegovo kraljevstvo još nije ispunjeno, ali je već prisutno u onima koji su primili spasenje. «Kraljevstvo Božje je u nama. Iako je još uvijek eshatološko, budućnost svijeta i čovječanstva, ono je istodobno u nama»¹.

Budući grad je «utemeljeni Grad kojemu je graditelj i tvorac Bog» (Heb 11, 10). Njegov projekt uključuje intenzivan rad na izgradnji u koji se svi moramo osjećati osobno uključenima. To je marljivi rad na osobnom obraćenju i preobrazbi stvarnosti, kako bismo sve više bili u skladu s Božjim naumom. Povjesne drame podsjećaju nas na to koliko smo još daleko od postizanja našega cilja – novog Jeruzalema, «Šatora Božjeg s ljudima» (Otk 21, 3). Ne smijemo, međutim, zbog toga klonuti duhom. U svjetlu onoga što smo naučili u nedavnim nevoljama, pozvani smo obnoviti našu predanost izgradnji budućnosti koja više odgovara Božjem naumu, izgradnji svijeta u kojem svi mogu živjeti u miru i dostojanstvu.

«Iščekujemo nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva» (2 Pt 3, 13). Pravednost je jedan od konstitutivnih elemenata Božjega kraljevstva. U svakodnevnom traženju njegove volje, nju se valja izgrađivati strpljivo, velikodušno i odlučno, kako bi se svi koji su je gladni i žedni mogli nasititi (usp. Mt 5, 6). Pravednost Kraljevstva treba shvatiti kao ostvarenje Božjeg reda, njegovog skladnog plana, gdje je, u Kristu umrlom i uskrslom, cijelokupno stvorenje ponovno «dobro», a čovječanstvo «veoma dobro» (usp. Post 1, 1-31). Ali da bi zavladao taj divan i čudesan sklad, moramo prihvati Kristovo spasenje, njegovo Evanelje ljubavi, kako bi se uklonile nejednakosti i diskriminacija u ovome svijetu.

Nikto ne smije biti isključen. Njegov je plan u svojoj biti uključiv, a u središte stavlja one koji tavore na egzistencijalnim periferijama. Među njima je mnogo migranata i izbjeglica, raseljenih osoba i žrtava trgovine ljudima. Božje kraljevstvo se gradi s njima, jer bez njih to ne bi bilo Kraljevstvo kakvo Bog želi. Uključivanje najranjivijih je preduvjet za steći punopravno građanstvo u njemu. Jer Gospodin kaže: «Dođite, blagoslovjeni Oca mojega!

«Nemamo ovđe trajna grada, nego onaj budući tražimo» (Heb 13, 14)

Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnuste me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni» (Mt 25, 34-36).

Graditi budućnost s migrantima i izbjeglicama znači također prepoznati i valorizirati ono čime svaki pojedini od njih može pridonijeti procesu izgradnje.

Sviđa mi se gledati na fenomen migracije kroz prizmu viđenja proroka Izajie, u kojem se strance ne predstavlja kao osvajače i rušitelje, već kao marljive trudbenike koji obnavljaju zidove novog Jeruzalema, Jeruzalema otvorenog za sve narode (usp. Iz 60, 10-11).

U istom proroštvu dolazak stranca predstavljen je kao izvor obogaćenja za sve: «k tebi će poteći bogatstvo mora, blago naroda k tebi će pritjecati» (60, 5). Povijest nas, doista, uči da je doprinos migranata i izbjeglica bio temelj društvenom i gospodarskom razvoju naših društava. A to je i danas. Njihov rad, samoprijegor, mladost i poletnost obogaćuju zajednice koje ih primaju. Taj bi doprinos, ipak, mogao biti mnogo veći da je valoriziran i podržan ciljanim programima. Riječ je o golemom potencijalu, koji je spreman izraziti se ako mu se za to pruži prilika.

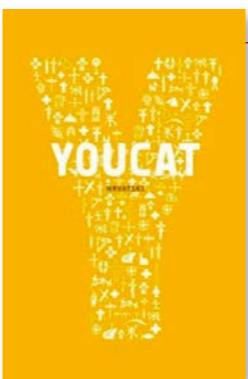
Stanovnici novog Jeruzalema – tako Izajia nastavlja svoje proroštvo – uvijek drže vrata grada širom otvorena kako bi stranci mogli ući sa svojim darovima: «Vrata će tvoja biti otvorena svagda, ni danju ni noću neće se zatvarati, da prospuste k tebi bogatstva naroda» (60, 11). Prisutnost migranata i izbjeglica, osim što je veliki izazov, ujedno je i prilika za kulturni i duhovni razvoj sviju. Zahvaljujući njima imamo priliku bolje upoznati svijet i ljepotu njegove raznolikosti. Možemo sazreti kao ljudi i zajedno živjeti. Amen.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 9. svibnja 2022.
FRANJO

Preporučene knjige

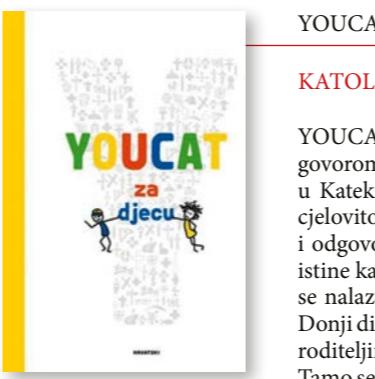
YOUCAT

Cijena: 13 CHF

KATEKIZAM ZA MLADE

YOUCAT (Youth Catechism) je prvi katolički katekizam za mlade vrijeđeći za cijelu Crkvu. Ovaj jedinstveni vjerski priručnik pisan jezikom mladih, originalna je i privlačna sadržaja, s mnoštvom fotografija u boji i vrlo atraktivnim grafičkim elementima. Predgovor Katedizmu napisao je papa emeritus Benedikt XVI. žarko ga preporučivši svim mladim katolicima, kao nužno sredstvo za upoznavanje vlastite vjere. Tko želi biti u vjeri i u njoj rasti vidjet će veliku korist ovog katekizma. Tko ne raste u vjeri on vjeru polako gubi. To se nažalost vidi kod mnogih mladih i u našim hrvatskim katoličkim obiteljima.

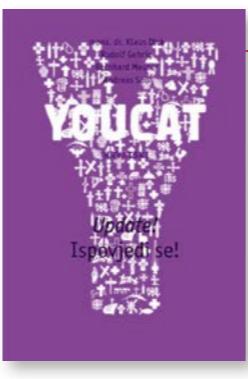
Cijena: 20 CHF

YOUCAT

KATOLIČKI KATEKIZAM ZA DJECU I RODITELJE

YOUCAT za djecu – katolički katekizam za djecu i roditelje – obrađuje, govorom koji je prikladan djeci, svu katoličku vjeru kako je izloženo u Katedizmu Katoličke Crkve (KKC iz 1997.), s tim da se nije težilo cjelovitosti koja je tamo dana. Katedizam je napisan u obliku pitanja i odgovora koji djeci, na prikladan i od Crkve odobren način, donose istine katoličke vjere. Osim masno otisnutih pitanja i odgovora, u knjizi se nalaze i odlomci s pojašnjnjima koji služe boljem razumijevanju. Donji dio svake stranice – s podlogom u tonu boje – služi kao informacije roditeljima i kao poticaj za razgovor o vjeri između odraslog i djeteta. Tamo se upućuje i na iscrpnja i produbljenja objašnjenja u YOUCHAT-u. Na kraju knjige nalazi se popis pojmove i tema kao pomoć za lakše nalaženje konkretnih sadržaja.

Tko želi dobro svojoj djeci ima ovaj katekizam na raspolaganju kao veliku pomoć za odgoj i rast u vjeri.

Cijena: 4 CHF

YOUCAT

UPDATE! ISPOVJEDI SE (K. Dick, R. Gehrig, B. Meuser, A. Süß)

Sakrament isповједи jedinstven je dar kojim možemo u srcu zadobiti istinski mir i pomirenje s Bogom. Iako mnogi mladi traže isповјед, ima puno i onih koje je potrebno potaknuti, približiti im sakrament pomirenja na razumljiv, jednostavan, a opet dubok način.

Naglasak Vodiča je na Božjem milosrđu, a glavna je poruka ta da isповјед nije neugodna dužnost nego je golemi dar koji oslobođa čovjeka i omogućuje mu da doživi neizmjernu Božju ljubav te mu omogućuje posve novi početak. Stoga, ova je knjiga pravo obrabrenje za mlađu publiku i poticaj da radosno pristupe sakramentu pomirenja. Ovaj Vodič – molitvenik sadrži poticaje na pomirenje s Bogom u sakramenu pomirenja, zatim suvremeno koncipiran ispit savjesti (na principu IN&OUT liste), prikladne pripravne molitve za dobru isповјед te jednostavne i detaljne upute kako se isповјediti. Osim sadržajno, ovo je izdanje atraktivno i svojim ilustracijama, grafikom te već prepoznatljivom kreativnošću YOUCHAT izdanja.

Sve tri knjige možete nabaviti u Verbumu u Hrvatskoj. Njemačko izdanje možete naručiti na: www.amazon.de/youcat-deutsch.

Bolje humor nego tumor

Vrijeme rasprodaje

Na satu hrvatskoga jezika

- Učiteljica: «Kupujem, kupuješ, kupuje, kupujemo, kupujete, kupuju ...

Ivice, reci mi koje je to vrijeme?»

- Ivica: A to je - «Vrijeme rasprodaje»!

Korisne adrese

Hrvatska predstavništva u Švicarskoj

Veleposlanstvo Republike Hrvatske i konzularni odjel Veleposlanstva

3005 Bern, Thunstrasse 45

Veleposlanstvo: telefon: 031 352 02 75
fax: 031 352 03 73

Konzularni odjel: telefon: 031 352 50 80
fax: 031 352 80 59

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak-petak: 9.00-12.00 sati
utorkom i četvrtak: 16.00-18.00 sati
(Svakog 2. i 4. ponedjeljka, u mj. konzularni odjel ne radi.)

Generalni konzulat RH u Zürichu

8008 Zürich, Bellerivestr. 5

Telefon: 044 386 67 50; 044 386 67 51

Fax: 044 422 83 54

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak i srijeda: 9.13.00 i 15.18.00
utorak, četvrtak i petak: 9.13.00 sati.

Konzulat RH u Luganu

6900 Lugano, Hotel Pestalozzi

Piazza Indipendenza 9

Telefon: 031 352 50 80; fax: 031 352 80 59
2. i 4. poned. u mj. 10.00-12.00 i 13.00-15.00

Botschaft Bosnien und Herzegowina

Veleposlanstvo Bosne i Hercegovine

Thorackerstrasse 3, 3074 Muri bei Bern

Telefon: 031 351 10 51; fax: 031 351 10 79

Hrvatska nastava u Švicarskoj Konfederaciji

Zürcherstrasse 48/50, 8953 Dietikon

Telefon: 044 212 65 44

E-mail: hds-ch@bluewin.ch

web-stranica: www.hds-ch.com

Uredovno vrijeme:

ponedjeljak - petak: 8.30-15.00

Koordinatorica: Maja Rajić

Sozialdienst für Kroatischsprachige

Bahnhofplatz 1, 3. kat, 5400 Baden

Telefon: 056 210 35 80

E-Mail: vm@caritas-aargau.ch

www.hrvatskasocijalnalsuzba.ch

Uredovno vrijeme:

utorak: 09-12.00; srijeda: 13.30-17.30

Socijalna radnica: Valentina Matolić

Promjena naslova (adrese)!

Molimo Vas, ako ste tijekom godine mijenjali mjesto svoga boravišta, prijavite Vašu novu adresu/naslov Uredništvu MOVIS-a.

Istovjetna zamolba vrijedi za sve novo-utemeljene obitelji koje žele primati MOVIS.

Hvala Vam na razumijevanju!

Telefon: 043 317 96 33

E-Mail: movis@hkm-movis.ch

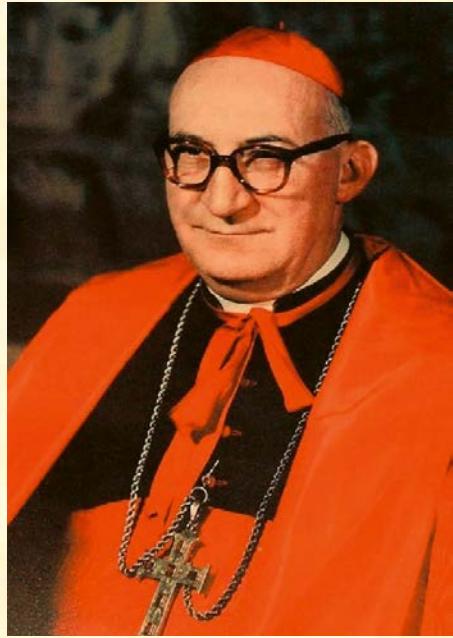
MOVIS - Kath. Kroatenmission

Bederstrasse 76, CH-8002 Zürich

Kardinal FRANJO ŠEPER

ČUVAR VJERE NA PETROVOJ STIJEANI

Kardinal Franjo Šeper je, nakon pape Siksta V. koji je po ocu bio Hrvat iz Boke Kotorske, među visokim hrvatskim prelatima u Rimu, dosegao najvišu hijerarhijsku razinu. Rođen je u Osijeku, u obitelji gradišćanskih Hrvata, 1905. godine. Kao petogodišnji dječak s obitelji je doselio u Zagreb, gdje je Franjo završio osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju 1924. godine. U mладости je prijateljevao s blaženim Ivanom Merzom i bio član isusovačke «Marijine kongregacije». Nakon mature pošao je u bogosloviju i ubrzo, odlukom nadbiskupa Antuna Bauera, na studij u rimski zavod «Germanicum et Hungaricum», gdje je studirao s blaženim Alojzijem Stepincom. U Zagreb se vraća, nakon svećeničkog ređenja i mlade mise, 1930. godine s diplomom doktora teologije. Biskup Bauer mu je najprije povjerio službu vjeroučitelja u Prvoj ženskoj realnoj gimnaziji, da bi ga nedugo nakon toga imenovao svojim tajnikom. Na toj službi je, kao tajnik nadbiskupima Baueru i Stevincu, ostao sve do 1941. godine – do imenovanja rektora bogoslovije. Službu rektora je, zbog silnih pritisaka onodobnog komunističkog režima, napustio 1951. godine. Papa Pio XII. ga je, zbog Stepinčeve spriječenosti u upravljanju Nadbiskupijom, tri godine poslje imenovao biskupom koadjutorom i upraviteljem Zagrebačke nadbiskupije. Tu dužnost je u cijelosti preuzeo tek 1960. nakon Kardinalove smrti postavši metropolitom i predsjednikom Biskupske konferencije Jugoslavije. Kardinalom ga je imenovao papa Pavao VI. 1965. godine. Tri godine kasnije naslijedio je kardinala Alfreda Ottavania na mjestu pročelnika Kongregacije za nauk vjere, dosegnuvši, kada je riječ o Hrvatima, do tada najviši

(Osijek 1905. – Rim 1981.)

stupanj odgovornosti i hijerarhijske časti u Katoličkoj crkvi. Tu časnu dužnost je veoma odgovorno obnašao – za pontifikata triju papa – skoro sve do smrti. Bio je prva osoba iz neke komunističke zemlje imenovana na neku tako visoku crkvenu dužnost, na kojoj ga je naslijedio kardinal Joseph Ratzinger, budući papa Benedikt XVI.

Iako je Crkvi i svijetu bio prvenstveno poznat po službi pročelnika spomenute Kongregacije, iznimno velika je bila njegova uloga u pripremi i radu Drugom vatikanskom saboru. Još prije Sabora uudio je potrebu reforme Crkve. Pozornost je privukao tijekom rada u saborskim pripremnim komisijama kao i na Saboru, na kojemu je bio među vodećim osobama. Vjerujući u nužnost reforme Crkve i važnost Sabora uz njegov

blagoslov i pomoć pokrenut je katolički tjednik Glas Koncila i s radom započela izdavačka kuća Kršćanska sadašnjost. Pod njegovim vodstvom osnovano je nekoliko novih ustanova, poput Katehetskog instituta i Institut za crkvenu glazbu. Uz to su obnovljeni ili izgrađeni novi sakralni objekti, osnivale su se nove župe i obnovljeno je i djelovanje Caritasa. Dijalog s onodobnim komunističkim režimom koji je – nakon prekida 1952. ponovno uspostavljen Protokolom iz 1966. – vodio je u nužnim okvirima. Nakon te postupne obnove diplomatskih odnosa između Svetе Stolice i Jugoslavije, kardinal Šeper se snažno zalagao za to kako bi se Crkvi u Hrvata omogućio normalan pastoralni život, te školovanje sjemeništara, bogoslova i svećenika. U postkoncijskom vremenu – snažno opterećenom različitim tumačenjima saborskih odredaba, novim teološkim pravcima, površnim i brzopletim zaključcima koji su unosili veliku zbumjenost i nemir među vjernički puk – njegova temeljna zadaća, kao prefekta Kongregacije za očuvanje čistoće vjere, bila je sačuvati stožerne istine dogmatskog i moralnog pologa Crkve. Tu zadaću je kardinal Šeper, sukladno prosudbama najmjerodavnijih crkvenih autoriteta, obavio na iznimno odgovoran i učinkovit način. Pod njegovim vodstvom Kongregacija je objavila ukupno 51 službeni dokument: 13 doktrinarnih, 18 disciplinarnih i 20 sakramentalnih službenih dokumenata. Kardinal Šeper je preminuo u rimskoj poliklinici Gemelli 30. prosinca 1981. Na Misi zadušnici u bazilici sv. Petra Sveti Otac Ivan Pavao II. o njemu je rekao: «Pred ovim tijelom što ćemo ga povjeriti zemlji u očekivanju uskrsnuća, pred ovim čovjekom koji je obzirno i tiho vršio djelo što ga stvarnost smrti pred našim očima otkriva u, tako kažemo, nadljudskim razmjjerima, shvaćamo ljepotu, veličinu i zaslужnost jednog življenja u cjelini darovana od Oca Kristu i tako potpuno ostvarena. Neka je hvala Gospodinu koji svojoj Crkvi daje ljudi takva kova. Takav je bio čelik-značaj kardinala Šepera; snažan i nepokolebljiv poput njegove rodne Hrvatske kojoj je doista bio na čast cijelim svojim životom u službi Krista i Crkve.»

Tijelo mu počiva u zagrebačkoj prvostolnici uz ostale zagrebačke nadbiske.

